

Syötteen kansallispuiston kävijätutkimus 2015

Översättning: Pimma Åhman

Kansikuva: Kellarilammen rauha. Kuva: Panu Mölsä / Metsähallitus.

ISO 14001

© Metsähallitus, Vantaa 2016

ISSN-L 1235-8983

ISSN (verkojulkaisu) 1799-5388

ISBN 978-952-295-160-1 (pdf)

Tuuli Veteläinen

Syötteen kansallispuiston kävijätutkimus 2015

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	7.4.2016
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	MH 1568/2016/05.02
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, valtion retkeilyalue, virkistysmetsä, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Syötteen kansallispuisto, Iso-Syötteen retkeilyalue, Kylmäluoman retkeilyalue, Syötteen virkistysmetsä		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Syöte FI1103828, Latva–Korte–Kärppävaara FI1105407, Maaselkä FI1103813, Salmitunturi–Räापysjärvi FI1105405, Kylmäluoma FI1105413		
ALUEYKSIKKÖ	Pohjanmaan luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Tuuli Veteläinen		
JULKAISUN NIMI	Syötteen kansallispuiston kävijätutkimus 2015		
TIIVISTELMÄ	Syötteen kansallispuiston kävijätutkimus sisältää koko Syötteen alueen luonnonsuojelu- ja virkistysalueiden kokonaisuuden: Syötteen kansallispuiston, Iso-Syötteen retkeilyalueen ja Syötteen virkistysmetsän. Vuonna 2000 perustettu Syötteen kansallispuisto sijaitsee Pudasjärven kaupungin sekä Posion ja Taivalkosken kuntien alueella ja on kokonaispinta-alaltaan noin 29 000 ha. Kansallispuiston vieressä sijaitsevat vuonna 1985 perustettu Iso-Syötteen retkeilyalue ja 1999 perustettu Syötteen virkistysmetsä. Syötteen kansallispuiston kävijätutkimusaineisto kerättiin kevättalvella sekä kesällä ja syksyllä 2015. Tutkimuksessa selvitettiin alueen kävijärakennetta, kävijöiden virkistysmotiiveja sekä tyytyväisyyttä palvelurakenteisiin. Lisäksi tutkittiin kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia sekä kävijöiden kokemia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Kävijöistä 83 % oli päiväkävijöitä ja lähes viidennes yöpyi alueella. Päiväkävijät viipyivät alueella keskimäärin 4 tuntia ja yöpyjät noin 2 vuorokautta. Syötteen lähialueella viivytettiin noin 5,5 vuorokautta, yleisimmin vuokramökissä. Kävijät tulivat alueelle 2–5 hengen, omista perheenjäsenistä koostuvissa seurueissa ja vierailivat useimmiten Syötteen luontokeskuksella ja Ahmatuvalla. Suurimman kävijäryhmän muodostivat 55–64-vuotiaat. Vastanneista melkein kolmasosa oli alueella ensimmäistä kertaa. Syötteen kansallispuistoon saavuttiin kokemaan luontoa, katselemaan maisemia ja rentoutumaan. Talvikävijät viihtyivät murtomaahiihdon parissa, kun taas kesäkävijöitä houkutteli kävely, luonnon tarkkailu ja retkeily. Alueella liikuttiin eniten hiihtäen ja kävellen: hiihtäen tyypillisimmin 22 km yhden käynnin aikana ja kävellen 10 km. Kävijät olivat pääasiassa tyytyväisiä palveluiden laatuun. Polttopuiden lisäksi kiitosta keräsivät pysäköintipaikat, polku- ja latureitistöt, tulentekopaikat ja laavut sekä Syötteen luontokeskuksen palvelut. Parannettavaa oli erityisesti yrittäjien tuottamissa palveluissa sekä ennakkoinformaatioissa. Kävijöiden odotukset täyttyivät käynnin aikana hyvin eikä häiriötekijöitä noussut esiin. Syötteen kansallispuiston kävijöiden rahankäyttö aiheutti alueelle vuonna 2015 noin 3,3 milj. euron kokonaistulovaikutuksen, ja työllisyysvaikutukset olivat noin 32 henkilötyövuotta. Iso-Syötteen retkeilyalueen tulo- ja työllisyysvaikutukset olivat noin 2,2 milj. euroa ja 22 htv. Kävijät kokivat sosiaalisen, psyykkisen ja fyysisen hyvinvointinsa lisääntyneen kansallispuistossa käynnin aikana. Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arvioitiin tyypillisimmin olevan noin 200 euron arvoisia.		
AVAINSANAT	Syöte, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT	Julkaisun liitteenä on Kylmäluoman retkeilyalueen kävijätutkimus 2015.		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 221		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-160-1
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	74 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	7.4.2016
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 1568/2016/05.02
TYP AV SKYDDSONOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, statens strövområde, rekreationsskog, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Syöte nationalpark, Iso-Syöte strövområde, Kylmäluoma strövområde, Syöte rekreationsskog		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Syöte FI1103828, Latva–Korte–Kärppävaara FI1105407, Maaselkä FI1103813, Salmitunturi–Rääpysjärvi FI1105405, Kylmäluoma FI1105413		
REGIONENHET	Österbottens naturtjänster		
FÖRFATTARE	Tuuli Veteläinen		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Syöte nationalpark 2015		
SAMMANDRAG	Besökarundersökningen i Syöte nationalpark omfattar naturskydds- och rekreativsområdena i Syötetrakten: Syöte nationalpark, Iso-Syöte strövområde och Syöte rekreationsskog. Syöte nationalpark ligger i Pudasjärvi stad samt Posio och Taivalkoski kommuner. Parken grundades år 2000 och har en totalareal på ca 29 000 ha. I närheten av nationalparken ligger Iso-Syöte strövområde, som grundades 1985, och Syöte rekreationsskog, som grundades 1999. Materialet till besökarundersökningen i Syöte nationalpark insamlades under vårvintern, sommaren och hösten 2015. Syftet med undersökningen var att utreda besökarstrukturen i området samt besökarnas friluftsmotiv och belåtenhet med servicestrukturerna. Därtill undersöktes besökarnas penninganvändning och dess effekt på den lokala ekonomin. Som en ny fråga klarlades också hurdana effekter besökarna upplevde att besöket hade på deras hälsa och välmående. Hela 83 % av besökarna var dagbesökare, medan nästan en femtedel övernattade i området. Dagsbesökarna vistades i genomsnitt fyra timmar i området, övernattarna ca två dygn. I Syötes närområden vistades besökarna ca 5,5 dygn, oftast i hyresstugor. Vanligast var att besökarna rörde sig i parken i sällskap på 2–5 personer som bestod av familjemedlemmar, och de flesta besökte Syöte naturum och Ahmatupa. Den största besökargruppen bestod av 55–64-åringar. Nästan en tredjedel av svararna besökte området för första gången. Folk kom till Syöte nationalpark för att uppleva naturen, beundra landskapen och koppla av. Besökarna under vintern kom främst för att åka skidor i terrängen, sommarbesökarna för att vandra samt göra naturobservationer och utflykter. De rörde sig i området främst på skidor eller till fots: skidturerna var huvudsakligen 22 km under ett besök och promenaderna 10 km. Huvudparten av besökarna var nöjda med tjänsternas kvalitet. Beröm fick inte endast veden utan också parkeringsplatserna, stigarna och skidspåren, eldplatserna och skärmskydden samt tjänsterna vid Syöte naturum. Besökarna önskade speciellt förbättringar i de tjänster som företagen producerar samt i förhandsinformationen. Besökarnas förväntningar uppfylldes väl under besöket, och de lyfte inte fram några störande faktorer. Nationalparkens besökares totala inkomsteffekt på området var 3,3 miljoner euro år 2015 och sysselsättningseffekten ca 32 årsverken. Motsvarande siffror för Iso-Syöte strövområde 2,2 miljoner euro och 22 årsverken. Besökarna uppgav att deras sociala, psykiska och fysiska välmående ökade under besöket i nationalparken. Effekterna på hälsan och välmåendet uppskattades vara värda ca 200 euro.		
NYCKELORD	Syöte, kundundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER	Som bilaga till detta sammandrag finns Besökarundersökningen i Kylmäluoma strövområde 2015.		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B xx		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-160-1
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	74 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS	8
2.1 Alueen kuvaus	8
2.2 Aineisto ja menetelmät	12
3 TULOKSET	15
3.1 Kävijärakenne.....	15
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	15
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	16
3.2 Käynti Syötteen kansallispuistossa.....	17
3.2.1 Kohteen tärkeys	17
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset	18
3.2.3 Liikkuminen alueella	22
3.2.4 Käyntien alueellinen jakautuminen	23
3.2.5 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	24
3.2.6 Saapuminen alueelle	26
3.2.7 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	28
3.3 Kävijätuutytyväisyys	34
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	34
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta	35
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	37
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät.....	37
3.3.5 Kävijätuutytyväisyysindeksi.....	39
3.4 Kävijöiden kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset.....	39
3.5 Aluekohtaiset kysymykset.....	41
3.6 Vapaamuotoiset ajatukset.....	42
TULOSTEN TARKASTELU	43
4.1 Yhteenveto.....	43
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin	44
KIITOKSET	48
LÄHTEET	49
LIITTEET	
Liite 1 Syötteen kansallispuiston kävijätutkimuksen 2015 suunniteltu otantakehikko sekä toteuma	51
Liite 2 Aineiston keruuakataulu ja sen toteutuminen Syötteen kansallispuistossa 2015	52
Liite 3 Suomenkielinen kyselylomake	54
Liite 4 Tutkimuksen yhteydessä käytetty lähialueen kartta.....	58
Liite 5 Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet.....	59
Liite 6 Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin.....	61
Liite 7 Tiivistelmä ”Luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutukset”-kyselyn tuloksista.....	66
Liite 8 Kylmäluoman retkeilyalueen kävijätutkimus 2015	67

1 Johdanto

Syötteen vaarametsissä on retkeilty jo kauan ennen Syötteen kansallispuiston perustamista vuonna 2000. Kansallispuisto ja Iso-Syötteen retkeilyalue sopivat mainiosti ympärivuotiseen luonnosta nauttimiseen: talvella alueella risteilee hiihtolatuksen lisäksi myös talvipyöräily- ja lumikenkäilyreittejä, ja lumettomaan aikaan alueelle voi tulla vaeltamaan useammaksikin päiväksi, sienestämään, marjastamaan sekä kokeilemaan, kuinka maastopyörä kulkee Suomen eteläisimmän tunturimaisemissa.

Tämä kävijätutkimus on kolmas Syötteen kansallispuiston, Iso-Syötteen retkeilyalueen ja Syötteen virkistysmetsän alueella tehty. Ensimmäinen toteutettiin vuonna 2005 (Muikku 2005). Edellinen tutkimus valmistui vuonna 2010 (Sarajärvi 2011), ja sen kanssa toteutettiin yhtä aikaa Syötteen matkailualueen yritystutkimus (Sarajärvi & Virkkunen 2011). Kyseisiä tutkimuksia käytettiin hyödyksi samaan aikaan tekeillä olleessa Syötteen luontomatkaileusunnitelmassa (Virkkunen 2011). Tämänkertaista kävijätutkimusta on tarkoitus hyödyntää vuonna 2016 valmistuvassa Syötteen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksessä.

Kävijätutkimuksella tuotetaan tietoa kansallispuiston kävijärakenteesta, virkistyskäytön motiiveista ja vierailun kestosta. Lisäksi selvitetään kävijöiden tyytyväisyyttä alueen retkeilyrakenteisiin, ympäristöön ja muuhun palveluvarustukseen. Tässä tutkimuksessa uutuuksena tutkittiin kävijöiden kokemia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia ja niiden arvottamista sekä kävijöiden liikkumismääriä alueella. Luonnon tarjoamien terveys- ja hyvinvointivaikutusten merkitys on korostunut 2010-luvulla, ja Metsähallitus on kartoittanut kävijöiden kokemia terveyshyötyjä kävijätutkimuksissa vuodesta 2013 alkaen (Kaikkonen ym. 2014).

Sitten vuoden 2010 Metsähallitus on lisännyt Syötteen alueella maastopyöräily- ja lumikenkäilyreittejään. Vuonna 2010 ei ollut vielä tarjolla merkittäviä lumikenkäilyreittejä, mutta vuonna 2015 niitä oli merkittyinä jo 8 km. Talvi 2014–2015 oli ensimmäinen, jolloin kokeiltiin maastopyöräilyreittejä myös talviaikaan puistoalueen huoltoreittejä hyödyntäen. Vastaanotto oli innostunut, ja niin kesäisille kuin talvisille maastopyöräilyreiteille löytyy yhä enemmän kysyntää. Myös pyöränvuokrauspalvelut ovat kehittyneet kävijätutkimusten välissä. Nämä seikat olivat yhtenä mielenkiinnon aiheena kävijätutkimuksen tuloksia tarkasteltaessa.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Tutkimusalue koostuu Syötteen kansallispuistosta, Iso-Syötteen retkeilyalueesta ja Syötteen virkistymetsästä, jotka muodostavat yhdessä Syötteen virkistys- ja luonnonsuojelualueiden kokonaisuuden. Tutkimusalue hahmottuu kyselylomakkeen liitteenä olleelta lähialueen kartalta (liite 4) sekä kuvasta 1. Jatkossa tutkimusalueen nimenä käytetään yksinkertaistamisen vuoksi Syötteen kansallispuistoa, kuten kyselylomakkeessakin tehtiin. Seuraava tutkimusalueen kuvailu perustuu Luontoon.fi-verkkopalvelun Syötteen kansallispuistoa ja Iso-Syötteen retkeilyaluetta esitteleviin sivuihin (Metsähallitus 2015a, 2015b).

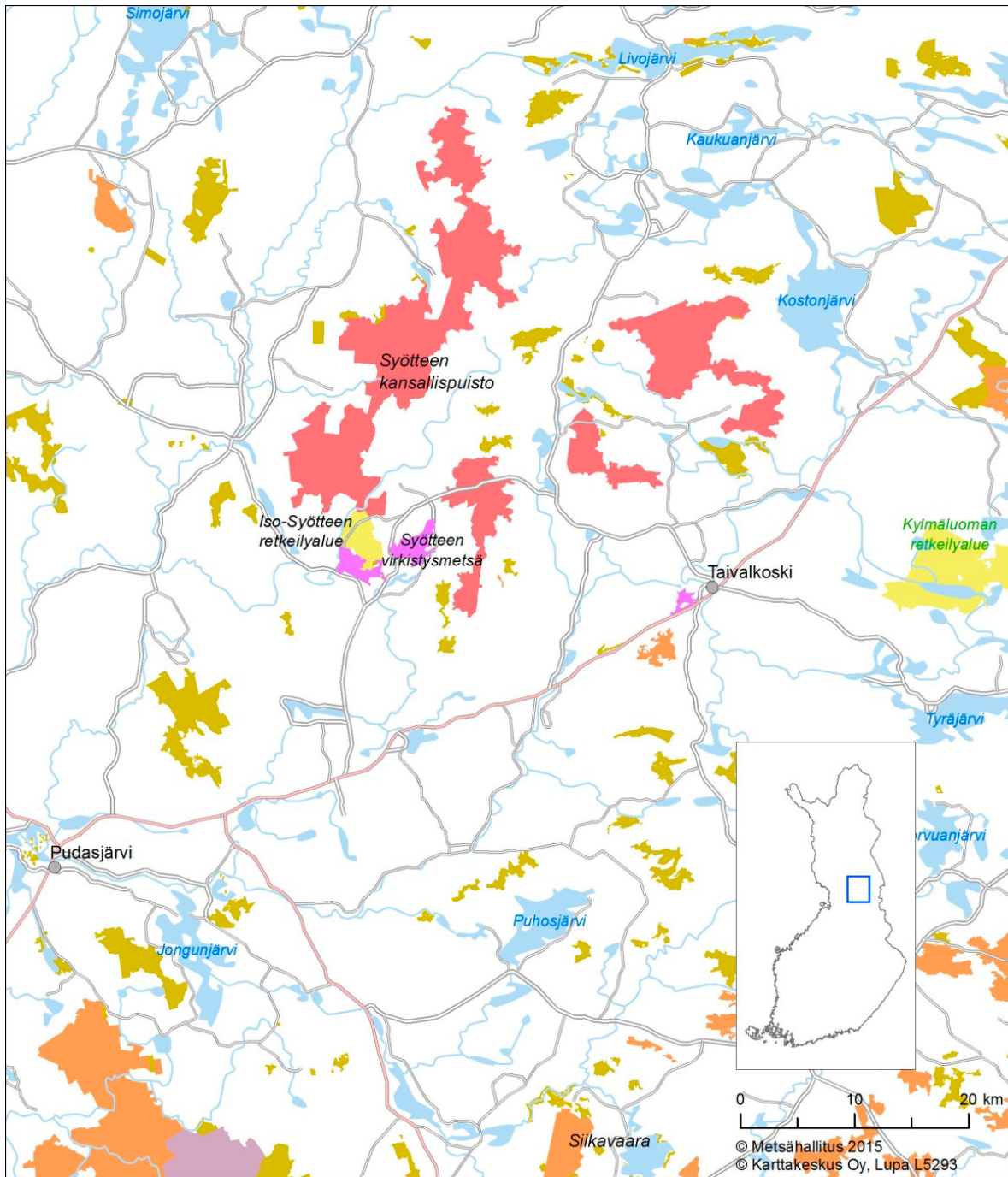
Tutkimusalue sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakunnissa, Pudasjärven kaupungin sekä Posion ja Taivalkosken kuntien alueella (kuva 1). Syötteen kansallispuisto on perustettu vuonna 2000, ja sen kokonaispinta-ala on noin 30 100 ha. Puisto koostuu neljästä eri alueesta: Syöte, Maaselkä, Latva–Korte–Kärppävaara ja Salmitunturi. Vuonna 1985 perustetun Iso-Syötteen retkeilyalueen kokonaispinta-ala on noin 1 150 ha, ja se rajoittuu Iso-Syötteen matkailukeskukseen, Syötteen kansallispuistoon ja Syötteen virkistymetsään. Retkeilyalueen komeita kohteita ovat yli 400-metrinen tunturi Iso-Syöte ja sitä hieman pienempi Romevaara. Syötteen virkistymetsä taas on perustettu 1999, ja sen pinta-ala on noin 1 400 ha. Virkistymetsästä löytyy niin hiihtäjien kuin päiväretkeilijöiden suosiossa oleva Pytkynharju.

Kansallispuiston monipuoliseen luontoon kuuluu niin laakeita aapasointa kuin naavapeitteisiä vaarametsiä. Vanhojen metsien ansiosta puistossa tavataan uhanalaisia tai erityistä suojelua tarvitsevia lajeja, kuten liito-orava, maakotka, sinipyrstö ja useat kovakuoriaislajit. Lahottajasiemeniin kuuluvat kääväkkaat ovat myös alueen uhanalaisia tyyppilajeja. Kansallispuiston kulttuuriperintöä taas edustaa puiston pohjoisosan Rytivaaran kruunumetsätorppa, johon liittyvät niin kaskiviljely, niittykulttuuri kuin porotalous ja pyyntikulttuuri. Perinnemaisemaa edustavat myös Syötteelle tyypilliset rinnesuot.

Kansallispuistosta löytyy retkeilyreittejä sekä päiväretkille että pidemmille vaelluksille. Syötteen monipuoliseen luontoon, maisemiin ja nähtävyyksiin pääsee tutustumaan niin luontopoluilla, rengasreiteillä kuin muillakin polkutaipaleilla. Patikoinnin lisäksi maastossa voi liikkua myös maastopyörällä, ja Pärjänjoella on mahdollisuus sekä kalastamiseen että melontaan.

Koko Syötteen alueella on myös retkipyöräreittejä, jotka seuraavat alueen tiestöä. Talvella Syötteellä risteilee noin 120 kilometrin edestä hiihtolatuja, joista hieman yli puolet sijoittuu tutkimusalueelle. Kansallispuistossa kulkee myös fatbike-pyörille soveltuva talvipyöräilyreitti. Taulukkoon 1 on koottu tärkeimmät tiedot koko Syötteen kävijätutkimusalueesta. Syötteen alueen reitit ja palvelut näkyvät kuvassa 2. Ajankohtaista ja tarkempaa tietoa saa mm. Luontoon.fi-verkkosivulta (www.luontoon.fi).

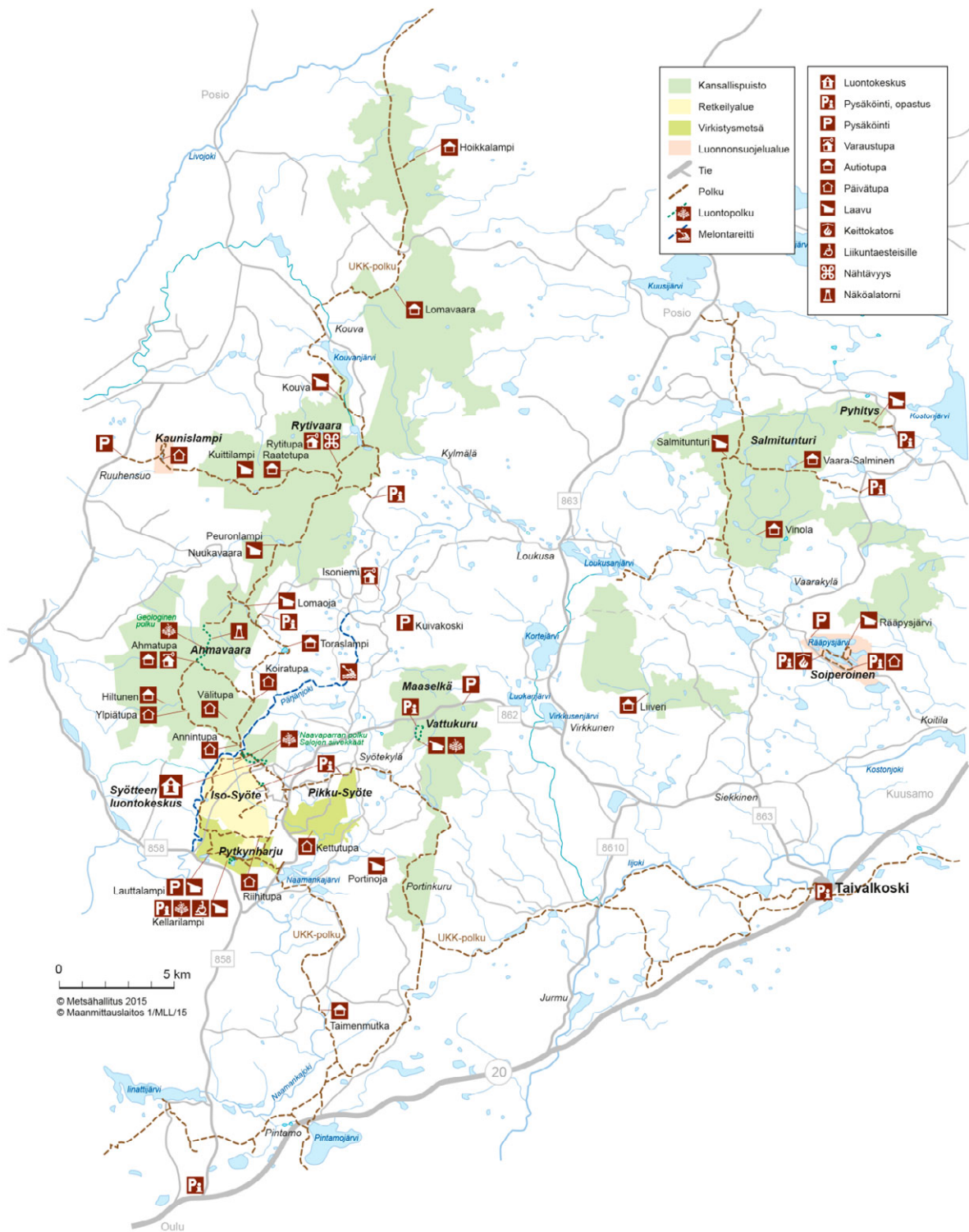

Kuva 1. Tutkimusalueen sijainti. © Metsähallitus 2016, © Maanmittauslaitos 1/MML/16.

Taulukko 1. Syötteen tutkimusaluetta kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2015.

SYÖTE – ulkoilmaelämää vaarametsien syleilyssä	
Perustamisajankohta	Syötteen kansallispuisto v. 2000 Iso-Syötteen retkeilyalue v. 1985 Syötteen virkistysmetsä v. 1999
Sijainti	Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakunnat, Pudasjärven kaupunki, Taivalkosken ja Posion kunnat
Pinta-ala	Syötteen kansallispuisto 30 100 ha Iso-Syötteen retkeilyalue 1 150 ha Syötteen virkistysmetsä 1 400 ha
Käyntimäärä (2015)	Syötteen kansallispuisto 40 319 Iso-Syötteen retkeilyalue 27 152 Syötteen virkistysmetsä 29 299
Palvelut	Syötteen luontokeskus, avattu v. 2003 Reittejä yhteensä n. 409 km – kesäreittejä (polut) 147 km – hiihtolatuja n. 63 km – lumikenkäilyreittejä 8 km – maastopyöräilyreittejä 70 km – retkipyöräilyreittejä 63 km – talvipyöräilyreittejä 26 km – vesireittejä 22 km – esteettömiä reittejä 2,8 km – luontopolkuja 6 kpl Autiotuvat 9 kpl Varaustuvat 2 kpl Päivätuvat / laavut 15 kpl Nuotiopaikat 1 kpl
Käyttömuodot	Luonnonsuojelu, virkistäytyminen, tutkimus, luontokasvatus, luontomatkailu, Iso-Syötteen retkeilyalueella ja Syötteen virkistysmetsässä myös metsätalous
Natura 2000	Kaikki alueet lukuun ottamatta Syötteen virkistysmetsän itäistä osaa kuuluvat Natura 2000 -verkostoon
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Syötteen kansallispuisto v. 2005 (Metsähallitus 2006), päivitys valmistuu 2016 Iso-Syötteen retkeilyalue v. 2004 (Metsähallitus 2004) Syötteen virkistysmetsä v. 2002
Luontomatkailusuunnitelma	Laadittu v. 2001, päivitetty v. 2011 (Virkkunen 2011)

Kuva 2. Syöteen alue palveluineen. © Metsähallitus 2016. © Maanmittauslaitos 1/MML/16.

2.2 Aineisto ja menetelmät

Syötteen kansallispuiston kävijätutkimuksen aineisto kerättiin talvikaudella 23.2.–8.4.2015 ja kesä–syyskaudella 5.6.–27.9. Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakiolomaketta, johon lisättiin yksi aluekohtainen kysymys (liite 3). Vakiolomaketta käytettäessä tutkimus on vertailukelpoinen muiden Metsähallituksen suojelu- ja retkeilyalueilla tehtyjen kävijätutkimusten kanssa (Kajala ym. 2009). Tutkimuksen vastaajan tuli olla 15 vuotta täyttänyt henkilö, joka oli jo ehtinyt oleskella alueella jonkin aikaa tai joka oli menossa alueelle, jolloin vastaaja otti lomakkeen mukaansa ja palautti sen postitse.

Kevättalvella pääosan kävijätutkimuksen aineistonkeruusta suoritti Kaisa Torppa, mutta keräämässä olivat myös Metsähallituksen työntekijät Teija Turunen, Veikko Virkkunen, Oili Annila ja Vesa Simonen. Lisäapuna olivat harjoittelija Tuija Tolonen-Keränen sekä vapaaehtoinen Henri Immonen. Kesäkaudella suuren osan aineistosta keräsi Tuuli Veteläinen, ja Tiina Särkelä avusti yhtenä keruupäivänä. Talvikaudella tavoitteena oli kerätä 200 ja kesäkaudella 204 vastausta. Lomakkeita saatiin talvella 209 kappaletta eli n. 105 % tavoitteesta. Kesäkaudella toteuma jäi hie-man tavoitteesta, sillä lomakkeita saatiin 166 kappaletta (81 % tavoitteesta).

Niin keruupäivät, -paikat kuin ajatkin arvottiin. Jokaiselle keruukuulle valittiin sopivaksi arvioitu määrä keruupäiviä, ja keruupäivät pyrittiin jakamaan tasan keruupaikkojen suhteen. Aineistoa kerättiin klo 10:n ja 17:n välillä viiden tunnin ajan. Keruu tapahtui kahdeksassa eri paikassa (taulukko 2): kevättalvella Ahmatuvalla, luontokeskuksella, Riihituvalla ja Annintuvalla ja kesällä Kellarilammen laavulla, luontokeskuksessa, Vattukurun laavulla, Annintuvalla, Huippupolun näköalalavalla ja Rytivaaran kruununmetsätorpalla. Ennalta arvottuja aikatauluja jouduttiin varsinkin kesällä muuttamaan muun muassa huonon sään takia, jolloin keruu siirrettiin luontokeskukselle sen auki ollessa tai jätettiin kokonaan keräämättä. Myös samaan aikaan kerätty Kylmäluoman kävijätutkimus (liite 8) vaikutti toteutuneisiin aikatauluihin, sillä kesäajan kerääjä suoritti keruuta molemmissa paikoissa yhtä aikaa ja yksi muutos aikataulussa ketjutti muutoksia molemmissa tutkimuksissa. Aineiston toteutunut keruu-aikataulu on liitteenä 2.

Keruu suoritettiin yleensä maastossa taukopaikan yhteydessä. Poikkeuksena olivat Syötteen luontokeskus, jossa keruu tapahtui rakennuksen aulassa, ja Rytivaaran kruununmetsätorppa, jonne jätettiin nk. ”kylmä piste”, jolloin kävijät saattoivat täyttää tutkimuslomakkeen itsenäisesti ja jättää sen torpassa sijainneeseen palautuslaatikkoon. Vastaajiksi valikoitiin kävijöitä sitä mukaa kuin he keruupaikalle saapuivat ja haastattelija ehti heidän luokseen edetä. Pienestä ryhmästä vastaajaksi valittiin yleensä yksi henkilö, mutta jos halukkuutta löytyi, myös useamman annettiin vastata kyselyyn. Isommasta ryhmästä valikoitiin useampi vapaaehtoinen vastaaja. Tutkimuksen suunniteltu ja toteutunut otantakehikko on esitelty liitteessä 1.

Parhaiten vastauksia saatiin luontokeskukselta, Annintuvalta ja Ahmatuvalta (taulukko 2). Vastausten jakautuminen selittyy sillä, että sekä luontokeskus että Annintupa olivat ainoat paikat, joissa kerättiin koko keruu-aikana. Lisäksi Ahmatupa on kevättalvella erittäin suosittu Ahmankierroksen hiihtoreitin varrella, jolloin sieltä tavoittaa runsaasti hiihtäjiä. Rytivaaran torppa osoittautui yllättävän hyväksi keruupaikaksi, sillä tavoitteena oli saada sieltä vain 15 lomaketta.

Taulukko 2. Vastausten jakautuminen Syötteen kansallispuistossa.

Haastattelupaikka	Kpl	%
Luontokeskus (LK)	84	22
Ahmatupa (AT)	77	21
Riihitupa (RT)	43	11
Annintupa (AnT)	78	21
Kellarilammen laavu (KL)	19	5
Vattukurun laavu (VL)	6	2
Huippupolku (HP)	7	2
Rytivaaran torppa (RV)	61	16
Yhteensä	375	100

Kyselyyn vastaaminen vei keskimäärin 15 minuuttia. Kävijät täyttivät kyselylomakkeen pääsääntöisesti itse (70 %), ja vain kolmea kävijää haastateltiin. Kävijöille annettiin tarvittaessa lomakkeita mukaan kotona täytettäväksi, ja niitä palautettiin postitse tai suoraan luontokeskukseen 48 kappaletta (13 %). Lisäksi Rytivaaran kruununmetsätorpan kylmältä pisteeltä saatiin yllättäen jopa 16 % vastauksista. Kyselyyn osallistumisen jälkeen vastaajat saivat halutessaan osallistua arvontaan arvontalipukkeen täyttämällä. Tämän kävijätutkimuksen ohessa toteutettiin myös tarkempi ja laaja-alaisempi *Luonnon terveys ja hyvinvointivaikutukset* -internetkysely, johon vastaajat saivat halutessaan osallistua tutkimuslomakkeen täytettyään jättämällä sähköpostiosoitteensa arvontalipukkeeseen. Tiivistelmä Internet-tutkimuksen tuloksista on liitteenä 7.

Tutkimuksessa käytettiin suomen-, englannin- ja saksankielisiä kyselylomakkeita. Suurin osa lomakkeista täytettiin suomeksi (n = 368), englanniksi täytettyjä oli 6 kpl ja saksaksi 1 kpl. Kyselyyn suhtauduttiin maastossa pääosin myönteisesti, ja kieltäytyjiä oli vähän. Kieltäytymisen syynä oli kiire tai haluttomuus täyttää pitkää lomaketta. Poikkeuksena oli luontokeskus, jossa suuri osa kävijöistä ei ollut käynyt keruupäivänä retkeilemässä eikä ollut suunnitellutkaan menevänsä.

Tutkimuksen aikana kyselylomakkeessa ilmeni muutamia ongelmakohtia, jotka aiheuttivat sekaannusta ja virheellisiä vastauksia:

- Vastaajilla oli hankaluuksia hahmottaa tutkimusaluetta. Termi ”Syötteen kansallispuisto” saa miettimään joko koko Syötteen aluetta tai pelkästään kansallispuistoa. Joillain kävijöillä ei ollut tietoa siitä, että he olivat puiston alueella. Suojelu- ja retkeilyalueiden rajoja voisi tuoda paremmin esille tai miettiä vaihtoehtoisia termiä ”Syötteen kansallispuistolle”.
- Kuten jo vuonna 2010, myös tällä tutkimuskerralla termi ”tällä käynnillä” aiheutti ymmärrysvaikeuksia. Vastaajat ajattelivat helposti koko lomaansa senpäiväisen käynnin sijaan. Tämä on aiheuttanut runsaasti vastausvirheitä erityisesti kysymyksissä 1, 2, 4 ja 18. Termin ”tällä käynnillä” voisi muuttaa muotoon ”tämänpäiväisellä käynnillä”.

Kyselylomakkeiden tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppi-arvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset laskettiin käyttämällä hyväksi Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen (2009) kehittämää laskentamallia, joka on osa ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Kokonaisvaikutusten laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Syötteen kansallispuisto kuuluu tässä luokittelussa luokkaan matkailukeskus. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

Paikallistaloudellisten vaikutusten laskennassa käytettävät kertoimet on päivitetty vuonna 2014 vastaamaan paremmin nykytilannetta (Vatanen & Kajala 2015). Päivitetyillä kertoimilla ja vuoden 2013 aineistolla lasketut valtakunnalliset kansallispuistokävijöiden paikallistaloudelliset tulovai-
kutukset pienenevät 3,8 % ja työllisyysvaikutukset 25,4 %. Etenkin työllisyysvaikutusten mitta-
vaan romahdukseen vaikuttaa se, että työvoimaa käytetään nykyään vähemmän samansuuruiseen
tuottoon nähden. Tätä ilmiötä kutsutaan tuottavuuden kasvuksi, ja se vaikuttaa kaikilla toimialoil-
la ja alueilla. Sen vuoksi myös kansallispuistojen työllisyysvaikutukset ovat vähentyneet, mikä
tulee ottaa huomioon eri vuosina tehtyjen saman alueen kävijätutkimusten vertailussa.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

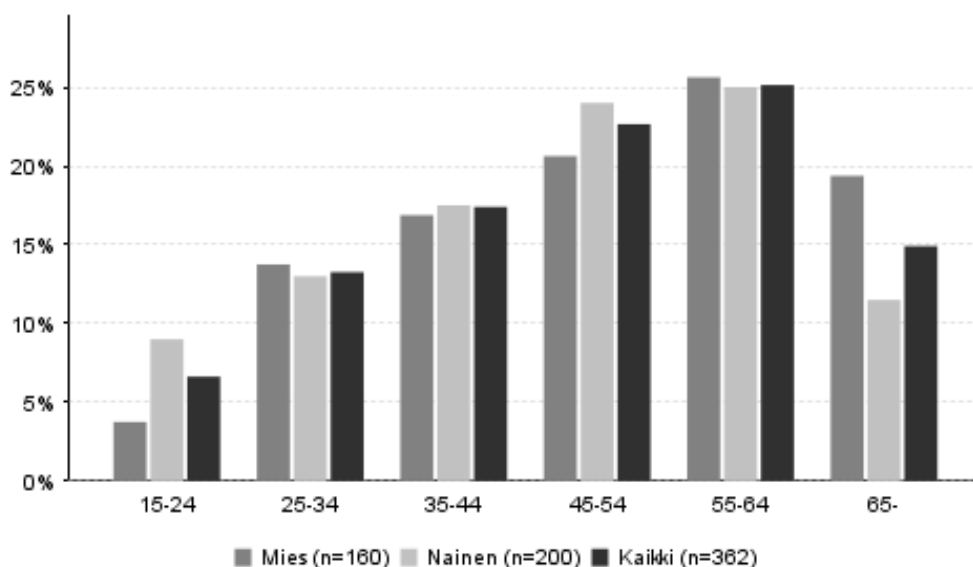
Kyselyyn vastanneista 55 % oli naisia ja 45 % miehiä. Miesten keski-ikä oli noin 50 vuotta ja naisten noin 47 vuotta (taulukko 3). Iäkkäin vastaaja oli 78-vuotias. Suurimmat ikäryhmät olivat sekä miehissä että naisissa 55–64-vuotiaat (kuva 3). Yli 65-vuotiaista vastaajista enemmistö oli miehiä, kun taas 15–24-vuotiaista naiset muodostivat selvän enemmistön.

Noin kolmannes vastaajista oli suorittanut ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon (taulukko 4). Neljänneksellä oli opistotasoinen tutkinto ja reilulla viidenneksellä alempi yliopisto- tai korkeakouluopinto. Ammattikoulun oli suorittanut 17 % vastanneista, ja 7 %:lla vastaajista ei ollut ammatillista tutkintoa.

Suurin osa (98 %) vastanneista oli suomalaisia. Ulkomaalaisia vastaajia tavoitettiin vain muutama, ja suurin osa heistä oli eurooppalaisia. Suomalaiset saapuivat Syöteen kansallispuistoon tyyppillisimmin Oulusta (29 %) ja Pudasjärveltä (7 %). Paikallisia asukkaita oli 8 % vastaajista.

Taulukko 3. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 362 kpl.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	50,42	47,20	48,63
län keskihajonta	14,08	14,69	14,49
Minimi-ikä	18	16	16
Maksimi-ikä	78	78	78
Moodi	56	55	56
Mediaani	51	49	50

Kuva 3. Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan.

Taulukko 4. Vastanneiden ammatillinen koulutus.

Ammatillinen koulutus	Kpl	%
Ammattikoulu	59	17
Opistotasoinen tutkinto	87	25
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	79	22
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	106	30
Ei ammatillista tutkintoa	24	7
Yhteensä	355	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Kävijät saapuivat Syötteen kansallispuistoon tyypillisimmin 2–5 hengen seurueessa (77 %) (taulukko 5). Yksin retkeileviä oli 11 %, ja kuuden tai useamman henkilön seurueita 12 %. Noin 27 %:lla vastaajista oli mukanaan alle 15-vuotiaita lapsia (taulukko 6). Näissä seurueissa lapsia oli keskimäärin 2,3 ja he olivat keskimäärin 9-vuotiaita. Liikuntaesteisiä oli kolmessa seurueessa.

Vastaajista valtaosa saapui kansallispuistoon oman perheensä kanssa (74 %) (taulukko 7). Seuraavaksi yleisintä oli saapua ystävien (18 %) tai muiden sukulaisten (5 %) kanssa. Tarjottujen ryhmävaihtoehtojen ulkopuolelta oli muiksi seuruetyypeiksi mainittu lastensuojeluyksikön nuoret, yksityisopas sekä virikepäivä.

Taulukko 5. Vastanneiden seuruetiedot.

Seurueen koko	Kpl	%
Yksin	40	11
2–5 hengen seurue	284	77
6 tai useamman hengen seurue	46	12
Yhteensä	370	100

Taulukko 6. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Syötteen alueella.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Seurueen koko yhteensä	330	4,0	4,54	2	2	3	4	50
Alle 15-vuotiaita	88	2,3	1,58	1	1	2	3	8
Liikuntaesteisiä	3	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	131	2006,4	4,07	2000	2003	2006	2009	2014

Taulukko 7. Seurueen koostumus.

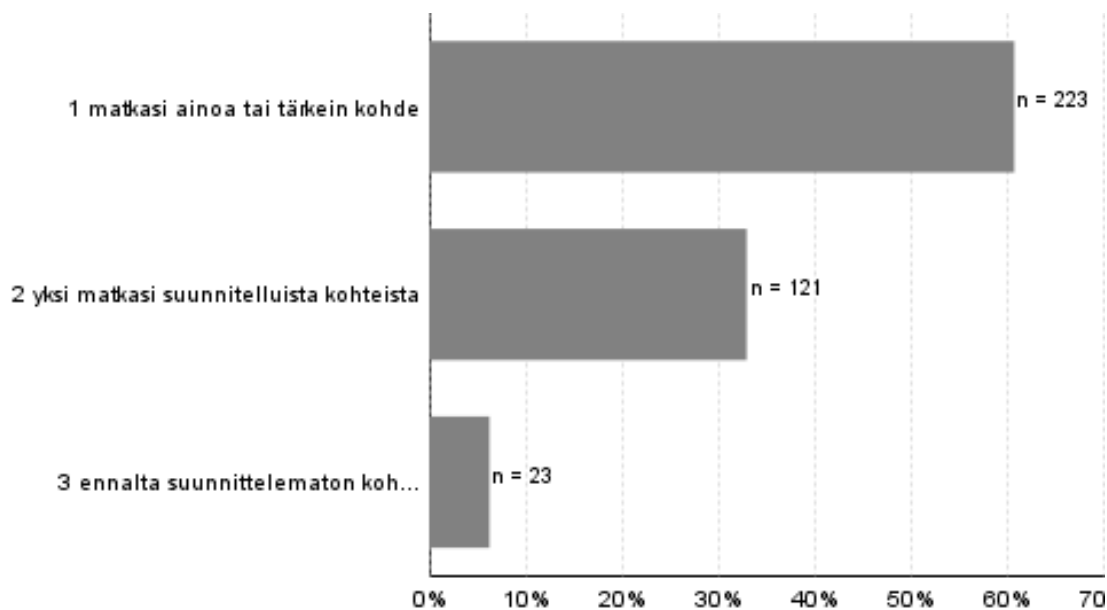
Seurueen koostuminen	Kpl	%
Oman perheen jäsenet	234	74
Muut sukulaiset	16	5
Ystävät	56	18
Työtoverit	3	1
Eläkeläisryhmä	1	0
Kerho, yhdistys tms.	4	1
Jokin muu	3	1
Yhteensä	317	100

3.2 Käynti Syötteen kansallispuistossa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Syötteen kansallispuisto oli 61 %:lle vastaajista matkan ainoa tai tärkein kohde (kuva 4). Kolmasosa ilmoitti kansallispuiston olleen yksi matkan suunnitelluista kohteista. Muita suunniteltuja kohteita olivat mm. koko Syötteen matkailukeskus (38 %), Syötteen lähialueet (20 %) ja mökkeily (9 %) (taulukko 8). Ennalta suunnittelematon kohde kansallispuisto oli vain 6 %:lle vastaajista, ja tällöin muita kohteita olivat muun muassa Syötteen matkailukeskus (4 mainintaa) ja Kuusamo (2). Täydelliset listaukset muista kohteista löytyvät liitteestä 5.

Kuva 4. Syötteen kansallispuiston tärkeys matkakohteena (n = 367).

Taulukko 8. Vastaajien matkan muita suunniteltuja kohteita.

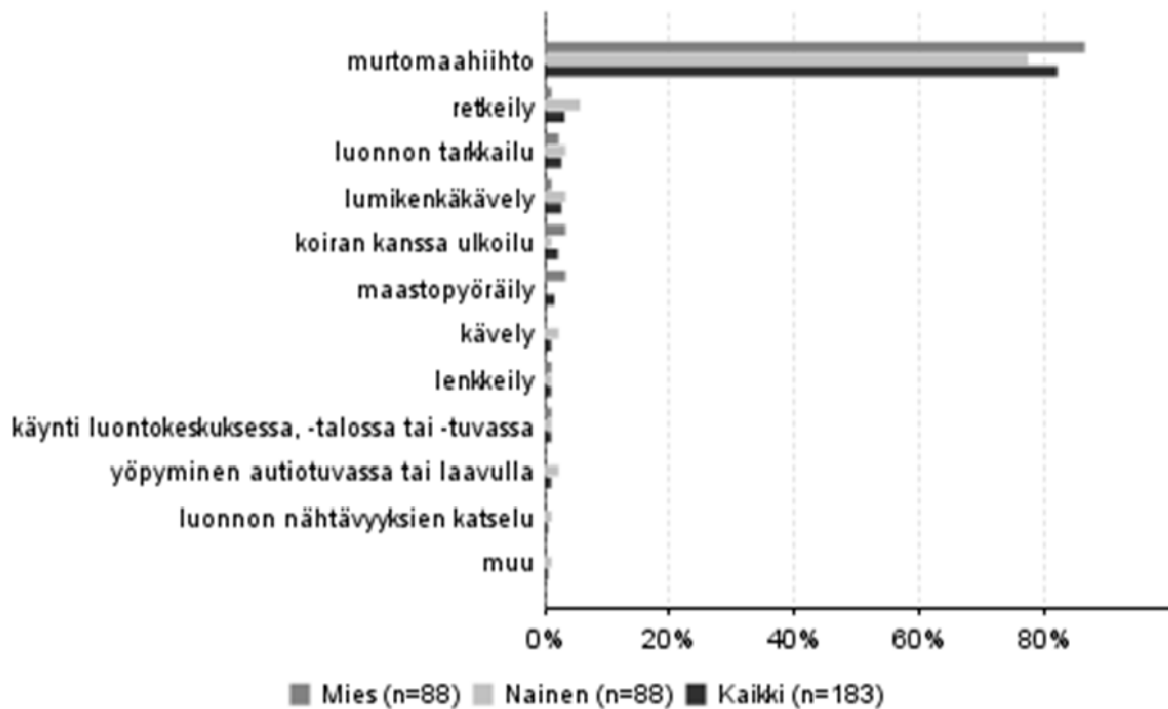
Muita kohteita	Kpl	%
Syötteen matkailukeskus	31	35
Lähialue (Pudasjärvi, Taivalkoski, Posio (Riisitunturi))	14	16
Mökkeily	8	9
Lappi	8	9
Kuusamo (Oulanka, Ruka, Karhunkierros)	6	7
Kainuu	6	7
Muut retkeilykohteet (Patvinsuo, Liminganlahti, Hossa, Kylmäluoma, Koli)	5	6
Syötteen kansallispuiston kohteet	4	5
Sukulaiset	3	3
Muut	3	3
Yhteensä	88	100

3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Kevättalvi

Kevättalvella (helmikuu–huhtikuu 2015) ylivoimaisesti suosituin harrastus oli murtomaahiihto (taulukko 9). Kyselyyn vastanneista 91 % ilmoitti harrastavansa hiihtoa kyseisellä käynnillään Syötteen kansallispuistossa. Lisäksi mieluisia aktiviteetteja olivat luontokeskuksessa käynti (37 %) sekä luonnon nähtävyyksien katselu (27 %). Naiset olivat aktiivisempia lumikenkäilijöitä ja luonnon tarkkailijoita, ja miehet taas suosivat enemmän maastopyöräilyä. Kävijät puuhailivat enimmäkseen 1–3 aktiviteetin parissa (taulukko 10).

Kävijöitä pyydettiin myös nimeämään tärkein aktiviteetti kyseisellä käynnillään Syötteen kansallispuistossa. Vastaaajista 82 % piti murtomaahiihtoa käyntinsä tärkeimpänä harrastuksena (kuva 5). Retkeilyä, luonnon tarkkailua ja lumikenkäilyä pidettiin seuraavaksi tärkeimpinä aktiviteetteina (kukin 3 %). Naisista 6 % piti retkeilyä tärkeimpänä harrastuksenaan. Suurin osa (87 %) vastaajista ilmoitti tärkeimmän harrastuksensa kyseisellä käynnillä.

Kuva 5. Kevättalven kävijöiden tärkein harrastus kyseisellä käynnillä Syötteen kansallispuistossa.

Taulukko 9. Kevättalven kävijöiden harrastukset kyseisellä käynnillä Syötteen kansallispuistossa. Suosituimmat harrastukset on korostettu lihavoinnilla.

Harrastus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Kävely	12	12	30	29	44	21
Lenkkeily	3	3	6	6	12	6
Retkeily	13	13	19	18	33	16
Luonnon tarkkailu	20	20	29	28	51	24
Kalastus	2	2	1	1	4	2
Lintuharrastus	3	3			4	2
Käynti luontokeskuksessa, -talossa tai -tuvassa	35	35	40	39	79	37
Luontovalokuvaus	5	5	15	15	23	11
Koiran kanssa ulkoilu	5	5	15	15	21	10
Suunnistus			1	1	1	0
Murtomaahiihto	92	93	91	88	191	91
Lumikenkäkävely	7	7	15	15	23	11
Vaellus (yöpyminen maastossa)			5	5	5	2
Luonnon nähtävyyksien katselu	22	22	32	31	56	27
Luontopolkuun tutustuminen			2	2	2	1
Maastopyöräily	7	7	3	3	11	5
Opastettu retki			1	1	2	1
Kulttuuriperintöön tutustuminen	2	2	3	3	5	2
Yöpyminen autiotuvassa tai laavulla	1	1	4	4	5	2
Geokätköily	1	1	1	1	2	1
Geologiaan tutustuminen	2	2	1	1	3	1
Muu	1	1	3	3	4	2
Yhteensä	99		103		211	

Taulukko 10. Kevättalven kävijöiden harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Syötteen kansallispuistossa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	81	82	65	63	152	72
4–6	16	16	34	33	51	24
7–9	1	1	3	3	6	3
10 enemmän	1	1	1	1	2	1
Yhteensä	99	100	103	100	211	100

Kesä ja syksy

Kesäkaudella suosituimpia harrastuksia Syötteen kansallispuistossa olivat kävely (79 %), luonnon tarkkailu (59 %) ja retkeily (55 %) (taulukko 11). Naisista jopa 86 % harrasti kävelyä ja miehistäkin reilu puolet (56 %). Naiset pitivät miehiä enemmän myös mm. lenkkeilystä (28 %) luontovalokuvauksesta (27 %), koiran kanssa ulkoilusta (21 %) ja luontopolkuun tutustumisesta (39 %). Miehet harrastivat naisia enemmän kalastusta (17 %) ja maastopyöräilyä (31 %).

Kesäaikaan harrastusten lukumäärässä oli enemmän vaihtelua kuin kevättalvella: suurin osa (43 %) vastaajista harrasti 4–6 aktiviteettia (taulukko 12). Noin kolmannes puuhasi 1–3 harrasteen parissa ja neljännes yli 6 harrastuksen kanssa.

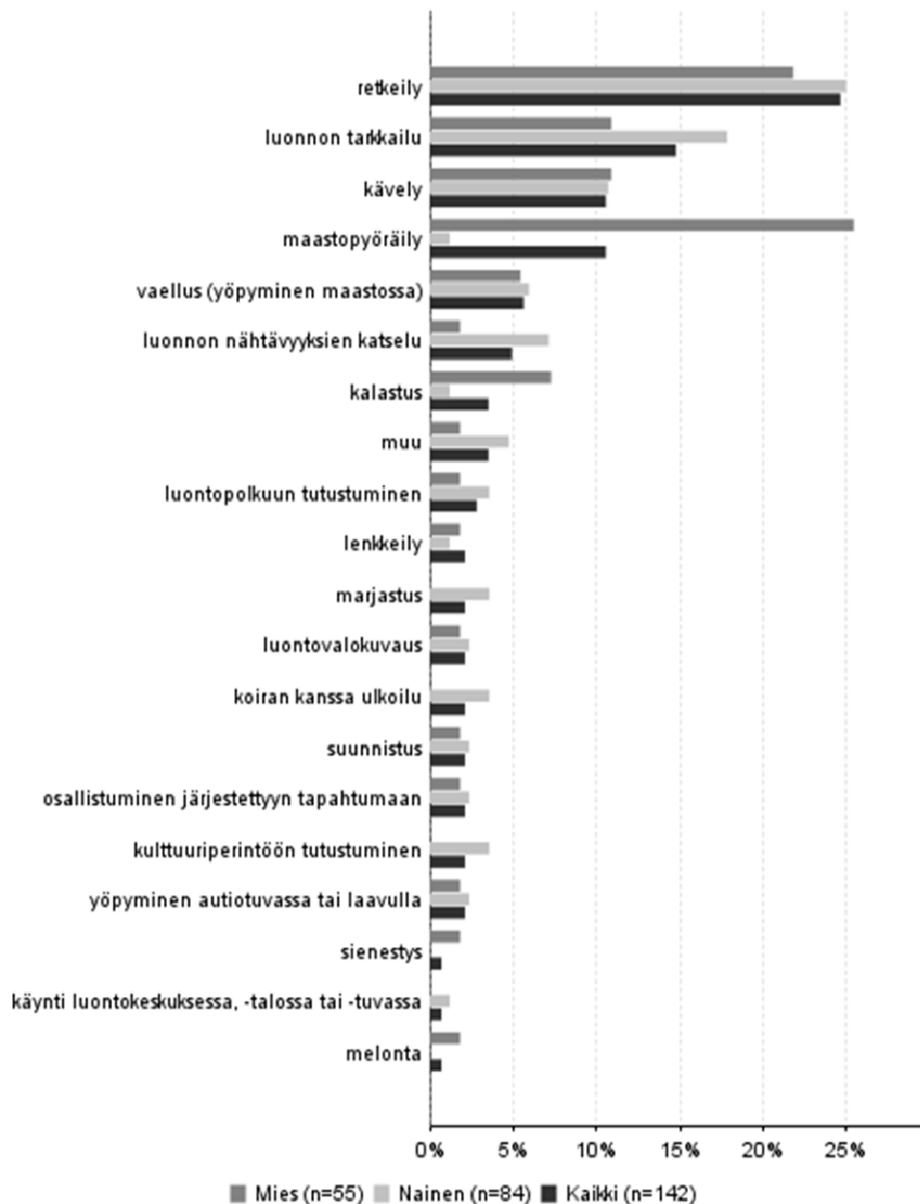
Vaikka kävelyä harrasti suurin osa kävijöistä, retkeily luokiteltiin kuitenkin useimmiten tärkeimmäksi harrastukseksi kesäkaudella (25 %) (kuva 6). Kävelyn merkitsi tärkeimmäksi aktiviteetiksi 11 % vastaajista. Sen edelle kohosi luonnon tarkkailu (15 %). Myös maastopyöräily oli tärkeää: se oli 11 %:lle vastaajista tärkein harraste. Suurin osa (87 %) ilmoitti tärkeimmän harrastuksensa kyseisellä käynnillään.

Taulukko 11. Kesäkauden kävijöiden harrastukset kyseisellä käynnillä Syötteen kansallispuistossa. Suosituimmat harrastukset on korostettu lihavoinnilla.

Harrastus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Kävely	36	56	83	86	121	74
Lenkkeily	6	9	27	28	34	21
Retkeily	29	45	59	61	90	55
Luonnon tarkkailu	30	47	66	68	97	59
Kalastus	11	17	4	4	15	9
Lintuharrastus	4	6	7	7	11	7
Marjastus	7	11	9	9	16	10
Sienestys	4	6	7	7	11	7
Kasviharrastus	4	6	12	12	17	10
Käynti luontokeskuksessa, -talossa tai -tuvassa	28	44	41	42	70	43
Luontovalokuvaus	11	17	26	27	37	23
Koiran kanssa ulkoilu	7	11	20	21	27	16
Suunnistus	2	3	2	2	4	2
Telttailu tai muu leirytyminen maastossa	2	3	4	4	7	4
Vaellus (yöpyminen maastossa)	4	6	6	6	11	7
Luonnon nähtävyyksien katselu	19	30	47	48	68	41
Melonta	5	8	1	1	6	4
Luontopolkuun tutustuminen	15	23	38	39	55	34
Maastopyöräily	20	31	3	3	23	14
Opastettu retki	3	5			3	2
Osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan	6	9	3	3	9	5
Kulttuuriperintöön tutustuminen	9	14	16	16	25	15
Yöpyminen autiotuvassa tai laavulla	6	9	10	10	17	10
Geokätköily	2	3	3	3	5	3
Geologiaan tutustuminen	2	3	2	2	4	2
Muu	2	3	6	6	8	5
Yhteensä vastanneita	64		97		164	

Taulukko 12. Kesäkauden kävijöiden harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Syötteen kansallispuistossa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	30	47	21	22	52	32
4–6	21	33	49	51	71	43
7–9	10	16	26	27	37	23
10 tai enemmän	3	5	1	1	4	2
Yhteensä	64	100	97	100	164	100

Kuva 6. Kesäkauden kävijöiden tärkein harrastus kyseisellä käynnillä Syötteen kansallispuistossa.

3.2.3 Liikkuminen alueella

Uutena kysymyksenä vuodelle 2015 otettiin kysymys siitä, kuinka pitkän matkan kävijä liikkui tai aikoi liikkua kyseisellä käynnillään tutkimusalueella. Vastaajalla oli mahdollisuus valita liikku- mismuoto valmiista ehdotuksista (hiihtäen, lumikenkäillen, kävellen, pyöräillen) tai nimetä liik- kumismuoto itse. Kävijän oli mahdollista merkitä tietoja useampaan kohtaan.

Syötteen kansallispuistossa liikuttiin eniten hiihtäen (n = 189) ja kävellen (n = 181) (taulukko 13). Hiihtäen kävijä liikkui käyntinsä aikana keskimäärin 27,4 km ja kävellen 13,1 km. Keskihajonta on kuitenkin kaikissa vastauksissa niin suuri, että mediaani tarjoaa informatiivisemman arvon. Hiihdolle mediaani oli 22 km ja kävelyllä 10 km. Muiksi liikkumistavoiksi mainittiin mm. melo- malla (3 mainintaa) ja juosten (2) liikkuminen (taulukko 14).

Ongelmallista vastausten tulkinnassa oli se, että osa kävijöistä ilmoitti kohtaan koko Syötteellä vieraillun aikansa kilometrit eikä senpäiväisen käynnin matkan pituutta. Vastauksia kirjatessa py- rittiin tulkitsemaan alueella oleskeluun liittyvien kysymysten 1 ja 2 vastausten perusteella, oliko kävijä ymmärtänyt kysymyksen oikein. Mikäli arvioitiin kävijän kirjanneen vastaukseksi koko käyntinsä kilometrit, kilometrimäärä jaettiin kysymyksen 2b vastauksen lukumäärällä ("Kuinka monta kertaa olet vieraillut tai suunnittelet vierailevasi Syötteen kansallispuistossa tämän matkasi aikana?") ja kirjattiin saatu osamäärä vastaukseksi. Mikäli vastauksen laadusta ei ollut varmuutta, vastaukseksi kirjattiin vastaajan kirjaama arvo.

Taulukko 13. Kävijöiden liikkumistavat Syötteen kansallispuistossa.

Liikkumistapa	n	Keski- arvo	Keski- haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Hiihtäen	189	27,4	15,89	5	16	22	33	100
Lumikenkäillen	26	4,5	4,12	1	1	4	5	20
Kävellen	181	13,1	12,30	1	4	10	20	80
Pyöräillen	33	46,6	42,22	3	20	30	50	170
Muuten	7	25,3	29,87	2	10	15	30	90

Taulukko 14. Kävijöiden muut liikkumistavat Syötteen kansallispuistossa.

Muu liikkumistapa	Kpl
Meloen	3
Juosten	2
Suunnistaen	1
Moottorikelkalla	1
Yhteensä	7

3.2.4 Käyntien alueellinen jakautuminen

Syötteen kansallispuiston kävijät vierailivat eniten Syötteen luontokeskuksessa (53 % kävijöistä), Ahmatuvalla (51 %) ja Annintuvalla (46 %) (taulukko 15). Kyselyyn vastanneiden oli mahdollisuus valita useampi käyntikohde vierailulle. Kävijäkohteista erottuu selvästi myös Syötteen virkistymetsän Pytkynharju sekä Kellarilammen laavu, jolla vieraili tai aikoi vieraila 37 % vastaajista. Muita mainittuja kohteita olivat mm. Riihitupa (8 mainintaa) ja Koiratupa (5) (taulukko 16).

Taulukko 15. Käyntien alueellinen jakautuminen Syötteen kansallispuistossa. Kysymyksessä pystyi valitsemaan usean vaihtoehdon.

Käyntikohde	Kpl	%
Syötteen luontokeskus	197	53
Ahmatupa	191	51
Annintupa	170	46
Pytkynharju / Kellarilampi	138	37
Toraslampi	72	19
Rytivaara	68	18
Romevaara	59	16
Huipunpolku	58	16
Vattukuru	36	10
Teerivaara	21	6
Pyhitys	9	2
Soiperoinen	8	2
Kaunislampi	7	2
Muulla	36	10
Vastanneita yhteensä	372	

Taulukko 16. Kävijöiden mainitsevat muut käyntikohteet Syötteen kansallispuistossa (n = 36).

Käyntikohde muu	Kpl
Riihitupa	8
Koiratupa	5
Pärjänjoki	4
Kouva	3
Ahmakallio	2
Portinkuru	2
Salmitunturi, Nuukavaara	2
Välitupa	2
Ylpiäntupa	2
Hiltusenvaara	1
Kelosityöte	1
Lomavaara, Rytivaara, Raatevaara	1
Kuivakoski	1
Myllyn laavu	1
Naamangan lenkki	1
Pitämävaara	1
Huuhkanen	1
Syötteen kierros	1
Lomaojan laavu	1

3.2.5 Käynnin kesto ja toistuvuus

Syötteen kansallispuistossa kävijöistä suurin osa (83 %) oli päiväkävijöitä (taulukko 17). Puistossa yöpyi lähes viidesosa (17 %) kävijöistä. Päiväkäynti kesti keskimäärin neljä tuntia. Miesten käynti kesti keskimäärin hieman pidempään kuin naisten. Yöpyjät viipyivät puistoalueella keskimäärin 1,8 vuorokautta, mutta tyypillisimmin yhden vuorokauden. Miehet yöpyivät alueella yleensä noin kahden vuorokauden ajan, kun taas naisten retki kesti keskimäärin 1,5 vuorokautta. Pisimmillään vierailun ilmoitettiin kestäneen kuusi vuorokautta.

Kansallispuistossa yöpyjistä suurin osa yöpyi autiotuvassa (n = 13) ja/tai varaustuvassa (n = 14) (taulukko 18). Autiotuvassa yövyttiin keskimäärin 1,4 yötä ja varaustuvassa 1,1 yötä. Omaa majoitetta käytettiin useamman päivän reissuilla, sillä niissä yövyttiin keskimäärin 2,4 vuorokauden ajan. Kodassa tai laavussa yövyttiin yhtä pitkään kuin autiotuvassa (1,4 vrk). Kävijät yöpyivät myös muualla alueella: avoimissa vastauksissa listattiin oma mökki (2 mainintaa) ja kotitalo (1).

Taulukko 17. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto Syötteen kansallispuiston alueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	224	83	4,0	4	3	1	12
Miehet	99	44	4,3			1	10
Naiset	118	53	3,7			1	12
Yöpyjät	47	17	1,8	1	1	1	6
Miehet	18	38	2,1			1	6
Naiset	28	60	1,5			1	3
Yhteensä	271						

Tutkimuslomakkeessa tiedusteltiin myös, kuinka pitkään kävijät oleskelivat tai aikoivat oleskella kokonaisuudessaan Syötteen kansallispuistossa ja sen lähialueilla (taulukko 19). Lähialueeseen mainittiin kuuluvan Syötteen matkailualue, Pudasjärven kaupunki sekä Posion ja Taivalkosken kunnat (liite 1). Päiväkävijöitä oli lähialue mukaan otettuna vain 5 %. He viipyivät alueella keskimäärin 5,5 tuntia, ja miehet viipyivät alueella hieman pidempään kuin naiset.

Suurin osa lähialueella käyvistä oli yöpyjiä (95 %). He viipyivät alueella keskimäärin noin viisi vuorokautta, naiset tällä kertaa hieman pidempään kuin miehet. Pisimpään kävijä saattoi viipyä alueella jopa useamman kuukauden (63 vrk), jolloin kyseessä oli yöpyminen omassa mökissä (taulukko 20). Oma mökki olikin toiseksi suosituin yöpymiskohde (n = 82), mutta suurin osa (n = 124) kävijöistä yöpyi vuokramökissä. Vuokramökissä viivyttiin keskimäärin 5,1 vuorokautta. Omassa mökissä vierailtiin keskimäärin pidempään kuin vuokramökissä (6,2 vrk), mutta koska kohteen keskihajonta on niin suuri (7,66), on parempi tarkastella mediaania, jonka mukaan keskimäinen havainto on 5 vrk. Omassa mökissä yöpyjistä 25 % yöpyi mökissä korkeintaan 3 vuorokautta ja 75 % vastanneista yöpyi korkeintaan kuusi vuorokautta.

Muista yöpymiskohteista hotelli (n = 26) ja asuntoauto tai -vaunu (n = 23) olivat yhtä suosittuja. Hotellissa viivyttiin keskimäärin 2,9 vrk ja matkailuajoneuvossa 3,7 vrk. Vain muutama vastaaja (n = 7) ilmoitti majoittuneensa omassa majoitteessa. Muualla yöpyi 13 vastaajaa, ja he yöpyivät kohteessa keskimäärin 5,2 vuorokautta. Tässäkin kohteessa arvojen keskihajonta on suurta, joten vertailukohteeksi yöpymisen kestolle voi jälleen ottaa mediaanin, joka on 4 vuorokautta. Muita yöpymiskohteita olivat leirikeskus (1 maininta) sekä tuttavien (6), sukulaisten (4) tai kumppanin (2) luona yöpyminen.

Taulukko 18. Yöpymisiten kesto (vrk) yöpymistavoittain Syötteen kansallispuiston alueella (n = 39).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Autiotupa	13	1,4	0,51	1	1	1	2	2
Varaustupa	14	1,1	0,27	1	1	1	1	2
Oma majoite (laavu, telтта tms.)	9	2,4	1,67	1	1	2	3	5
Kota tai laavu	7	1,4	0,53	1	1	1	2	2
Muu	5	2,4	1,34	0	3	3	3	3

Taulukko 19. Matkailijoiden käynnin kesto Syötteen kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	15	5	5,5	6	6	2	8
Miehet	8	53	6,0			4	8
Naiset	6	40	5,3			3	7
Yöpyjät	298	95	5,2	5	7	1	63
Miehet	134	45	4,9			1	20
Naiset	156	52	5,3			1	63
Yhteensä	313						

Taulukko 20. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Syötteen kansallispuiston lähialueella (n = 266).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Hotelli	26	2,9	2,23	1	1	2	4	7
Vuokramökki	124	5,1	2,08	1	4	5	7	14
Oma mökki	82	6,2	7,66	1	3	5	6	63
Asuntoauto tai -vaunu	23	3,7	2,01	1	2	3	5	9
Oma majoite (telтта tms.)	7	3,4	1,40	1	3	3	5	5
Muu	13	5,2	4,39	2	3	4	5	19

Suurin osa (73 %) vastaajista oli käynyt alueella aikaisemmin (taulukko 21). Reilu neljännes (27 %) oli alueella ensimmäistä kertaa. Miesten ja naisten välillä ei ollut merkittävää eroa. Aikaisemmin alueella käynyt oli vierailut Syötteen kansallispuistossa keskimäärin 27 kertaa viimeisten viiden vuoden aikana, mutta 50 % kävijöistä oli käynyt alueella korkeintaan viidesti samana ajanjaksona. Maksimissaan käyntejä oli arvioitu olleen jopa 500 kpl, jolloin kyseessä on voinut olla joko paikallinen asukas tai mökinomistaja.

Ensimmäisen kerran kansallispuistossa oli käyty keskimäärin 16,6 vuotta sitten, vuonna 1998 (taulukko 22). Ensimmäinen käynti oli ollut aikaisimmillaan vuonna 1965, vuosikymmeniä ennen nykyisten luonnonsuojelun alueiden perustamista. Kävijöistä puolet oli käynyt alueella ensimmäisen kerran viimeistään vuonna 2000, jolloin Syötteen kansallispuisto perustettiin. Viimeisin käynti alueella oli tapahtunut keskimäärin kaksi vuotta sitten vuonna 2013.

Taulukko 21. Käynnin toistuvuus Syötteen kansallispuistossa.

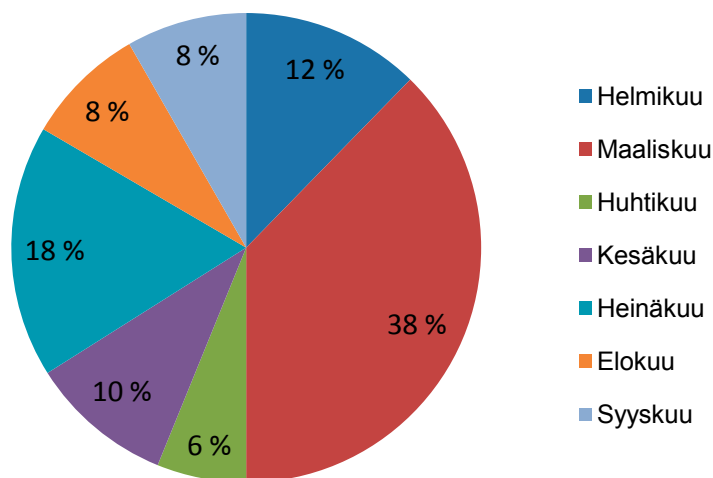
Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	42	28	48	26	93	27
Käynyt aikaisemmin	108	72	136	74	251	73
Yhteensä	150		184		344	

Taulukko 22. Syötteen kansallispuistossa aiemmin vierailleiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Ensimmäisen kerran								
vuonna	219	1998,4	11,91	1965	1990	2000	2009	2015
vuotta sitten	219	16,6	11,91	0	6	15	25	50
Viimeksi								
vuonna	219	2012,8	4,60	1990	2013	2014	2015	2015
vuotta sitten	219	2,2	4,60	0	0	1	2	25

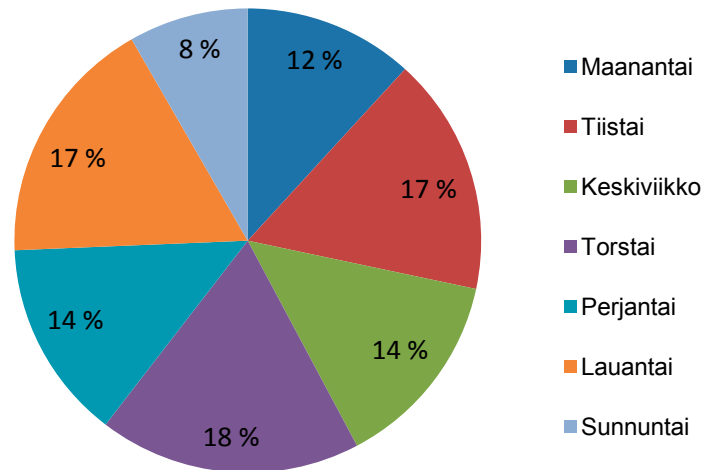
3.2.6 Saapuminen alueelle

Valtaosa kävijöistä (38 %) saapui Syötteen kansallispuistoon maaliskuun aikana (kuva 7). Seuraavaksi eniten kävijöitä saapui heinäkuussa (18 %). Saapumisajankohtien jakautumiseen liittyy loma-ajankohtien lisäksi myös aineistonkeruupäivien sijoittuminen keruukuukausittain: eniten keruupäiviä oli maaliskuussa ja heinäkuussa (liite 2).

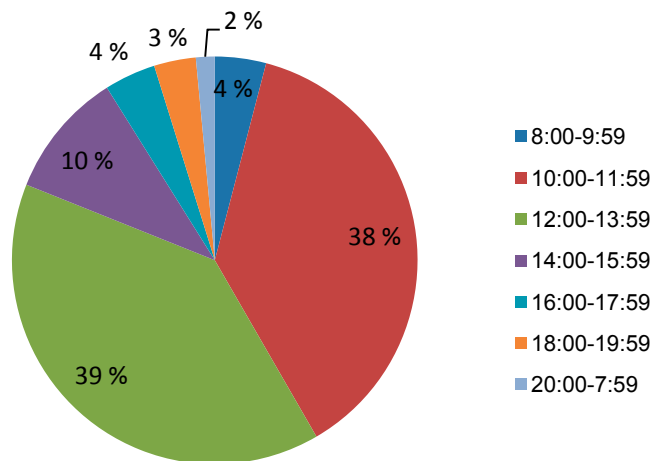

Kuva 7. Saapuminen Syötteen kansallispuistoon keruukuukausittain.

Kävijät saapuivat alueelle melko tasaisesti jokaisena viikonpäivänä (kuva 8). Useimmin saavuttiin torstaina (18 %) ja harvimminkin maanantaina (8 %). Suurin osa saapui alueelle kello 10:n ja 14:n välillä (77 %) (kuva 9). Myöskään viikonpäivittäisistä ja kellonajallisista saapumisajoista ei voida vetää liian pitkälle tehtyjä johtopäätöksiä, sillä niihin vaikuttivat keruuajankohdat. Keruuajankoh-
tia tasoittavana tekijänä toimi Rytivaaran keruupiste, jossa saattoi vastata mihin aikaan tahansa kesä-syyskuussa.

Kuva 8. Saapuminen Syötteen kansallispuistoon viikonpäivittäin.

Kuva 9. Saapuminen Syötteen kansallispuistoon vuorokaudenajan mukaan.

Valtaosa (89 %) saapui Syötteen kansallispuistoon autolla alueen syrjäisen sijainnin vuoksi (taulukko 23). Vain 2 % kävijöistä saapui alueelle julkisen liikenteen linja-autolla. Linja-autovuoro kulkee välillä Syöte–Oulu–Syöte arkipäivisin kerran päivässä ympäri vuoden. Toiseksi suosituin kulkuneuvo alueelle tultaessa oli matkailuauto tai henkilöauto ja asuntovaunu. Taulukossa 24 on listattu kaikki kulkuvälineet, joita vastaajat ovat käyttäneet matkalla kotoaan kansallispuistoon. Jokin muu -kulkuneuvoksi mainittiin hiihto (2), kuorma-auto (2), jalankulku (3) ja taksi (1).

Taulukko 23. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo heidän matkallaan Syötteen kansallispuistoon.

Viimeisin kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	328	89
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	16	4
Linja-auto	6	2
Tilausbussi (ryhmämatka)	2	1
Moottoripyörä	1	0
Polkupyörä	10	3
Jokin muu	4	1
Yhteensä	367	100

Taulukko 24. Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan kotoaan Syötteen kansallispuistoon. Matkalla on voitu käyttää useampaa kulkuneuvoa.

Kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	343	92
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	17	5
Linja-auto	9	2
Tilausbussi (ryhmämatka)	1	0
Juna	4	1
Lentokone	7	2
Moottoripyörä	1	0
Polkupyörä	9	2
Jokin muu	7	2
Vastanneita yhteensä	373	

3.2.7 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Syötteen kansallispuiston kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset

Syötteen kansallispuistossa kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyivät tähän käyntiin Syötteen kansallispuistossa ja sen lähialueella. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskenta perustuu vuoden 2015 käyntimäärään, joka oli 40 319 käyntiä.

Tuloksia tarkasteltaessa on hyvä ottaa huomioon, että rahankäyttöä koskeva kysymys tuntui useista vaikealta ja vaivalloiselta vastata. Vastauksia kirjatessa huomattiin, etteivät kaikki olleet jaksaneet vastata kysymykseen perusteellisesti. Joissain lomakkeissa vastaaja oli esimerkiksi ilmoittanut yöpyvänsä vuokramökissä, mutta oli siitä huolimatta ilmoittanut, ettei ole käyttänyt rahaa matkan aikana. Tästä huolimatta annetut vastaukset tarjoavat mahdollisuuden tehdä päätelmiä kä-

vijöiden paikallistaloudellisista vaikutuksista. Niiden arvioinnissa käytettyjä käsitteitä on avattu taulukossa 25.

Syötteen kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2015 olivat kokonaisuudessaan noin 3 309 362 euroa ja työllisyysvaikutukset noin 32 henkilötyövuotta (taulukko 26). Luvut kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä Syötteelle ja sen lähialueelle muodostuvia välittömiä ja välillisiä rahavirtoja sekä niihin liittyviä työllisyysvaikutuksia.

Vastaajat arvioivat kuluttaneensa Syötteen matkansa aikana keskimäärin 160 euroa (taulukko 27). Kansallispuistossa tai sen lähialueilla yöpyneet arvioivat kuluttaneensa keskimäärin 182 € ja päiväkävijät 17 €. Eniten kuluttivat kotimaiset majoittujat (167 €). Pienen otannan (n=5) takia ulkomaisten matkailijoiden rahankäytön tunnuslukuja ei tässä yhteydessä esitetä.

Taulukko 25. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palvelujen ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Taulukko 26. Yhteenveto kansallispuiston kävijöiden rahankäytön kokonaistulo- ja työllisyysvaikutuksista.

Tutkimusalue	Syötteen kansallispuisto
Käyntimäärä	40 319 (v.2015)
Kävijätutkimus	Syötteen kävijätutkimus 2015
Alueluokitus	matkailukeskus
Kokonaistulovaikutus	3 309 362 €
Kokonaistyöll. vaikutus	32 htv
Tulovaikutukset, kun puisto tärkein kohde	1 534 204 €
Työllisyysvaikutukset, kun puisto tärkein kohde	15 htv
Kotimaisten matkailijoiden kulutus keskimäärin	56 €
Paikallisten kävijöiden kulutus keskimäärin	12 €

Taulukko 27. Syötteen kansallispuiston kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin kansallispuistossa ja sen lähialueella.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät, n	351	304	46
Keskimääräinen kulutus (€)	160	182	17
Kotimaiset matkailijat, n	303	281	22
Keskimääräinen kulutus (€)	156	167	23
Ulkomaiset matkailijat, n	5	5	0
Keskimääräinen kulutus (€)	–*	–*	–*
Lähialueen asukkaat, n	27	5	21
Keskimääräinen kulutus (€)	12	–*	9

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Kun vastaajat jaotellaan matkan keston mukaan, voidaan havaita, että majoittujat käyttivät selvästi eniten rahaa erilaisiin palveluihin matkansa aikana (taulukko 28). Majoittujat käyttivät yöpymisen lisäksi eniten rahaa ohjelmapalveluihin, kahvila- ja ravintolapalveluihin sekä ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin. Paikallisliikenteen ja huoltamo-ostosten osuus oli vähäinen. Päiväkävijät aiheuttivat mitättömän pienet tulo- ja työllisyysvaikutukset majoittujiin verrattuna.

Taulukko 28. Syötteen kansallispuiston kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Syötteen kansallispuistossa ja sen lähialueella 2015 jaoteltuna matkan keston mukaan.

Menolaji	Päiväkävijät n = 46		Majoittujat n = 304		Yhteensä n = 350	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	936	0,0	6 580	0,1	7 516	0,1
Paikallisliikenne ²	0	0,0	12 672	0,1	12 672	0,1
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	6 415	0,1	111 084	1,7	117 498	1,8
Kahvila ja ravintola	15 791	0,2	241 834	3,2	257 625	3,5
Majoittuminen	0	0,0	1 125 402	15,1	1 125 402	15,1
Ohjelmapalvelut ³	3 665	0,0	420 105	5,0	423 771	5,0
Muut menot ⁴	8 586	0,1	103 495	1,2	112 081	1,3
Välittömät vaikutukset yhteensä	35 393	0	2 021 172	27	2 056 565	27
Väiilliset vaikutukset	23 498	0	1 238 755	5	1 262 253	6
Kokonaisvaikutukset⁵	58 890	1	3 259 927	32	3 318 817	33

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen, kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Matkakohteen tärkeyttä tarkasteltaessa tärkeimmän kohteen kokonaisvaikutukset olivat keskimäärin 1 534 204 euroa ja 15 henkilötyövuotta (taulukko 29). On merkittävää huomata, että kansallispuiston yhdeksi monista kohteista merkinneitä oli lähes puolet vähemmän kuin vastaajia, jotka olivat merkinneet puiston tärkeimmäksi matkakohteekseen. Mielenkiintoisesti kokonaisvaikutukset kuitenkin muodostuvat korkeammaksi niillä vastaajilla, joilla kansallispuisto on yksi monista kohteista matkan aikana. Tätä selittää varsinkin tämän ryhmän huomattavan runsas ohjelmalveluiden käyttö muihin ryhmiin verrattuna.

Eri matkailijaryhmiä verrattaessa kotimaiset matkailijat toivat alueelle eniten kokonaisvaikutuksia (taulukko 30). Tämä johtuu kyseisen matkailijaryhmän ylivoimaisesta koosta, sillä ulkomaalaisia matkailijoita tavoitettiin vain viisi kappaletta ja lähialueen asukkaita 27. Ulkomaalaisten kysymykseen vastanneiden määrä oli niin pieni, ettei paikallistaloudellisia vaikutuksia voitu laskea. Lähialueen asukkaat tuottivat 1,4 % yhteenlasketuista kokonaisvaikutuksista.

Taulukko 29. Syötteen kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2015.

Menolaji	Tärkein kohde n = 212		Yksi monista kohteista n = 114		Ennalta suunnitteleman n = 21		Yhteensä n = 347	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	4 864	0,1	2 321	0,0	397	0,0	7 581	0,1
Paikallisiikenne ²	3 979	0,0	7 746	0,1	1 056	0,0	12 781	0,1
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	59 206	0,9	54 026	0,8	4 958	0,1	118 191	1,8
Kahvila ja ravintola	130 214	1,7	111 268	1,5	16 842	0,2	258 324	3,5
Majoittuminen	666 851	8,9	448 330	6,0	17 733	0,2	1 132 914	15,2
Ohjelmalvelut ³	55 104	0,7	365 465	4,3	6 866	0,1	427 434	5,1
Muut menot ⁴	49 865	0,6	61 623	0,7	1 562	0,0	113 050	1,3
Välittömät vaikutukset yhteensä	970 082	13	1 050 779	14	49 413	1	2 070 274	27
Välilliset vaikutukset	564 122	2	676 446	3	30 303	0	1 270 870	6
Kokonaisvaikutukset⁵	1 534 204	15	1 727 224	17	79 716	1	3 341 145	33

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen, kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 30. Syötteen kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin v. 2015. Ulkomaisten matkailijoiden vaikutuksia ei ilmoiteta, koska heitä oli < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 303		Lähialueen asukkaat n = 27		Yhteensä n = 335	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	7 350	0,1	338	0,0	7 688	0,1
Paikallisliikenne ²	10 504	0,1	0	0,0	10 504	0,1
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	97 804	1,5	2 428	0,0	100 232	1,6
Kahvila ja ravintola	248 005	3,3	5 314	0,1	253 319	3,4
Majoittuminen	845 619	11,3	6 638	0,1	852 257	11,4
Ohjelmapalvelut ³	35 726	0,4	0	0,0	35 726	0,4
Muut menot ⁴	106 426	1,3	4 198	0,0	110 624	1,3
Välittömät vaikutukset yhteensä	1 351 434	18	18 916	0	1 370 349	18
Välilliset vaikutukset	788 729	3	11 716	0	800 445	4
Kokonaisvaikutukset⁵	2 140 163	22	30 631	0	2 170 795	22

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen, kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Iso-Syötteen retkeilyalueen kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset

Iso-Syötteen retkeilyalueen kävijöiden rahankäyttöä ja paikallistaloudellisia vaikutuksia esitellään seuraavaksi hieman suppeammin kuin Syötteen kansallispuiston vaikutuksia, sillä vaikutukset ovat osittain samoja.

Iso-Syötteen retkeilyalueen 27 152 käynnin tulo- ja työllisyysvaikutukset vuonna 2015 olivat 2 228 622 € ja 22 henkilötyövuotta (taulukko 31). Valtaosa kävijöiden rahankäytöstä kohdistui majoitukseen (55 %) ja ohjelmalveluihin (21 %). Kotimaiset matkailijat synnyttivät rahankäytöllään alueelle eniten tulo- ja työllisyysvaikutuksia (1 441 249 € ja 15 htv). Lähialueen asukkaiden tulovaikutukset jäivät vähäisiksi (20 628 euroa). Kun retkeilyalue oli vastaajalle matkan tärkein kohde, alueen tulo- ja työllisyysvaikutukset olivat 1 033 178 € ja 10 henkilötyövuotta eli vajaa puolet kokonaisvaikutuksista.

Taulukko 31. Iso-Syötteen retkeilyalueen kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain vuonna 2015 (n = 351).

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	6,40	5 047	0	0
Paikallisliikenne ²	0,34	8 509	1	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	12,00	78 901	6	1
Kahvila ja ravintola	7,26	172 998	13	2
Majoittuminen	30,62	755 720	55	10
Ohjelmalvelut ³	11,53	284 567	21	3
Muut menot ⁴	3,44	75 263	5	1
Välittömät vaikutukset yhteensä		1 381 005	100	18
Välilliset vaikutukset		847 616		4
Kokonaisvaikutukset		2 228 622		22

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

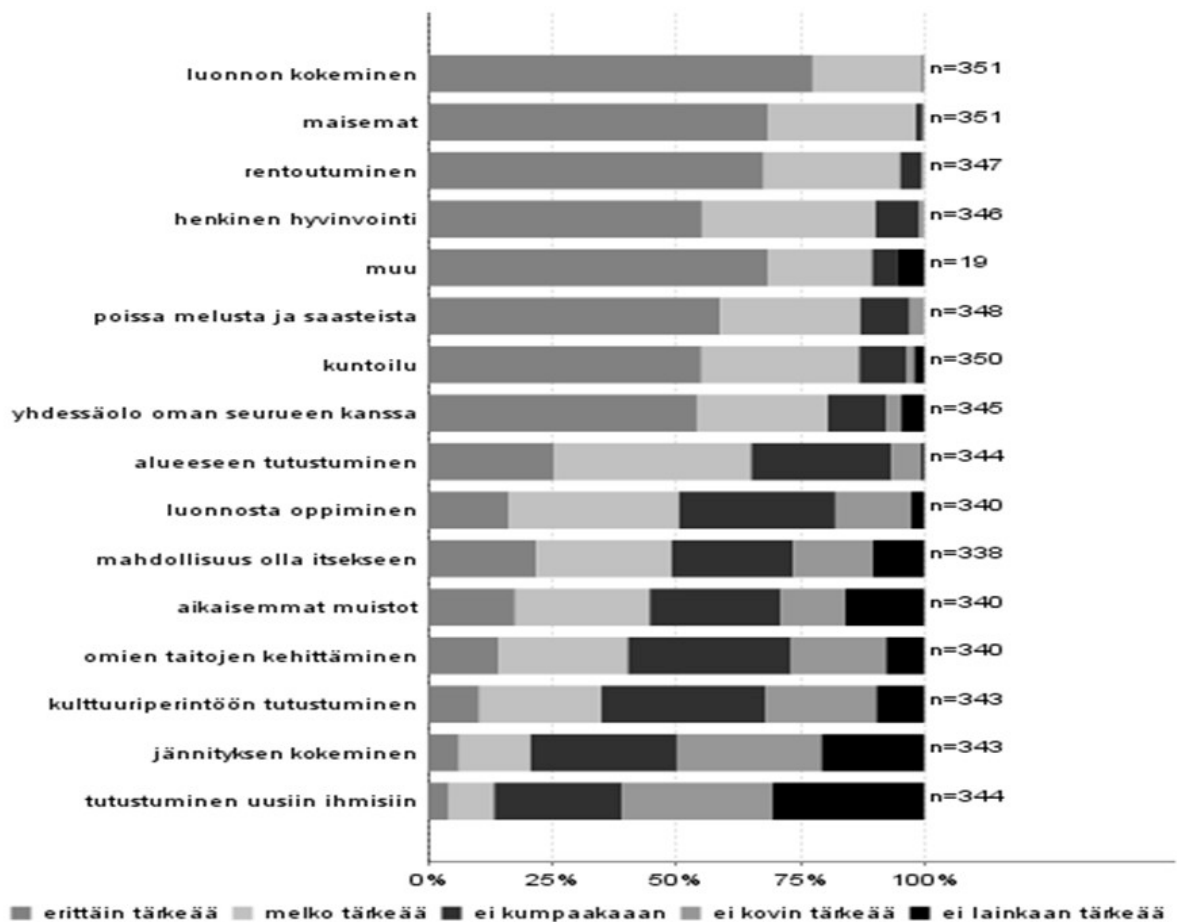
³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

3.3 Kävijätyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Tärkeimpinä syinä Syötteen kansallispuistossa vierailuunsa kävijät pitivät luonnon kokemista, maisemia ja rentoutumista (kuva 10). Vähiten tärkeänä pidettiin tutustumista uusiin ihmisiin ja jännityksen kokemista. Kohtaan ”muu” vastaajat olivat maininneet mm. maastopyöräilyn ja hiihtämisen (taulukko 32).

Kuva 10. Vastanneiden syyt Syötteen kansallispuistossa vierailuun.

Taulukko 32. Vastanneiden muut syyt saapua Syötteen kansallispuistoon.

Motivi muu	Kpl
Maastopyöräily/pyöräily	4
Työ	2
Hiihtäminen	2
Ruokailu	2
Ulkona ja luonnossa oleminen, ulkoilumaastot (merkityt)	2
Vaihtelu arkeen	1
Suunnistus	1
Lepo	1
Tulistelu	1
Kaverin henkisenä tukena olo	1
Revontulet	1
Lumi ja talvi	1
Lomailu	1
Hotellit, sauna	1
Pyhän kokeminen, hiljaisuus	1
Yhteensä	22

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Kävijöitä pyydettiin arvioimaan Syötteen kansallispuiston palveluiden ja ympäristön laatua asteikolla 1–5 (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä). Vastaajat arvioivat palveluiden laadun keskimäärin hyväksi (taulukko 33). Eniten käyttäjät olivat käyttäneet reittien opastetauluja (98 %) ja polku- ja/tai latureitistöä (94 %). Vähimmälle käytölle jäivät Metsähallituksen aluetta koskevat sivut (46 %) sekä ennakkoinformaation hyödyntäminen (59 %).

Palveluista parhaimman arvosanan saivat tupien ja tulipaikkojen polttopuut: 85 % kävijöistä arvioi ne joko melko tai erittäin hyväksi. Myös pysäköintipaikat, polku- ja/tai latureitistö, tulentekopaikat ja laavut sekä Syötteen luontokeskuksen palvelut koettiin hyväksi (jokaisen keskiarvo 4,2).

Erityisesti yrittäjien palveluihin ei oltu kovin tyytyväisiä. Vastaajista 13 % arvioi niiden laadun erittäin tai melko huonoksi, ja kesä- ja talvikävijöiden mielipiteitä vertailtaessa kesäkävijöistä jopa 19 % piti yrittäjien palveluita erittäin tai melko huonoina. Kesä- ja talvikävijöiden vastauksien vertailua jatkettaessa nousi esiin ero reittien ja rakenteiden koetussa turvallisuudessa. Kesällä jopa 9 % vastaajista koki reittirakenteiden turvallisuuden erittäin tai melko huonoksi talven 4 %:iin verrattuna. Talvikävijät taas olivat kesäkävijöitä tyytymättömämpiä yleisökäymälöihin (keskiarvo kesällä 4,1, talvella 3,9) ja Metsähallituksen aluetta koskeviin verkkosivuihin (keskiarvo kesällä 4,0, talvella 3,8).

Noin kolmasosa vastaajista koki tiestön, jätehuollon toteutuksen ja ohjauksen, esitteet ja opaskirjat, ennakkoinformaation sekä yrittäjien tuottamat palvelut keskinkertaisiksi. Tiestö ja jätehuollon toteutus ja ohjaus saivat keskivertoa enemmän erittäin ja melko huonoja arvioita (kumpikin 8 %).

Varsinkin kesäaikaan Syötteellä on tarjolla vain vähän ruokapaikkoja, mikä on varmasti vaikuttanut kävijöiden tyytyväisyyteen yrittäjien palveluita kohtaan. Kesäaikaan tapahtuneen haastattelun aikana kävi ilmi, että useat kävijät eivät tieneet roskattomasta retkeilystä ja etsivät taukopaikoilta jättepisteitä. Tämä on voinut vaikuttaa vastausten jakautumiseen. Lisäksi mm. koettuun ennakkoinformaation määrään on voinut vaikuttaa Syötteen luontokeskuksen suppeammat aukioloajat

kesällä 2015. Kesäkävijöiden tyytymättömyys reittien ja rakenteiden turvallisuuteen heijastaa tutkimusalueella olevien pitkospuiden huonokuntoisuutta, mikä on mainittu myös häiriötekijöissä ja vapaamuotoisissa kommentteissa.

Ympäristön laatu koettiin vastaajien mielestä hyväksi. Vastaajista 92 % arvioi yleisen siisteyden joko melko tai erittäin hyväksi. Myös maiseman vaihtelevuutta arvostettiin: melkein puolet (45 %) vastaajista piti vaihtelevuutta erittäin hyvänä.

Kävijöiltä kysyttiin erillisellä kysymyksellä, mitä mieltä he olivat Syötteen kansallispuiston palvelujen määrästä. Suurin osa vastaajista (n = 366) oli melko tai erittäin tyytyväinen palveluiden määrään (92 % vastaajista, keskiarvo 4,2). Talvi- ja kesäkävijöiden mielipiteissä palveluiden ja ympäristön laadusta ei ollut suuria eroja.

Taulukko 33. Vastanneiden mielipiteet Syötteen kansallispuiston palveluiden ja ympäristön laadusta.

Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo	Ei käyttänyt n
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Pysäköintipaikat	317	86	0	2	13	43	42	4,2	47
Tiestö	337	91	1	7	29	47	16	3,7	21
Reittien opastetaulut	361	98	1	4	15	50	30	4,0	5
Polku- ja/tai latureitistö	348	94	0	3	14	48	35	4,2	12
Polku- ja/tai latuviitoitukset	343	93	1	3	16	48	32	4,1	10
Tulentekopaikat ja laavut	296	80	0	2	12	46	41	4,2	63
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	266	72	0	0	14	38	48	4,3	96
Yleisökäymälät	258	70	2	3	22	41	31	4,0	103
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	248	67	1	7	29	40	23	3,8	106
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	273	74	1	5	26	51	17	3,8	83
Esitteet ja opaskirjat	265	72	0	3	30	47	20	3,8	96
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)	172	46	0	5	23	53	19	3,9	181
Luontokeskuksen, -talon tai -tuvan palvelut	263	71	0	2	16	46	37	4,2	98
Ennakkoinformaatio	217	59	0	5	34	51	10	3,6	134
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmopalvelut)	259	70	1	12	29	41	17	3,6	102
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	353	95	1	5	18	50	27	4,0	7
Yleinen turvallisuus	353	95	0	2	12	51	35	4,2	5
Yleinen siisteys	358	97	0	0	8	46	46	4,4	3
Maiseman vaihtelevuus	362	98	0	1	15	38	45	4,3	2
Jokin muu	3	1	33	0	0	0	67	3,7	4
Vastanneita yhteensä	370								

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiden odotukset täytyivät Syötteen kansallispuiston luonnonympäristön, harrastusmahdollisuuksien sekä reittien ja rakenteiden suhteen hyvin (taulukko 34). Kävijöitä pyydettiin arvioimaan odotusten täyttymistä asteikolla yhdestä viiteen (1 = toteutui erittäin huonosti, ... 5 = toteutui erittäin hyvin). Kaikkein parhaiten odotukset täytti luonnonympäristö, joka sai arvosanaksi 4,67. Huonoja arvosanoja annettiin hyvin vähän.

Taulukko 34. Vastanneiden ennako-odotusten täytyminen Syötteen kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

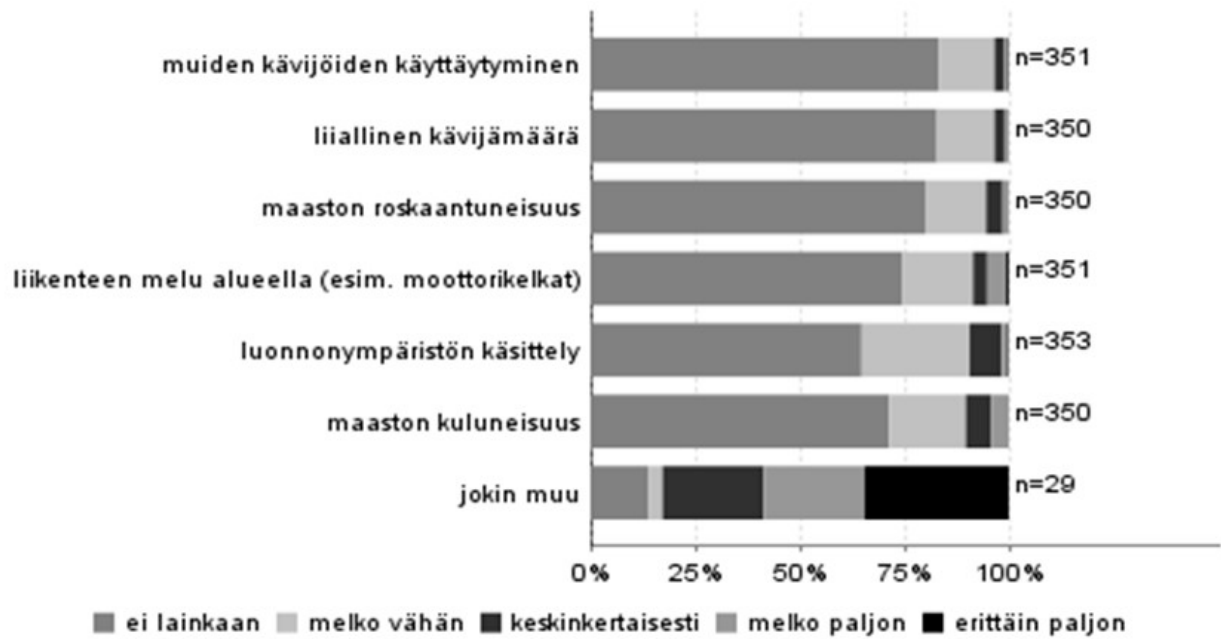
	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			erittäin huonosti	melko huonosti	keskinkertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
	n	%							
Lluonnonympäristö	366	100	0	0	2	28	69	4,67	0,53
Harrastusmahdollisuudet	358	98	0	1	9	35	55	4,44	0,70
Reitit ja rakenteet	361	98	0	1	8	45	46	4,35	0,68
Vastanneita yhteensä	367								

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, oliko jokin tekijä häirinnyt heitä Syötteen kansallispuistossa tehdyn vierailun aikana. Arviointi suoritettiin asteikolla yhdestä viiteen (1 = häiritse erittäin paljon, ... 5 = ei häirinnyt lainkaan).

Pääsääntöisesti vastaajat eivät kokeneet häiriötekijöitä kansallispuistossa oleskellessaan (kuva 11). Liiallinen kävijämäärä oli häirinnyt vastaajia kaikista vähiten: 83 %:ia kävijöistä se ei ollut häirinnyt lainkaan. Samoin oli myös muiden kävijöiden käyttäytymisen laita. Maaston kuluneisuus häiritse 10 %:a vastaajista melko paljon tai keskinkertaisesti ja luonnonympäristöjen käsittely 9 %:a. Liikenteen melu alueella aiheutti erittäin paljon, melko paljon tai keskinkertaisesti häiriötä 9 %:lle vastaajista. Kesäkävijöitä liikenteen melu häiritse enemmän kuin talvikävijöitä. Muissa häiriötekijöissä mainittiin häiritseviksi elementeiksi mm. pitkospuiden kunto (5 mainintaa), pitkospuiden korvaus soralla (3) ja koirien jätökset (3) (taulukko 35). Pitkospuiden kunto ja pitkospuiden korvaaminen soralla on voinut aiheuttaa häiriötä joillekin vastaajille, mikä näkyy prosenttiluvuissa.

Liikenteen aiheuttama melu aiheutuu suurelta osin alueen yllä ja lähistöllä tehtävistä hävittäjien harjoituslennoista, jotka aiheuttavat satunnaisesti melua.

Kuva 11. Vastanneita häirinnetekijät Syötteen kansallispuistossa.

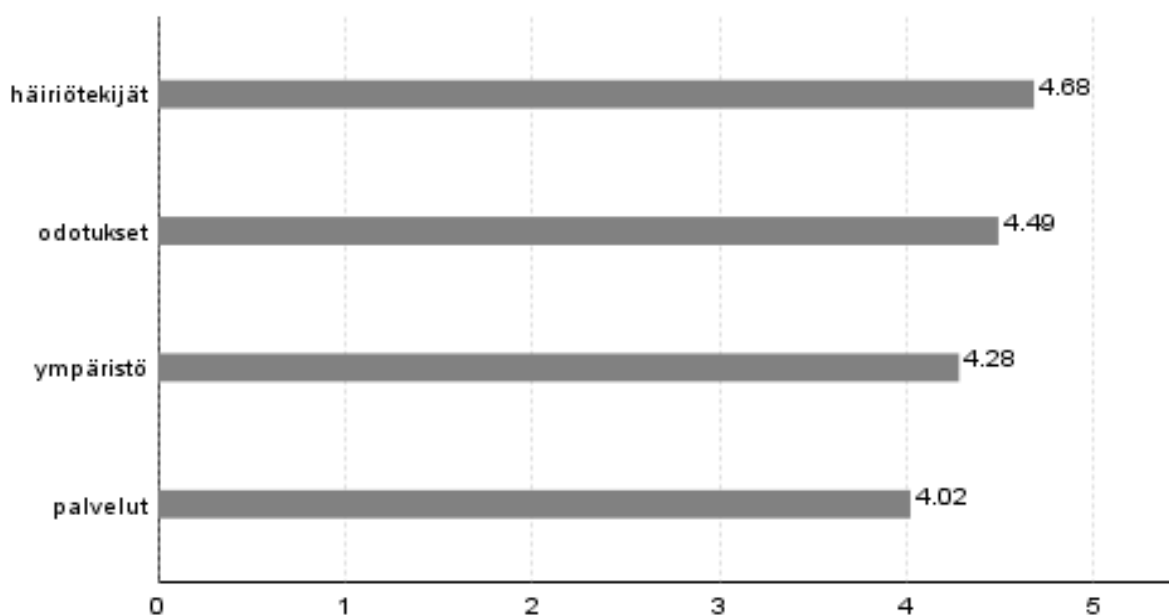
Taulukko 35. Muut vastanneita häirinnetekijät Syötteen kansallispuistossa.

Häiriötekijä, muu	Kpl
Pitkospuiden kunto	5
Pitkospuut korvattu soralla	3
Koirien jätökset	3
Lentomelu	2
Latujen kunto	2
Hajonneet rakenteet	1
Harhaanjohtavat opasteet	1
Huonot kartat	1
Tietyö	1
Mökit Pärjänjoen rannalla	1
Porot	1
Sade	1
Taukokahvila suljettu	1
8.3. alkaen ei enää Skibussia	1
Yhteensä	24

3.3.5 Kävijättyytyväisyysindeksi

Syötteen kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi oli 4,27. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa. Indeksiluku on laskettu seuraavien osatekijöiden keskiarvona: häiriötekijät, odotukset, ympäristö ja palvelut (kuva 12). Näiden tekijöiden luvut taas on saatu laskemalla jokaisen kategorian keskiarvot. Kävijättyytyväisyysindeksi on käyttökelpoinen valtakunnallisissa vertailuissa ja kuvaa karkealla tasolla kävijöiden yleistä tyytyväisyyttä heidän kyseiseen käyntiinsä kansallispuistossa.

Kaikki osatekijät saivat hyvän arvosanan, mutta palvelut ylsivät neljän yläpuolelle vain niukasti. Kokonaisuudessa indeksin luvusta voidaan päätellä kävijöiden olleen tyytyväisiä käyntiinsä kansallispuistossa.

Kuva 12. Kävijättyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Syötteen kansallispuistossa.

3.4 Kävijöiden kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Syötteen kansallispuiston kävijätutkimuksessa tarkasteltiin ensimmäistä kertaa vastaajien puistoalueella kokemia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia kahden kysymyksen avulla. Terveyskysymykset ovat olleet mukana kaikissa Metsähallituksen kävijätutkimuksissa vuodesta 2013 lähtien.

Kävijöitä pyydettiin ensin arvioimaan, missä määrin he kokivat tämänkertaisen käyntinsä Syötteen kansallispuistossa vaikuttaneen yleiseen terveydentilaansa ja hyvinvointiinsa kolmella eri osa-alueella. Osa-alueita olivat sosiaalinen, psyykinen ja fyysinen hyvinvointi, joiden sisältöä avattiin lomakkeessa kysymyksenasettelun lomassa. Sosiaalisella hyvinvoinnilla tarkoitettiin esimerkiksi työkyvyn edistymistä, ihmissuhteiden lujittumista sekä yksin tai yhdessä tekemisestä nauttimista. Psyykinen hyvinvointi taas kuvasti esimerkiksi tyytyväisyyttä elämään, mielialan kohentumista, palautumista henkisestä uupumuksesta ja uuden oppimista. Fyysinen hyvinvointi piti sisällään esimerkiksi luontoaistimuksista nauttimista, fyysisen kunnon ylläpitoa, uusien taito-

jen omaksumista ja fyysistä hyvää oloa. Vastaajat pystyivät vastaamaan väittämiin asteikolla 1–5 (1 = täysin eri mieltä, ... 5 = täysin samaa mieltä).

Vastaajat olivat pääasiassa jonkin verran tai täysin samaa mieltä siitä, että heidän sosiaalinen, psyykkinen ja fyysinen hyvinvointinsa lisääntyi Syötteen kansallispuistossa käynnin aikana (taulukko 36). Fyysisen hyvinvoinnin koettiin lisääntyneen eniten, sillä jopa 60 % vastaajista oli täysin samaa mieltä väitteen kanssa. Sosiaalisen hyvinvoinnin koettiin lisääntyneen verrattain vähiten, ja 16 % vastaajista koki olevansa ei samaa eikä eri mieltä väittämän kanssa. Syynä lienee se, että sosiaalinen hyvinvointi oli käsitteenä kaikista vaikeimmin hahmotettavissa varsinkin yksin retkeileville. Kuitenkin 83 % vastaajista koki sosiaalisen hyvinvointinsa lisääntyneen (joko jonkin verran tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa).

Taulukko 36. Kävijöiden kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset Syötteen kansallispuistossa käyntiin liittyen.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo
			täysin eri mieltä	jonkin verran eri mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	jonkin verran samaa mieltä	täysin samaa mieltä	
	n	%						
Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi*	361	96	1	1	16	38	45	4,26
Psyykkinen hyvinvointini lisääntyi**	361	96	0	1	7	40	52	4,43
Fyysinen hyvinvointini lisääntyi***	361	96	0	0	6	34	60	4,52
Yhteensä	361	96						4,41

* esim. työkyvyn edistyminen, ihmissuhteiden lujittuminen, yksin tai yhdessä tekemisestä nauttiminen

** esim. tyytyväisyys elämään, mielialan kohentuminen, palautuminen henkisestä uupumuksesta, uuden oppiminen

*** esim. luontoaistumuksista nauttiminen, fyysisen kunnon ylläpito, uusien taitojen omaksuminen, fyysinen hyvä olo.

Hyvinvoinnin lisääntymisen lisäksi kävijöitä pyydettiin arvioimaan Syötteen kansallispuistossa kokemiensa terveys- ja hyvinvointivaikutusten arvoa rahassa mitattuna. Kysymyksessä tarjottiin rahanarvoisiksi vertailukohdiksi erilaisia kaupallisia hyvinvointipalveluja ja -tuotteita (kuntosali-käynti 5 €, kylpyläkäynti 2,4 tuntia 20 €, hieronta 60 min 50 €, hemmottelupäivä kylpylässä erilaisilla hoidoilla 200 €), kulttuuripalveluita (elokuviissa käynti 12 €, konsertti 100 €) tai matkoja (kotimaan matka 500 €, ulkomaan matka 3 000 €). Vastaajilla oli mahdollisuus kirjoittaa valitsemansa summa avoimeen kirjoitustilaan.

Vastausten keskiarvoksi saatiin 324,71 euroa (taulukko 37). Vastaukset vaihtelivat kuitenkin paljon, ja arvoja nimettiin välillä 5–4 000 euroa. Vastaajista kaksi nimesi terveys- ja hyvinvointivaikutukset 1 000 000 euron arvoisiksi ja yksi 100 000 euron arvoisiksi, mutta vastaukset on jätetty pois aineistosta niiden poikkeuksellisten arvojen takia. Koska vastausten keskihajonta on niin suuri, on mielekkäämpää tarkastella mediaania. Mediaani Syötteen kansallispuiston kohdalla oli 200 euroa. Huomioitavaa on, että useat vastaajat kokivat tämän kysymyksen vaikeimmaksi koko lomakkeella. Jotkut kirjoittivat kohtaan ”Ei voi mitata rahassa” tai pelkän kysymysmerkin.

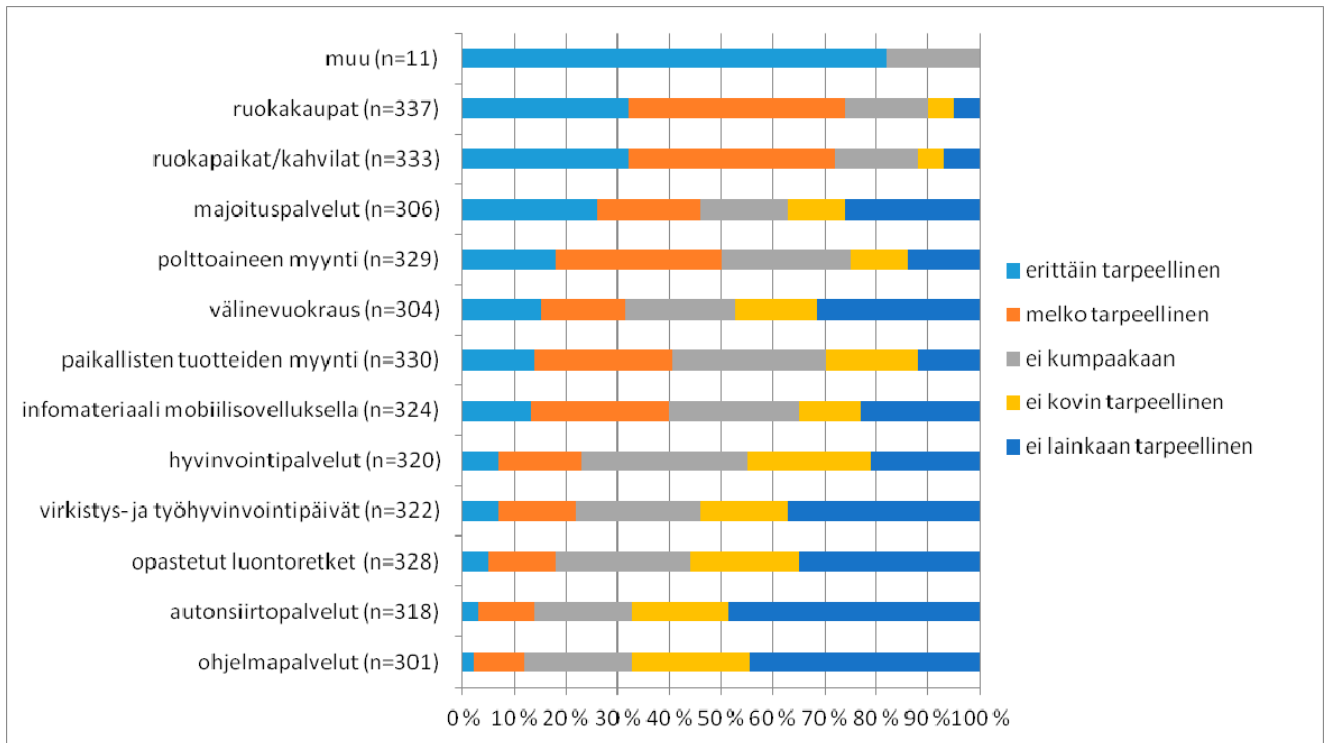
Taulukko 37. Syötteen kansallispuistossa koettujen terveys- ja hyvinvointivaikutusten rahallinen arvo.

Vastanneita		Keski-arvo, euroa	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
n	%			Min	25%	Med	75%	Max
295	78	324,71	569,87	5	60	200	300	4 000

3.5 Aluekohtaiset kysymykset

Kävijätutkimuksessa kysyttiin yksi aluekohtainen kysymys koko Syötteen matkailualueen osalta. Kävijöiltä tiedusteltiin erilaisten palveluiden tarpeellisuutta Syötteellä, ja vastaus annettiin asteikolla 1–5 (1 = ei lainkaan tarpeellinen, ... 5 = erittäin tarpeellinen). Tulokset on esitetty kuvassa 13. Muu-kategoria nousee esiin vähäisen vastaajamääränsä takia, sillä kaikki kategoriaan vastaajat luokittelivat kyseisen palvelutarpeen erittäin tärkeäksi. Niin muu-kategorian kuin myös majoituspalveluiden, välinevuokrauksen ja ohjelmapalveluiden avoimet vastaukset löytyvät taulukosta 38.

Kuva 13. Lisäpalveluiden tarpeellisuus Syötteen kansallispuistossa.

Taulukko 38. Lisäpalveluiden tarpeellisuus, avoimet vastaukset.

Majoituspalvelut	Lkm	Välinevuokraus	Lkm	Ohjelmapalvelut	Lkm	Muu, mikä	Lkm
Mökki	46	Lasketteluvälineet	16	Koiravaljakko	3	Kuntosali	2
Hotelli	7	Pyörävuokraus	14	Kylpylä	1	Asuntovaunuhuolto	1
Asuntovaunualue	5	Sukset	10	Lapsille ohjelmaa	1	Ruokaravintola	1
Varaus-/autiotuvat	4	Melontavälineet	8	Markkinat yms.	1	Latukahvilat auki	1
Retkeilymaja/hostelli	1	Lumikengät	7	Safarit	1	Terveystieteiden ensiapu	1
Yhteensä	63	Fatbike	3	Karaoke	1	Tulostettu retkikartta	1
		Moottorikelkka	1	Hiitokoulu	1	Yhteensä	7
		Hissiliput	1	Telemark-tunnit	1		
		Skihok	1	Yhteensä	10		
		Kumikengät	1				
		Yhteensä	62				

Vastaajat pitivät ruokakauppoja sekä ruokapaikkoja ja kahviloita erittäin tarpeellisina, sillä 32 % vastaajista piti niitä erittäin tarpeellisina ja 40–42 % melko tarpeellisina. Myös majoituspalveluja ja polttoaineen myyntiä pidettiin melko tarpeellisina, sillä 46–50 % vastaajista piti niitä erittäin tai melko tarpeellisina. Majoituspalveluista erityisesti vuokramökeille oli kysyntää. Majoituspalveluiden kysyntään vaikuttaa paljon Syötteen runsas omistusmökkien määrä (26 % vastaajista ei kokenut palvelua lainkaan tarpeelliseksi). Noin 40 % vastaajista piti paikallisten tuotteiden myyntiä ja infomateriaalin tarjoamista mobiilisovelluksella erittäin tai melko tarpeellisina.

Ohjelma- ja autonsiirtopalveluita pidettiin vähiten tarpeellisina, sillä 45–49 % vastaajista ei kokenut niitä lainkaan tarpeellisiksi. Ohjelmapalveluiden vähäinen suosio on voinut johtua siitä, että niitä käyttävät enimmäkseen ulkomaalaiset matkailijat, joita kysely ei juuri tavoittanut. Myöskään opastettuja luontoretkeä tai virkistys- ja työhyvinvointipäiviä ei erityisemmin kaivattu Syötteelle.

3.6 Vapaamuotoiset ajatukset

Vapaamuotoista palautetta jätti 78 vastaajaa (noin 21 %). Palautteet koskivat sekä Syötteen kansallispuiston aluetta että Syötteen matkailualueita. Kaikki vapaamuotoiset palautteet on listattu liitteeseen 6. Kehuja Syöte sai erityisesti rauhallisesta ja kauniista luonnosta.

Tutkimusaluetta koskeva palaute koski suurimmaksi osaksi reittejä ja muita palvelurakenteita. Talvikävijät valittivat latujen varsilla olevien maastossa sijaitsevien latukarttojen huonosta kunnosta (2 mainintaa) sekä siitä, että latujen profiilit ovat liian jyrkkiä ja mutkat liian tiukkoja alamäessä (4), jolloin murtomaasuksilla kääntyminen on koettu haastavaksi ja jopa vaaralliseksi. Joidenkin mielestä latujen kunnossapitoon saisi kiinnittää enemmän huomiota (4). Samoin toivottiin moottorikelkkareittien siirtämistä pois hiihtolatujen läheisyydestä (2). Vastaajat myös kiittelivät sitä, että useille laduille sai ottaa koiran mukaan (3).

Kesäaikaan kävijät kehottivat uusimaan alueella kulkevat pitkospuut (5). Myöskään soilla kulkevien polkujen sorastuksesta ei aina pidetty (4). Näistä asioista mainittiin myös alueella koettujen häiriötekijöiden yhteydessä (luku 3.3.4). Pari vastaajaa halusi kalaistutukset takaisin Kellari- ja Lauttalampeen.

Syötteen matkailualueita koskevat palautteet koskivat pääosin yrittäjien tarjoamia palveluja. Talvisaikaan kaivattiin Pytkynpirtin latukahvilaa (2). Eräs vastaaja ehdotti, että ”koko alueen yrittäjät pitäisi saada saman nettiosoitteen taakse”. Pari palautteenantajaa pyysi parempia ja pidempiä pulkkamäkiä lapsille. Myös kylpyläpalveluja haluttiin Syötteelle (2).

Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto

Syötteen kansallispuiston kävijätutkimus perustuu kevättalvella, kesällä ja syksyllä 2015 kerättyyn aineistoon, jonka muodostaa 375 vastauslomaketta. Tutkimusalue koostui Syötteen kansallispuiston lisäksi Iso-Syötteen retkeilyalueesta sekä Syötteen virkistysmetsästä, mutta kyselylomakkeessa ja tässä raportissa alueesta käytettiin selkeyden vuoksi yhteisnimitystä Syötteen kansallispuisto.

Kansallispuiston kävijöiden sukupuolijakauma oli melko tasainen: miehiä oli hieman enemmän kuin naisia. Vastaajien keski-ikä oli 49 vuotta, ja suurimman vastaajaryhmän muodostivat 55–64-vuotiaat. Yli puolella vastaajista oli alempi tai ylempi korkeakoulututkinto. Ulkomaalaisia vastaajia oli vain 2 %. Vastaaja saapui puistoalueelle tyypillisimmin omalla autollaan 2–5 hengen seurueessa, joka koostui oman perheen jäsenistä. Lapsia oli mukana noin neljänneksellä vastaajista.

Lähes kahdelle kolmasosalle kävijöistä Syötteen kansallispuisto oli matkan ainoa tai tärkein kohde. Suosituimmat käyntikohteet olivat Syötteen luontokeskus, Ahmatupa, Annintupa sekä Pytkynharju tai Kellarilampi. Vastaajista 83 % teki päiväretken kansallispuiston alueella, ja tyypillisesti he majoittuivat kansallispuiston lähialueelle joko vuokra- tai omaan mökkiin. Suurimmalle osalle (73 %) alue oli ennestään tuttu. Suurin osa kävijöistä saapui puistoon maaliskuun hiihtolomien aikaan.

Käyntinsä aikana kävijät harrastivat monipuolisesti. Talvikävijöiden suosiossa olivat murto-maahiihdon lisäksi luontokeskuksessa vierailu ja luonnon nähtävyyksien katselu. Kesä- ja syysaikana harrastettiin eniten kävelyä, luonnon tarkkailua ja retkeilyä. Alueella kuljettu matka suksilla oli puolella kävijöistä vähintään 22 km ja kävellen 10 km.

Varsinaisen Syötteen kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset vuonna 2015 olivat noin 3 309 362 € ja 32 henkilötyövuotta. Iso-Syötteen retkeilyalueen vaikutus oli 2 228 622 € ja 22 htv. Keskimäärin Syötteen kävijät kuluttivat 160 € käyntinsä aikana. Eniten rahaa käyttivät kotimaiset majoittujat ja vähiten lähialueen päiväkävijät. Määrällisesti eniten rahaa käytettiin majoituspalveluihin, ja niistä muodostui myös eniten tulo- ja työllisyysvaikutuksia.

Kävijät saapuivat alueelle pääasiassa kokemaan luontoa, katselemaan maisemia ja rentoutumaan. Käyttämiinsä palveluihin he olivat suurimmalta osin tyytyväisiä. Parhaimmat arv sanat saivat tupien ja tulipaikkojen polttopuut, pysäköintipaikat, polku- ja/tai latureitistö, tulentekopaikat ja laavut sekä Syötteen luontokeskuksen palvelut. Parantamisen varaa koettiin olevan erityisesti yrittäjien tuottamissa palveluissa ja reittien ja rakenteiden turvallisuudessa.

Vastaajien odotukset luonnonympäristöjen, harrastusmahdollisuuksien sekä reittien ja rakenteiden suhteen täyttyivät hyvin. Alueella käynnin aikana ei myöskään koettu erityisemmin häiriötekijöitä, mutta alueen pitköspuiden kunto keräsi useamman maininnan (5).

Suurin osa kävijöistä (83–94 %) oli samaa mieltä siitä, että heidän sosiaalinen, psyykinen ja fyysinen hyvinvointinsa oli lisääntynyt Syötteen kansallispuistossa käynnin aikana ainakin jonkin verran. Vastaukset puistossa käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutuksien rahallisesta arvosta vaihtelivat suuresti. Vastausten keskiarvo oli 419,30 euroa, ja vähintään puolet vastaajista koki käyntinsä terveys- ja hyvinvointivaikutusten olevan 200 euroa.

Kävijätutkimuksen vastaajilta kysyttiin myös lisäpalveluiden tarpeellisuutta. Tarpeellisimmiksi palveluiksi vastaajat ilmoittivat ruokakaupat sekä ruokapaikat tai kahvilat. Vähiten kysyntää oli autonsiirto- ja ohjelmapalveluilla.

Tutkimuksen vapaaehtoisessa kommentoinnissa annettiin kehitysehdotuksia lähinnä reitteihin ja rakenteisiin liittyen. Talvikävijät toivoivat latuprofiilien ja jyrkkien mutkien loiventamista, jotta alamäkeen tehtävät laskut olisivat turvallisempia. Kesäkävijät kiinnittivät huomiota alueen pitkospuiden kuntoon sekä suoalueiden sorastuksiin. Pitkospuiden kunto mainittiin myös käynnin aikana koetuissa häiriötekijöissä, ja lisäksi kesäkävijöistä 9 % koki reittien ja rakenteiden turvallisuuden erittäin tai melko huonoksi.

Yhteenvedon voidaan todeta, että Syötteen kansallispuiston kävijät olivat kokonaisuudessaan melko tyytyväisiä alueen ympäristöön ja palveluihin. Alueen valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,27. Metsähallitus käyttää kävijätutkimustietoja ja saatuja palautteita alueiden hoidon ja käytön suunnittelussa ja palveluiden parantamisessa.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Syötteen kansallispuiston ensimmäinen kävijätutkimus tehtiin vuonna 2005 (Muikku 2005), ja nyt se toteutettiin kolmatta kertaa. Tämän tutkimuksen tuloksia verrataan edelliseen puistossa vuonna 2010 laadittuun kävijätutkimukseen (Sarajärvi 2011). Vertailun tarkoituksena on selvittää mahdollisia muutoksia kävijäryhmissä, heidän puistokäyttäytymisessään, palvelutyytyväisyydessä sekä kävijöiden rahankäytössä ja niistä juontuvissa paikallistaloudellisissa vaikutuksissa. Vertailuja tehtäessä on käytetty kuvailevia tunnuslukuja, kuten prosenttiyksikköjä. Merkittävimmät muutokset on korostettu **lihavoinnilla**. Vertailussa ei ole käytetty hyväksi tilastollisia testejä tai p-arvoa, joiden avulla voitaisiin tarkastella muutosten tilastollista merkitsevyyttä.

Vuonna 2010 Syötteen kävijätutkimuksessa oli keruupäiviä yhteensä 78 ja lomakkeita kerättiin 506 kappaletta. Tänä vuonna sekä keruupäiviä että kerättyjä lomakkeita oli selvästi vähemmän, 50 ja 375. Keruujankohdat olivat kuitenkin suurin piirtein samat, joten aineistot ovat melko hyvin vertailukelpoisia.

Kuten vuonna 2010, myös tässä tutkimuksessa sukupuolijakauma oli tasainen. Miehä oli tällä kertaa hieman enemmän (55 %) kuin viisi vuotta sitten (48 %). Miesten ja naisten keski-iat olivat pysyneet samoissa luvuissa kuin edellisen tutkimuksen aikaan, mutta suurin kävijäryhmä oli tällä kertaa 55–64-vuotiaat, kun se viisi vuotta sitten oli ollut sekä 45–54- että 55–64-vuotiaat. Korkeasti koulutettujen osuus kävijöistä oli kasvanut 10 prosenttiyksiköllä vuodesta 2010. Ulkomaalaisia matkailijoita tavoitettiin edelleen hyvin vähän, sillä sekä vuonna 2010 että 2015 heitä oli 2 % vastaajista.

Suurin osa kävijöistä saapui puistoon edelleen 2–5 hengen ryhmissä (77 %). Prosenttiosuus on kuitenkin noussut 8 prosenttiyksikköä edellisestä tutkimuksesta (69 %). Myös yksin matkaavien määrä oli noussut (11 % vuonna 2015, 7 % vuonna 2010). Kävijöiden seurueet muodostuivat edelleen suurimmaksi osaksi oman perheen jäsenistä (74 % vuonna 2015, 65 % vuonna 2010), mutta sukulaisten kanssa matkustaminen oli kaksinkertaistunut (5 % vuonna 2015, 2 % vuonna 2010). Lasten määrä seurueissa oli edelleen noin kolmannes.

Syötteen kansallispuiston tärkeys kohteena ei ollut muuttunut viimeisen viiden vuoden aikana. Edelleen suurin osa nimesi kansallispuiston matkansa ainoaksi tai tärkeimmäksi kohteeksi. Samoin käynnin tarkoituksena olivat edelleen pääasiassa luonnon kokeminen, maisemat ja rentoutuminen. Sen sijaan **talvikävijöiden aktiviteetit olivat monipuolistuneet: 4–6 aktiviteettia harrastettiin lähes kaksin verroin enemmän (24 %) kuin vuonna 2010 (13 %)**. Murtomaahiihtoa

harrasti vuonna 2015 91 % vastaajista, kun vastaava luku vuonna 2010 oli huimat 98 %. Muissa talvikävijöiden aktiviteeteissa harrasteaste on ollut pääosin nousussa. Kävelyä harrastettiin nyt kaksi kertaa enemmän (21 %) kuin vuonna 2010 (9 %), ja luontokeskuksessa vieraillee yhä useampi kävijä (37 % vuonna 2015, 22 % vuonna 2010). Koirakaveri otettiin yli kaksi kertaa useammin mukaan (10 %) kuin viisi vuotta sitten (4 %).

Huomionarvoisinta on, että **lumikenkäilyn osuus on yli kaksinkertaistunut viidessä vuodessa** (11 % vuonna 2015, 5 % vuonna 2010) ja että **maastopyöräily on tullut osaksi talviharrastuksia** (5 % vuonna 2015, 0 % vuonna 2010). Viimeisten viiden vuoden aikana Syötteellä on panostettu sekä lumikenkä- että talvipyöräilyreitteihin: vuonna 2010 kumpiakaan reittejä ei ollut ollenkaan tarjolla, mutta vuonna 2015 merkittyjä lumikenkäreittejä oli 8 km ja merkittyjä talvipyöräilyreittejä 26 km. On kuitenkin laitettava merkille, että talvella 2010 aktiviteettikysymykseen vastasi 130 henkeä ja talvella 2015 211 henkeä, joten aineistojen koossa on merkittävät erot. Vertailutulokset ovat suuntaa antavia, ja muutoksia esiin nostettaessa on otettu huomioon myös vastaajien absoluuttinen määrä (kuinka monta vastaajaa on ilmoittanut harrastavansa kyseistä aktiviteettiä käyntinsä aikana).

Kesäkävijöiden harrastuksissa ei ollut tapahtunut radikaaleja muutoksia. Useampi (23 %) harrasti 7–9 aktiviteettiä kuin ennen (12 %). **Maastopyöräilyn suosio oli noussut myös kesäaikaan** (14 % vuonna 2015, 9 % vuonna 2010), samoin luontokeskuksessa vierailu (43 % vuonna 2015, 35 % vuonna 2010), mutta muuten aktiviteettien harrasteaste oli pysynyt likimain samana. Poikkeuksena oli marjastus, jota vuonna 2010 ilmoitti harrastavansa 25 % vastaajista ja vuonna 2015 vain 10 %. Muutos johtunee todennäköisesti siitä, että vuonna 2010 kävijätutkimus tavoitti elosyyskuussa saapuneista 18 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2015, joten marjastajien määrä on jäänyt siksi pienemmäksi.

Vuonna 2010 käyntikohteet oli määritelty alueittain, kun taas vuonna 2015 käyntikohdevaihtoehtoiksi oli tarjottu yksittäisiä kohteita. Siksi vertailu tässä kategoriassa ei ole mielekäästä.

Syötteen kansallispuistossa yöpyjien määrä on viisinkertaistunut viidessä vuodessa (17 % vuonna 2015, 4 % vuonna 2010; kasvu laskettu yöpyjien lukumäärillä). Käynnin pituuden keskiarvo oli hieman pienentynyt (1,8 vrk vuonna 2015, 2,2 vrk vuonna 2010), mutta päiväkävijöiden käynti kesti edelleen keskimäärin 4 tuntia. **Päiväkävijöiden osuus koko Syötteen lähialueella oli puolittunut** (5 % vuonna 2015, 10 % vuonna 2010), mutta käyntien kestot olivat edelleen samat molemmilla kävijäryhmillä (5,5 h ja 5,2 vrk). Kansallispuiston alueella nukuttiin edelleen enimmäkseen autio- ja varaustuvissa ja lähialueella vuokramökissä.

Ensimmäistä kertaa alueella käyneitä oli hieman enemmän (28 %) kuin vuonna 2010 (23 %). Ensimmäinen käynti oli edelleen tapahtunut noin 12 vuotta sitten, mutta viimeisimmästä käynnistä oli vuonna 2015 hieman pidemmän (n. 5 v.) aikaa kuin vuonna 2010 (n. 3 v.).

Kävijöitä saapui edelleen eniten maaliskuussa. Muutoin saapumiskuukausien prosenttiosuudet ovat melko erilaiset kumpanakin vertailuvuotena, mutta ennen pidempien johtopäätösten tekoa täytyy ottaa huomioon kävijätutkimusten erilaiset otannat. Vuonna 2010 kesäkaudella oli tuplasti enemmän keruupäiviä kuin vuonna 2015, kun taas talvella 2015 niitä oli 4 kpl enemmän kuin vuonna 2010. Myöskin kuukausien välille jaettujen keruupäivien määrä vaihteli: vuonna 2010 syyskuussa oli eniten keruupäiviä, kun taas vuonna 2015 niitä oli eniten heinäkuussa. Elokuussa 2010 keruupäiviä oli tuplasti enemmän kuin elokuussa 2015. Nämä tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että vuonna 2010 kävijöitä saapui toiseksi eniten syyskuussa ja vuonna 2015 heinäkuussa.

Vuonna 2010 kävijöitä saapui puistoalueelle eniten keskiviikkona, ja vuonna 2015 suosituin viikonpäivä oli torstai. Maanantai oli vuonna 2010 harvinaisin saapumispäivä (6 %), kun se vuonna

2015 oli huomattavasti suositumpi (12 %). Suosituimmat vuorokaudenajat saapumiseen olivat edelleen kello 10–14.

Kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö Syötteen kansallispuistossa ja sen lähialueella kasvoi 13 % viidessä vuodessa (141 € vuonna 2010, 160 € vuonna 2015). Eniten rahaa käyttivät molempina vuosina kotimaiset majoittajat. Päiväkävijöiden merkitys oli pienentynyt huomasti (kotimaisen päiväkävijän keskimääräinen kulutus 23 € vuonna 2015 ja 98 € vuonna 2010), mutta koska kyseisen ryhmän otanta oli molempina vuosina n. 20 henkilöä, yksittäisten kävijöiden vaikutus keskiarvoon on ollut suurta. **Syötteen kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset kasvoivat noin 43 %** (2,3 miljoonasta eurosta 3,3 miljoonaan euroon). **Iso-Syötteen retkeilyalueen vastaavat tulovaikutukset olivat kasvaneet 51 %:lla:** vuonna 2010 vaikutukset olivat 1,45 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2015 olivat noin 2,2 miljoonaa euroa. Sen sijaan Syötteen kansallispuiston työllisyysvaikutukset olivat pysyneet lähes ennallaan (kasvaneet 31 henkilötyövuodesta 32:een), ja vastaavasti Iso-Syötteellä suunta oli hienoisesti ylöspäin (19 htv:sta 22:een). Muutos työllisyysvaikutuksien vähentymisessä tulovaikutusten kasvuun nähden liittyy työn tuottavuuden kasvuun (Vatanen & Kajala 2015).

Vastaajien tyytyväisyys Syötteen kansallispuiston palveluiden ja ympäristön laatuun ei keskimäärin ollut muuttunut merkittävästi sitten vuoden 2010. Erityisesti yrittäjien tuottamat palvelut koettiin vuonna 2015 enenevässä määrin erittäin tai melko huonoksi. Myös reittien ja rakenteiden turvallisuuden laatu oli hieman laskussa. Sen sijaan yleisen siisteyden keskiarvo oli kasvanut hieman.

Kävijöiden odotuksissa ei ollut tapahtunut merkittävää muutosta, mutta kaikilla osa-alueilla (luonnonympäristö, harrastusmahdollisuudet sekä reitit ja rakenteet) oli todettavissa ennako-odotusten täyttymisen kasvua. Myöskään häiriötekijöissä ei juuri ollut havaittavissa muutoksia. Tapahtunut pieni muutos oli lähinnä positiivista, mutta kaikkien osa-alueiden keskiarvo oli 4–5. Yleisesti ottaen Syötteen kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli kasvanut hieman (4,22 vuonna 2010, 4,27 vuonna 2015).

Tämän vuoden kävijätutkimuksessa oli kolme uutta kysymystä, jotka koskivat puistossa liikuttua matkaa sekä käynnillä koettuja terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin yksi aluekohtainen kysymys. Näitä kysymyksiä ei ollut vuoden 2010 kävijätutkimuksessa, joten kävijätutkimusten vastauksia ei voida vertailla keskenään. Sen sijaan vertailtavina tutkimuksina voidaan terveys- ja hyvinvointivaikutusten osalta käyttää vuoden 2014 Oulangan kansallispuiston kävijätutkimusta (Puska 2015) sekä vuoden 2015 Kylmäluoman retkeilyalueen kävijätutkimusta (liite 8), jotka molemmat ovat uusia tutkimuksia ja joiden kohteet sijaitsevat maantieteellisesti lähellä Syötteen kansallispuistoa. On kuitenkin huomioitava, että Kylmäluomalla vastauksia saatiin 143 kpl ja Oulangalla 756 kpl, joten aineistot ovat hyvin erikokoisia, mikä vaikuttaa vertailuun etenkin Kylmäluoman osalta.

Syötteen kansallispuiston kävijät arvioivat kokeneensa hieman enemmän terveys- ja hyvinvointivaikutuksia kuin Oulangan kansallispuiston ja Kylmäluoman retkeilyalueen kävijät. Ainoastaan Syötteellä yli puolet kävijöistä koki, että he olivat täysin samaa mieltä siitä, että puistossa käynti oli vaikuttanut heidän psyykkiseen (52 %) ja fyysiseen hyvinvointiinsa (60 %). Vastaavat luvut olivat Oulangalla 45 % ja 49 % ja Kylmäluomalla 49 % ja 46 %. Kylmäluoman kävijät olivat eniten täysin samaa mieltä siitä, että käynti alueella oli vaikuttanut heidän sosiaaliseen hyvinvointiinsa (46 %). Oulangalla vastaava luku oli 39 % ja Syötteellä 45 %. Jokaisella alueella vain pari prosenttia vastaajista oli eri mieltä väittämien kanssa. Kävijöiden rahallinen arvio heidän kokemistaan terveys- ja hyvinvointivaikutuksista kohdealueella oli suurin Syötteen kansallispuistossa. Syötteellä mediaani asetui 200 euroon. Oulangalla vastaava luku oli 150 euroa ja Kylmäluomalla 100 euroa.

Erot vastauksissa voivat johtua tutkimusalueiden erilaisuudesta. Syötteellä ennen kaikkea talvi-aikaan (jolloin myös suurin osa aineistosta kerättiin) suurin osa kävijöistä harrasti murtomaahiihtoa, joten fyysisen hyvinvoinnin on voitu kokea lisääntyneen helpommin. Kylmäluomalla pääasiallinen aktiviteetti taas oli kalastus ja Oulangalla kävely, ja kyseiset aktiviteetit eivät ole fyysisesti yhtä haastavia kuin murtomaahiihto. Kävijät myös viipyivät alueilla keskimäärin eripituisia aikoja: Syötteellä ja Oulangalla kävijä viipyi puistossa tai sen lähialueella keskimäärin 5,5 vuorokautta, mutta Kylmäluomalla vastaava luku oli vain 2,5 vuorokautta. Käynnin pituus on voinut vaikuttaa siihen, kuinka kävijät kokivat käynnin vaikuttaneen terveyteensä ja hyvinvointiinsa. Käyntien terveys- ja hyvinvointivaikutusten rahallinen arvio peilaa lievästi sitä, millaiset keskiarvot alueet ovat saaneet kävijöiltä terveys- ja hyvinvointivaikutusten suhteen: Syötteellä keskiarvo oli suurin (4,41), Oulangalla toiseksi suurin (4,33) ja Kylmäluomalla pienin (4,27).

Kiitokset

Kiitollinen kumarrus Veikko Virkkuselle, joka avusti ja ohjeisti kävijätutkimuksen kaikissa vaiheissa. Suuret kiitokset kuuluvat myös suuren osan kevättalven keruusta hoitaneelle, erittäin ahkerasti kävijöitä haastatelleelle Kaisa Torpalle ja lisäksi muulle Metsähallituksen henkilökunnalle, joka auttoi keruussa. Erityismaininnan ansaitsee Henri Immonen, joka keräsi aineistoa vapaaehtoisesti.

Iso kiitos Syötteen luontokeskuksen henkilökunnalle, jolta sain kesän mittaan arvokasta opastusta, tietoa ja vertaistukea. Kiitos, että sain maastotyön ohella oppia myös luontokeskuksen asiakaspalvelijan tehtäviä.

Lämpimät kiitokset kaikille kävijätutkimukseen vastanneille ja eritoten heille, jotka lomakkeen täyttämisen jälkeen olivat innokkaita osallistumaan myös nettikyselyyn luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutuksista.

Lähteet

- Kajala, L. Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Kaikkonen, H., Virkkunen, V., Kajala, L., Erkkonen, J., Aarnio, M. & Korpelainen R. 2014: Terveystä ja hyvinvointia kansallispuistoista – Tutkimus kävijöiden kokemista vaikutuksista. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 208. 65 s.
- Metsähallitus 2004: Iso-Syötteen retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 72. 44 s.
- Metsähallitus 2006: Syötteen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 2. 61 s.
- Metsähallitus 2015a: Iso-Syötteen retkeilyalue. – Luontoon.fi-verkkopalvelu, <www.luontoon.fi/iso-syote>, viitattu 6.10.2015.
- Metsähallitus 2015b: Syötteen kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu, <www.luontoon.fi/syote>, viitattu 6.10.2015.
- Metsähallitus 2015c: Kansallispuistot ja retkeilyalueet tärkeitä paikallistaloudelle. – Metsähallituksen verkkosivut. <www.metsa.fi/suojelualueetjapaikallistalous>, viitattu 15.10.2015.
- Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – Raportti 14.12.2009, Metsähallitus, Vantaa. Asianro 3017/52/2009. <<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Kavijoiden%20paikallistaloudelliset%20vaikutukset.pdf>>. 16 s.
- Muikku, M. 2005: Syötteen kävijätutkimusraportti 2005. – Metsähallituksen arkisto, Vantaa. 50 s.
- Puska, E.-M. 2015: Oulangan kansallispuiston kävijätutkimus 2014. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 210. 76 s.
- Sarajärvi, K. 2011: Syötteen kävijätutkimus 2010. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 151. 55 s.
- Sarajärvi, K. & Virkkunen, V. 2011: Syötteen yritystutkimus 2010. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 152. 47 s.
- Vatanen, E. & Kajala, L. 2015: Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muiden luontomatkailullisesti arvokkaiden suojelukohteiden paikallistaloudellisten vaikutusten arviointimenetelmän kertomien päivitys 2014. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 213. 28 s.
- Virkkunen, V. 2011: Syötteen luontomatkailusuunnitelma 2011. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 93. 59 s.

Syötteen kansallispuiston kävijätutkimuksen 2015 suunniteltu otantakehikko sekä toteuma

Kevätalvi 2015, suunniteltu otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Havaintoja (tavoite)	Keruu-päiviä
Ahmatupa (AT)	Hiihtäjät	60	6
Luontokeskus (LK) *	Päiväkävijät, hiihtäjät, lumikenkäilijät, ym.	50	5
Riihitupa (RT)	Hiihtäjät	40	4
Annintupa (AnT)	Hiihtäjät, kävelijät, lumikenkäilijät, lapsiperheet	50	5
Yhteensä		200	20

Kesä ja syksy 2015, suunniteltu otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Havaintoja (tavoite)	Keruu-päiviä
Kellarilammen laavu (KL)	Päiväretkeilijät, lapsiperheet, liikuntarajoitteiset, pyöräilijät	42	7
Luontokeskus (LK) *	Päiväkävijät, retkeilijät, ryhmät, vaeltajat, pyöräilijät	42	7
Vattukurun laavu (VL)	Päiväretkeilijät	36	6
Annintupa (AnT)	Päiväretkeilijät, lapsiperheet, vaeltajat, pyöräilijät	42	7
Huipunpolku (HP) / Hotellin aula *	Retkeilijät, päiväkävijät, ryhmät, ulkomalaiset	36	6
Yhteensä		204	33

* Näissä pisteissä tulee varmistaa, että vastaajat ovat käyneet kansallispuistossa tai retkeilyalueella.

Toteutunut otantakehikko, koko keruukausi 2015

Paikka	Havaintoja	Keruu-päiviä
Kellarilammen laavu (KL)	19	4
Ahmatupa (AT)	78	5
Riihitupa (RT)	42	4
Luontokeskus (LK)	84	18
Vattukurun laavu (VL)	6	5
Annintupa (AnT)	78	11
Huipunpolku (HP)	7	3
Rytivaaran kruununmetsätorppa	61	jatkuva
Yhteensä	375	50

Aineiston keruuaikataulu ja sen toteutuminen Syötteen kansallispuistossa 2015

Merkkien selitykset:

AT = Ahmatupa, LK = Luontokeskus, RT = Riihitupa, AnT = Annintupa, KL = Kellarilammen laavu,

VL = Vattukurun laavu, HP = Huipunpolku

HELMI-MAALISKUU 2015

Päivä	ma 23.2.	to 26.2.	la 28.2.	ma 2.3.	pe 6.3.	la 7.3.	ti 10.3.
Paikka	AT	AT	RT	AnT	AT	LK	RT
Kello	11-16	11-16	11-16	10-15	11-16	12-17	11-16
Kerääjä	Kaisa	Teija T.	Veikko	Henri Immonen	Kaisa	Kaisa	Kaisa
Tavoite	10	10	10	10	10	10	10
Toteuma	18	17	11	12	19	13	13

MAALISKUU 2015

Päivä	ke 11.3.	to 12.3.	la 14.3.	ti 17.3.	ke 18.3.	to 19.3.	su 22.3.
Paikka	AnT	AT	LK	RT	AnT	AT	LK
Kello	10-15	11-16	12-17	11-16	10-15	11-16	12-17
Kerääjä	Kaisa	Kaisa	Kaisa	Oili	Kaisa	Vesa	Kaisa
Tavoite	10	10	10	10	10	10	10
Toteuma	11	19	5	7	12	5	15

MAALIS-HUHTIKUU 2015

Päivä	ti 24.3.	pe 27.3.	la 28.3.	to 2.4.	ti 7.4.	ke 8.4.	
Paikka	RT	LK	AT	LK	AnT	LK	
Kello	11-16	10-15	11-16	12-17	11-16	12-17	
Kerääjä	Kaisa	Tuija		Tuuli	Tuuli	Tuuli	
Tavoite	10	10	10	10	10	10	
Toteuma	11	1	Ei kerätty	8	13	2	

KESÄKUUN 2015

Päivä	Pe 5.6.	Pe 12.6.	La 13.6.	Ke 17.6.	Ti 23.6.	To 25.6.	Ke 1.7.
Paikka	LK	AnT	KL	VL	HP	LK	AnT
Kello	12-17	11-16	10-15	11-16	12-17	12-17	11-16
Kerääjä	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli
Tavoite	6	6	6	6	6	6	6
Toteuma	6	6	5	1	1	2	4

HEINÄKUUN 2015

Päivä	Su 5.7.	Ma 6.7.	Ke 8.7.	Ke 15.7.	La 18.7.	Su 19.7. (Ma 20.7.)	Ma 20.7. (Ma 13.7.)
Paikka	KL	VL	HP	LK	AnT	KL	VL
Kello	10-15	11-16	12-17	12-17	11-16	11-16	10-15
Kerääjä	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli
Tavoite	6	6	6	6	6	6	6
Toteuma	7	0	6	5	7	2	3

HEINÄKUU-ELOKUU 2015

Päivä	Ke 22.7.	La 25.7. (30.7.)	Pe 31.7.	Ti 4.8.	To 6.8. (Ke 5.8.)	Ma 10.8.	Ke 12.8.
Paikka	HP	LK	AnT (LK)	KL (AnT)	VL (LK)	HP (VL)	LK
Kello	12-17	12-17	11-16	11-16	10-15	12-17	12-17
Kerääjä	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli
Tavoite	6	6	6	6	6	6	6
Toteuma	0	6	4	3	9	2	3

ELOKUU-SYYSKUU 2015

Päivä	To 13.8. (Ti 11.8.)	Su 16.8. (Su 9.8.)	Ma 17.8. (Ke 12.8.)	Ke 26.8. (Pe 28.8.)	Pe 4.9. (To 3.9.)	La 5.9. (Ma 31.8.)	Su 6.9. (Pe 11.9.)
Paikka	AnT (VL)	KL (AnT)	VL (LK)	HP (LK)	LK	AnT	KL (AnT)
Kello	11-16	10-15	11-16	12-17	12-17	11-16	10-15
Kerääjä	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tuuli	Tiina
Tavoite	6	6	6	6	6	6	6
Toteuma	0	3	3	2	2	4	3

SYYSKUU 2015

Päivä	Pe 18.9.	Ti 22.9. (Ke 23.9.)	Su 20.9. (Ke 16.9.)	Ti 22.9.	Ke 23.9.	Pe 25.9.
Paikka	VL	LK	HP (LK)	LK	AnT	KL
Kello	11-16	12-17	12-17	12-17	11-16	10-15
Kerääjä		Tuuli	Tuuli			Tuuli
Tavoite	6	6	6	6	6	6
Toteuma	Ei kerätty	1	1	Ei kerätty	Ei kerätty	5

MUUT

Jatkuva	Kesä-syyskuu	
Paikka	Rytivaara	Palautus- laatikko
Kello	Jatkuva	-
Tavoite	15	-
Toteuma	61	

Kaikki lomakkeet yhteensä, kpl

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjat	pvm	kelonaika

Syötteen kansallispuisto, Iso-Syötteen retkeilyalue ja Syötteen virkistysmetsä

Kävijätutkimus 2015

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Syötteen alueen kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus. Voit halutessasi jatkaa vastausta muualle.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Syötteen kansallispuistossa, Iso-Syötteen retkeilyalueella tai Syötteen virkistysmetsässä (kysymyksissä Syötteen kansallispuisto), **kartta 1**.
4. Huomioithan, että **harmaalla taustalla** olevat kysymykset koskevat Syötteen lähialuetta, eli Syötteen matkailualueita, Posiota, Pudasjärveä ja Taivalkoskea (**kartta 2**).
5. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai ohjeissa annettuun paikkaan.
6. Lisätietoja antaa Veikko Virkkunen p. 040 753 5153 (veikko.virkkunen@metsa.fi).

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Syötteen kansallispuistoon (= Syötteen kansallispuisto, Iso-Syötteen retkeilyalue tai Syötteen virkistysmetsä), ks. kartta 1?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnillä...

a. Syötteen kansallispuistossa (ks. kartta 1)?

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

b. yhteensä Syötteellä tai lähialueella (ks. kartta 2)?

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

Asun lähialueella

→ Jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b) enemmän kuin 1 vrk, niin kuinka monta kertaa olet vierailut tai suunnittelet vierailevasi Syötteen kansallispuistossa tämän matkasi aikana?

_____ kertaa

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä...

(muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

a. ...Syötteen kansallispuistossa (ks. kartta 1), niin montako yötä vietit tai vietät

autiotuvassa _____ yötä varaustuvassa _____ yötä

omassa majoitteessa (telta tms.) _____ yötä kodassa tai laavussa _____ yötä

muualla, missä? _____ yötä

b. ...Syötteen kansallispuiston lähialueella (ks. kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät

vuokramökissä _____ yötä hotellissa _____ yötä

omassa mökissä _____ yötä asuntoautossa tai -vaunussa _____ yötä

muualla, missä?

omassa majoitteessa (telta tms.) _____ yötä _____ yötä

asun lähialueella

4. Missä päin Syötteen kansallispuistoa (ks. kartta 1) vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä?

(merkitse tarvittaessa useampi kohta)

☐ Ahmatupa	☐ Rytivaara
☐ Huipunpolku, Iso-Syöte	☐ Soiperoinen
☐ Kaunislampi	☐ Syötteen luontokeskus
☐ Pyhitys	☐ Teerivaara
☐ Pytkynharju/Kellarilampi	☐ Toraslampi
☐ Romevaara	☐ Vattukuru
☐ muualla, missä?	☐ Annintupa

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi Syötteen kansallispuistoon?

(merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

1 ☐ henkilöauto	5 ☐ juna
2 ☐ asuntovaunu/matkailuauto	6 ☐ lentokone
3 ☐ linja-auto	7 ☐ moottoripyörä
4 ☐ tilausbussi (ryhmämatka)	8 ☐ polkupyörä
99 ☐ muu, mikä?	

5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeksi?

Merkitse numero -> _____

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Syötteen kansallispuistossa?

olen yksin → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä

(vastaaja mukaan luettuna) joista

alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä

alle 15-vuotiaiden syntymävuodet (jos _____

kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita yleisin _____

syntymävuosi) _____

liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Syötteen kansallispuistossa?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
- muista sukulaisista
- ystävistä
- työtovereista
- koululuokasta
- päiväkotiryhmästä
- opiskeluryhmästä
- eläkeläisryhmästä
- ohjelmalveluyrityksen asiakkaista
- kerhosta, yhdistyksestä tms.
- jostakin muusta, mistä?

8. Kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat tai olivat sinulle tällä käynnilläsi Syötteen kansallispuistossa? (vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpakaan,

2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää	5	4	3	2	1	ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
maiseimat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
mahdollisuus olla itseksensä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
poissa melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
alueen kulttuuriperintöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Syötteen kansallispuistossa tällä käynnilläsi?

(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

1 ☐ kävely	14 ☐ käynti Syötteen luontokeskuksessa	64 ☐ melonta
3 ☐ lenkkeily	15 ☐ luontovalokuvaus	83 ☐ luontopolkuun tutustuminen
4 ☐ retkeily	18 ☐ koiran kanssa ulkoilu	84 ☐ maastopyöräily
5 ☐ luonnon tarkkailu	19 ☐ suunnistus	86 ☐ opastettu retki
8 ☐ kalastus	20 ☐ telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	87 ☐ osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan
9 ☐ lintuharrastus	21 ☐ murtomaahiihto	88 ☐ kulttuuriperintöön tutustuminen
10 ☐ marjastus	27 ☐ lumikenkäily	97 ☐ yöpyminen autiotuvassa tai laavulla
11 ☐ sienestys	34 ☐ vaellus (yöpyminen maastossa)	121 ☐ geokätköily
12 ☐ kasviharrastus	36 ☐ metsästys	122 ☐ geologiaan tutustuminen
	55 ☐ luonnon nähtävyyksien katselu	999 ☐ muu, mikä? _____

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? numero → [_____]

10a. Mitä mieltä olet käyttämiesi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta tämänkertaisella käynnilläsi Syötteen kansallispuistossa?

Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen laatu. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, rasti vaihtoehdo "en ole käyttänyt palvelua".

(5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskimääräinen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)

	erittäin hyvä	5	4	3	2	1	erittäin huono	en ole käyt- tänyt
pysäköintipaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
lähialueen tiestö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reittien opastetaulut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polku- ja/tai latureitistö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polku- ja/tai latuviitotukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tulentekopaikat ja laavut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polttopuut tuvilla ja huolletuilla tila- paikoilla	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleisökäymälät alueella	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jätehuollon toteutus ja ohjeistus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
esitteet ja opaskirjat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
alueen luontoon.fi -sivut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Syötteen luontokeskuksen palvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ennakkoinformaatio	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmopalvelut)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleinen turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleinen siisteys	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maiseman vaihtelevuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan Syötteen kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

erittäin tyytyväinen   erittäin tyytymätön

11. Täytyivätkö tähän käyntisi Syötteen kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskimääräisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reitit ja rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Onko Syötteen kansallispuisto tällä matkalla...

matkasi ainoa tai tärkein kohde?

yksi matkasi suunnitelluista kohteista?
Muita kohteita ovat _____

ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella?
Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat _____

13. Rahankäyttö

Oletko käyttänyt / tuletko käyttämään rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin kansallispuistossa tai sen lähialueella (ks. kartta 2)?

- kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)
 en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastiamalla, arvioitko tässä

- henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**
 perheen tai seurueen kokonaiskulut

Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan Syötteen kansallispuistossa ja sen lähialueella. (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

A polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

_____ €

B paikallismatkojen kustannukset

(esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)

_____ €

C ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset

_____ €

D kahvila- ja ravintolaostokset

_____ €

E majoittuminen

_____ €

F ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut

retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)

_____ €

G muut menot (esim. varusteiden ja välineiden vuokrat)

_____ €

14. Kuinka usein olet käynyt Syötteen kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?

(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta

viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa

milloin ensimmäisen kerran? v. _____

milloin viimeksi? v. _____

15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Syötteen kansallispuistossa?
(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)
(5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskimääräisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lainkaan		erittäin paljon		
	5	4	3	2	1
maaston kuluneisuus	☐	☐	☐	☐	☐
maaston roskaantuneisuus	☐	☐	☐	☐	☐
luonnonympäristön käsittely	☐	☐	☐	☐	☐
liiallinen kävijämäärä	☐	☐	☐	☐	☐
muiden kävijöiden käyttäytyminen	☐	☐	☐	☐	☐
liikenteen melu alueella (esim. moottorikelkat)	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐

16. Missä määrin koet tämänkertaisen käyntisi Syötteen kansallispuistossa vaikuttaneen yleiseen terveydentilaasi ja hyvinvointiisi seuraavilla osa-alueilla?
(Vastaa jokaiseen kohtaan ja valitse se vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa tuntemuksiasi. 5 = täysin samaa mieltä, 4 = jokseenkin samaa mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 1 = täysin eri mieltä)

	täysin samaa mieltä		täysin eri mieltä		
	5	4	3	2	1
Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi (esim. työkyvyn edistyminen, ihmissuhteiden lujittuminen, yksin tai yhdessä tekemisestä nauttiminen)	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykinen hyvinvointini lisääntyi (esim. tyytyväisyys elämään, mielialan kohentuminen, palaaminen henkisestä uupumuksesta, uuden oppiminen)	☐	☐	☐	☐	☐
Fyysinen hyvinvointini lisääntyi (esim. luonto-aistimuksista nauttiminen, fyysisen kunnon ylläpito, uusien taitojen omaksuminen, fyysinen hyvä olo)	☐	☐	☐	☐	☐

17. Minkä arvoiseksi arvioisit rahassa mitattuna Syötteen kansallispuistossa kokemasi terveys- ja hyvinvointivaikutukset?

Voit esimerkiksi verrata rahallista arvoa kaupallisiin hyvinvointipalveluihin ja -tuotteisiin (kuntosalikäynti 5 €, kylpyläkäynti 2,5 tuntia 20 €, hierontaa 60 min 50 €, hemmottelupäivä kylpylässä erilaisilla hoidoilla 200 €), erilaisiin kulttuuripalveluihin (elokuvissa käynti 12 €, konsertti 100 €) tai matkoihin (kotimaan matka 500 €, ulkomaan matka 3000 €).

_____ €

18. Miten pitkän matkan olet liikkunut tai aiot liikkua omin voimin tällä käynnilläsi Syötteen kansallispuistossa?
(voit merkitä useamman vaihtoehdon)

hiihtäen _____ km

lumikenkäillen _____ km

kävellen _____ km

pyöräillen _____ km

muuten, miten _____ km

19. Olisivatko seuraavat palvelut tarpeellisia juuri Sinulle Syötteellä?
(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää		ei lainkaan tärkeää		
	5	4	3	2	1
virkestys- ja työhyvinvointipäivät	☐	☐	☐	☐	☐
autonsiirtopalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
opastetut luontoretket	☐	☐	☐	☐	☐
ohjelmopalvelut, mitkä?	☐	☐	☐	☐	☐
välinevuokraus, mitkä? _____	☐	☐	☐	☐	☐
ruokapaikat/kahvilat	☐	☐	☐	☐	☐
paikallisten tuotteiden myynti	☐	☐	☐	☐	☐
ruokakaupat	☐	☐	☐	☐	☐
polttoaineen myynti	☐	☐	☐	☐	☐
infomateriaali mobiilisovelluksella	☐	☐	☐	☐	☐
majoituspalvelut, mitkä? _____	☐	☐	☐	☐	☐
hyvinvointipalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐

20. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?
[_____] _____

21. Sukupuoli?
 mies nainen

22. Syntymävuosi?
[_____]

23. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)

ammattikoulu

opistotasoinen tutkinto

alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto

ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto

ei ammatillista tutkintoa

KIITOKSIA VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

_____

_____

_____

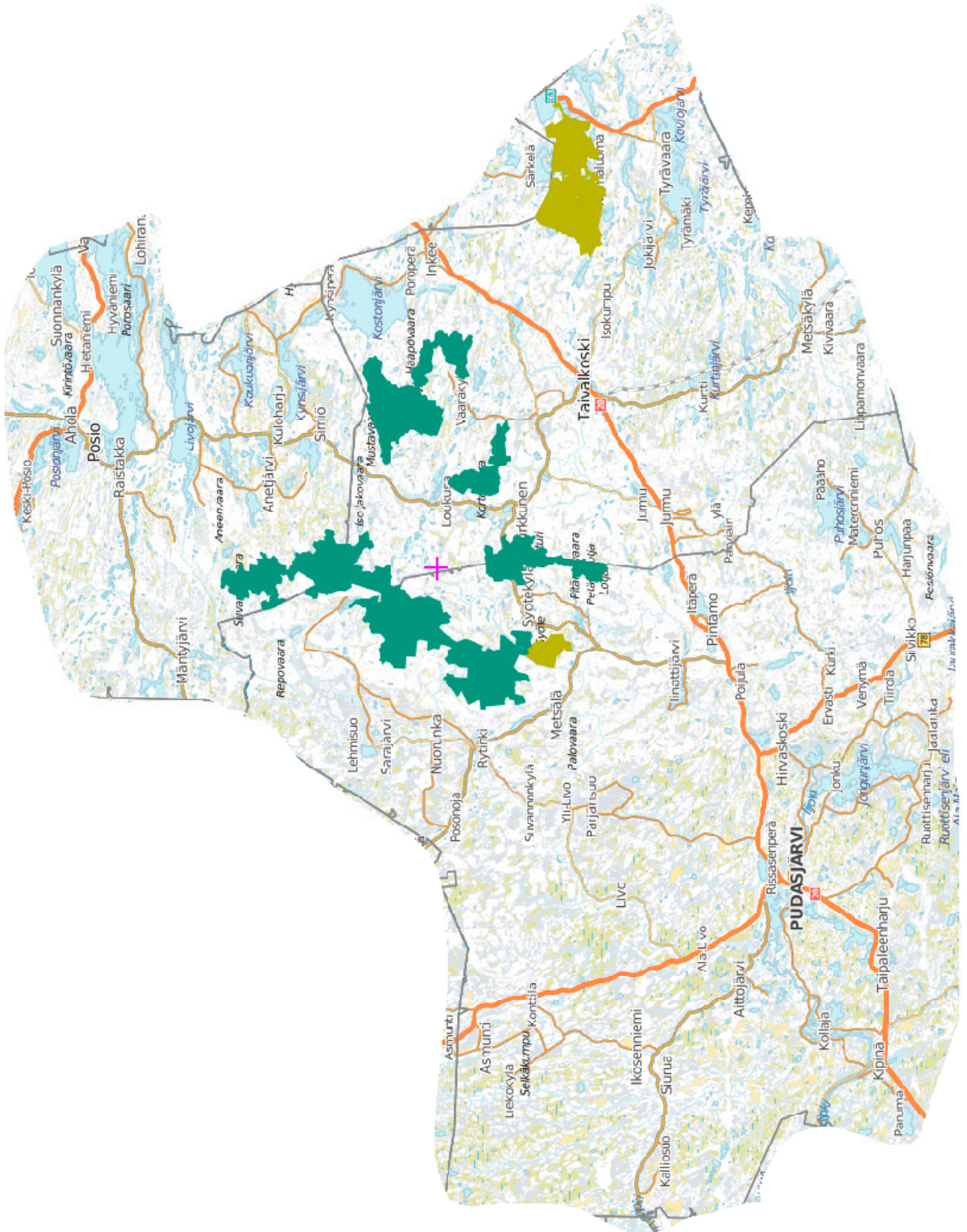
_____

_____

_____

_____

Tutkimuksen yhteydessä käytetty lähialueen kartta

Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet

Matkan pääkohde tai pääkohteet	Kpl
Hiihtoladut, rinteet	1
hiihtoloma	1
Iso-Syöte	1
Kansallispuistot Jyväskylän ja Rovaniemen välillä.	1
kotimaisemissa oleilu	1
Kuusamo	1
Kylmäluoma	1
Levi, Pello, Oulu, Kuusamo	1
mökkeily	1
Rovaniemi	1
Yhteensä	10

LIITE 5. 1(2)

Muita kohteita, kun Syötteen kansallispuisto oli yksi matkan suunnitelluista kohteista	Kpl
mökkeily	8
Iso-Syöte	7
laskettelukeskus	7
koko Syötteen alue	4
muut Syötteen alueen ladut	3
Riisitunturi	3
Taivalkoski	3
Ahmatupa	2
hiihto	2
Ruka	2
Ylläs	2
en tiedä vielä	1
hiihtokeskus	1
Hossa, Kylmäluoma	1
hotelli	1
Jurmu	1
Karhunkierros	1
Kelosyöte	1
Koli, Vuokatti	1
Kuhmo (karhukuvausyö)	1
Kuopio, Varkaus	1
Kuusamo	1
Kuusamo, Koli	1
kyläily Oulussa	1
lapsuudenkoti	1
Liminganlahti	1
lomailu	1
luontopolut	1
Luosto, Salla	1
lähialueet, Taivalkoski, Pudasjärvi	1
Nurmes, Rovaniemi, Utsjoki	1
Pikku-Syöte	1
pilkkiminen, uinti Pudasjärvellä	1
Posio	1
Posio, Juuma	1
Puikkari-uimahalli	1
riippileiri	1
Rovaniemi	1
Rovaniemi, Tervola	1
Saariselkä	1
Simo, Martimoaapa, Kalle Pääntalon kotitila Jokijärvi	1
sukulaiset	1
Suomussalmi	1
Syötekeskus Tunturihotelli	1
Tahko, Nurmes	1
Taivalkoski latureitit	1
Teerelän mökit	1
Toraslampi	1
vanhempien luona käynti	1
Vuokatti	1
Koli, Patvinsuo	1
Yhteensä	83

Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Pytkynpirttiä ikävä. Syöte on paras oululaisille. Ei Kollajan altaalle, tai mennään Kuusamoon!
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	valitus	Suolle viety sorapolku ei ilahduta. Kansallispuiston reunojen hakkuut kauhistuttavat. Rytivaaran kokonaisuus hieno!
Joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvä idea	kehittämisehdotus	Syöte olisi täydellinen maastohiihtokeskus helsinkiläisille, jos lento+bussi+yöpymispaketit tehtäisiin helposti saataville. Helsinki-Oulu-lennot ovat edullisia, joten Syötettä voisi markkinoida hyvin Helsingissä. Oulun lentoasema-Syöte-bussiyhteys vain pitää saada joustavaksi
Joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvä idea	valitus	En voi tulla uudestaan huonojen linja-autoyhteyksien vuoksi.
Ls–Luonto- ja kulttuuritieto	kehu	Kansallispuistot ovat tosi tärkeitä. Vanhat metsät parasta luontoa. Hiljaisuus ja puhtaus, villi, <jokin sana> ja aito luonto. Tilaa eläimille, kasveille ja puille. Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arvo 1 000 000 euroa.
Lvk– Aspa - Luontoon.fi	kehittämisehdotus	Nettisivuille huomautus: roskien lisäksi tuo WC-paperi mukanasasi. 2. Luontopolkuvihkoja saatavilla luontokeskuksessa.
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	Infomateriaaliin kannattaisi kiinnittää huomiota samoin kuin sen yhteneväisyyteen. Lapsille parempia ja pidempiä pulkkamäkiä. Latukartat ovat naurttavan kalliita varsinkaan kun niitä ei ole saatavana netistä.
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	valitus	Luontokeskuksen aukioloajat kummia, ei saa karttaa ostettua alueelle, kun ei ole auki käynnin aikana.
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehu	Nettisivuille huomautus: roskien lisäksi tuo WC-paperi mukanasasi. 2. Luontopolkuvihkoja saatavilla luontokeskuksessa.
Lvk– Aspa -Näyttelyt	valitus	1) Luontokeskuksen näyttelytaulut vaikealukuisia. Pieni fontti/liikaa tekstiä ei kukaan jaksa lukea tauluja. Rakenne tehty kalliisti ihan turhaan: vähemmän on enemmän! 2) Koko alueen yrittäjät pitäisi saada saman nettiosoitteen taakse, siis kaikki palvel
Lvk– Aspa - Tapahtumat	kehittämisehdotus	- Kesäkaudelle tekemistä - Kalastusta!!
Lvk– Retkeily - Maastoliikenne	valitus	Osa moottorikelkkailijoista ei piittaa mistään ohjeista, ajелеvat ei merkityillä reiteillä, laduilla ym, miten sattuu. Käyttäytyminen on muuttunut aiemman käyntimme jälkeen huomattavasti huonompaan suuntaan.
Lvk– Retkeily - Maastoliikenne	valitus	Syötteen luontoon ja ajatukseen puhtaasta luonnosta särön muodostava MOOTTORIKELKAT. Moottorikelkkareitit ohjataan keskuksen läheisyydessä latujen viereen ja kelkkailu villiä. Laduilla pakkasilmoilla välillä todella huono ilma. Lisäksi laskettelukeskusten yhdysladun kelkkareitin ylitys tapahtuu vauhdikkaassa laskussa ja on huonosti merkattu, kerran olen siinä kelkan kanssa hieman törmännyt hiihtäessä. Syöte on talvella kuin moottorirata - kelkat hypyttään.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Syötteen kierros -reitillä oli hankala tietää, paljonko matkaa jäljellä, kun jokaisessa viitassa oli sama 17km. Esim. matka luontokeskuksen molempiin suuntiin olisi ollut hyödyllinen tieto. Karttaa minulla ei ollut. Seurasin vain reittiä pyöräillen.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	English translation of info signs, please. All info = Finnish. More eating facilities.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Pitkospuureitistön kunnostus. Teknisesti helppojen maastopyöräreittien suunnittelu. Yksinkertaiset vaellusreittiopasteet ensikertalaisille (toivottu aiemminkin).
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehu	Naavaparran luontopolun opastetaulut ja teksti erittäin hyviä. Kapeiden polkujen sorastus onnistuneesti toteutettu -> voisi olla enemmänkin.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Kalaistutukset takaisin Kellari- ja Lauttalammelle!
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Palauttakaa kalaistutukset Kellarilampeen, silloin koko perheellä olisi enemmän tekemistä. Samoin istutukset Lauttalampeen.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Läskipyöräily on tulevaisuutta!

LIITE 6. 2(5)

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Hienoa, että lemmikkieläimet on huomioitu retkeilypalveluissa: saa hiihtää + tuoda tuville.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Suolle viety sorapolku ei ilahduta. Kansallispuiston reunojen hakuut kauhistuttavat. Rytivaaran kokonaisuus hieno!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Kyllä on hieno paikka! Kys. 17: ?
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Alueen rauhallisuus on hyvä juttu. Keep it simple.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Latukahviloiden ollessa kiinni olisi hyvä, että olisi WC:itä käytettävissä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Latukartta Pytkynpirtin ja -harjun risteukseen.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Pytkynharjun alueen latu-/kävelyreittien opasteet epäselvät.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Ladun varrella olevat latukartat huonohkoja, parempi pitää paperikartta taskussa. (Eryisesti Ahmatuvan ympäristö.)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Latuprofiilit jyrkkiä, mutkat liian tiukkoja. Tuvat siistejä ja asiallisia ja niitä riittävällä tiheydellä. Latujen kunnossapito ei kaikin osin hyvää, osa reiteistä jäänyt tekemättä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Pitkospuut takaisin suolle, sorastus huono ja ruma vaihtoehto. Paikoin täysin epäonnistunut ratkaisu. Kys. 17: ?
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Suolla pitkospuut kyllä parempi vaihtoehto kuin sorastus, joka on huono ratkaisu! Kys. 17: ?
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Hyvä kokemus, luontokeskuksesta en tiennyt ennakkoon, vaikka paikka on tuttu erityisesti 90-luvun alusta. Hyvätasoinen paikka. Yllätti.
Lvk– Retkeily -Polttopuuhuolto	kehittämisehdotus	Luonnonsuojelualueella polttopuut voisi olla muuta kuin ikivanhaa kelohonkaa. Ei olisi paha vaikka sahata rangoista puita mielestäni.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Latujen parempi kunnostus.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Esim. Naamangan reitti. Huomioitava perinteinen hiihto. Nyt ei sovi perinteiseen, sukset ei mahdu kääntymään mutkissa. Vaarallinen alamäkimutkissa!
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Uusia latureittejä saisi olla.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Toivotaan lisää kävelyreittejä ("tampattuja") koirien kanssa ulkoiluun.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Ahmankierroksen rakenteet kaipaavat kunnostusta.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Pitkospuureitistön kunnostus. Teknisesti helppojen maastopyöräreittien suunnittelu. Yksinkertaiset vaellusreittiopasteet ensikertalaisille (toivottu aiemminkin).
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Pitkoksia alueella tulisi kunnostaa ja sorastusta parantaa/korvata pitkoksilla. Romevaaran reitti tällä hetkellä kosteuden kannalta vaikeakulkuinen. Pyöräilyä ajatellen Syötteen kierros tulisi sorastaa kokonaan.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Naavaparran luontopolun opastetaulut ja teksti erittäin hyviä. Kapeiden polkujen sorastus onnistuneesti toteutettu -> voisi olla enemmänkin.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Pitkospuut voisi uusia!
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Harmittaa kun ihana lenkkireitti pitkospuita pitkin Kovalammelta Vattukurulle on tuhattu!!!): Se oli lempi aamulenkki monen vuoden ajan!
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Suolle viety sorapolku ei ilahduta. Kansallispuiston reunojen hakuut kauhistuttavat. Rytivaaran kokonaisuus hieno!
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Annintuvalta eteenpäin pitkokset huonossa kunnossa.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Latuprofiilit jyrkkiä, mutkat liian tiukkoja. Tuvat siistejä ja asiallisia ja niitä riittävällä tiheydellä. Latujen kunnossapito ei kaikin osin hyvää, osa reiteistä jäänyt tekemättä.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Tultiin vain hiihtämään. Illalla ei ole auki muita ruokapaikkoja kuin hotellien ravintolat. Latu-ura liian reunassa (latuväylä) ja liian tiukat kurvit.

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Kyselyssä vaikea erotella Syötteen matkailualueetta ja Syötteen kansallispuiston aluetta. Käynnin tarkoituksena oli/on hiihdellä murtoaahiihtoa perinteisellä hiihtotyylillä (: Latu-urat vedetty liian reunaan ja alamäissä olevat mutkat tulee liian tiukoiksi. Myös alamäkien keskivaiheelle sijoittuvat teiden ylitykset turvallisuusrisiksi. Latujen kunnossapitoa tulisi parantaa varsinkin kansallispuiston alueella.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Laduilla roskia puista.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehu	Erinomaista että koiria saa ottaa laduille hinnassa!
Lvk– Retkeily -Reitit	kehu	1) Luontokeskuksen näyttelytaulut vaikealukuisia. Pieni fontti/liikaa tekstiä ei kukaan jaksa lukea tauluja. Rakenne tehty kalliisti ihan turhaan: vähemmän on enemmän! 2) Koko alueen yrittäjät pitäisi saada saman nettiosoitteen taakse, siis kaikki palvelut. 3) Latuverkosto on huippuhieno ja -kuntoinen.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehu	Eriyisen hienoa on se, että koiran kanssa saa hiihtää niin monella ladulla!
Lvk– Retkeily -Reitit	kehu	Paikka oli positiivinen yllätys, polut hyviä ja maisemat. Lähellä Itä-Suomea.
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	valitus	Kyselylomake liian vaikeaselkoinen nopeasti täytettäväksi... Vinkki: tuvilla yleisestikin puuttuu selkeät paikat TUHKILLE!
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	tiedustelu	Miksi MH rakentaa päivätupia autiotupien tilalle? Kustannusero ei voi olla kovin suuri, mutta autiotupa on monikäyttöisempi. Tätä ihmettelee moni muukin. Ihmiset yöpyvät kuitenkin päivätupien lattioilla!
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	kehu	Latuprofiilit jyrkkiä, mutkat liian tiukoja. Tuvat siistejä ja asiallisia ja niitä riittäväällä tiheydellä. Latujen kunnossapito ei kaikin osin hyvää, osa reiteistä jäänyt tekemättä.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Tulen mieluusti myös talvella ja silloin välinevuokraus kiinnostaa. Pois lähtiessä olisi kiva peseytyä/käydä vaikka hieronnassa! UPEA PAIKKA <3
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Kaupan ja palvelujen kehittäminen.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Ruokakauppaan toivon enemmän valikoimaa (esim. tomaatteja ei saanut, oli huonot valikoimat).
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	1) Luontokeskuksen näyttelytaulut vaikealukuisia. Pieni fontti/liikaa tekstiä ei kukaan jaksa lukea tauluja. Rakenne tehty kalliisti ihan turhaan: vähemmän on enemmän! 2) Koko alueen yrittäjät pitäisi saada saman nettiosoitteen taakse, siis kaikki palvelut. 3) Latuverkosto on huippuhieno ja -kuntoinen.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Lounas on tärkeä osa luontokeskuksen palveluja. Olisi mukavaa, jos joka päivä jokin vaihtoehtoista olisi maidoton (ei maitoproteiinia), ja asiasta tiedettäisiin kysyttäessä. Suuri osa ruokalajeista voi olla maidottomia ihan puolivahingossa. Kiitos! Lauantain 20.3. lounas maittoi erinomaisesti.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Syöte olisi täydellinen maastohihtokeskus helsinkiläisille, jos lento+bussi+yöpymispaketit tehtäisiin helposti saataville. Helsinki-Oulu-lennot ovat edullisia, joten Syötettä voisi markkinoida hyvin Helsingissä. Oulun lentoasema-Syöte-bussiyhteys vain pitää saada joustavaksi
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Parempia pulkkamäkiä lapsille (pitempiä, vauhdikkaampia).
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Infomateriaaliin kannattaisi kiinnittää huomiota samoin kuin sen yhteneväisyyteen. Lapsille parempia ja pidempiä pulkkamäkiä. Latukartat ovat naurettavan kalliita varsinkaan kun niitä ei ole saatavana netistä.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Muitakin ravintoloita kuin pizzeriaita. Kylpylä kiitos.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Leipomotuotteiden myynti, munkit pullat - ei kahvilahintaa vaan so-puhinta, että lapsiperheet voisi ostaa niitä vkloppuna vaikka 20. Erilaiset piirakat ym. vastaavat. Kaikki ei leivo itse.

LIITE 6. 4(5)

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Syötteelle olisi mahtava saada kylpyläpalvelut. Sitte olisi paketti kasassa! (:
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	English translation of info signs, please. All info = Finnish. More eating facilities.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Tultiin vain hiihtämään. Illalla ei ole auki muita ruokapaikkoja kuin hotellien ravintolat. Latu-ura liian reunassa (latuväylä) ja liian tiukat kurvit.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Hiihtolomaviikon hintataso aika kova!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Pytkynpirtti on kiinni!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Pytkynpirttiä ikävä. Syöte on paras oululaisille. Ei Kollajan altaalle, tai mennään Kuusamoon!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Jäi harmittamaan ainoastaan, kun emme saaneet vuokrattua fatbikejä, koska ne oli jo kaikki vuokrattuna.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Yksikään ravintola/ruokapaikka ei ollut auki.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Rinteiden roskakeräykset levällään.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehu	Alueella on ihanat munkit
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehu	Pytkynpirttiä ikävä. Syöte on paras oululaisille. Ei Kollajan altaalle, tai mennään Kuusamoon!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehu	Lounas on tärkeä osa luontokeskuksen palveluja. Olisi mukavaa, jos joka päivä jokin vaihtoehtoista olisi maidoton (ei maitoproteiinia), ja asiasta tiedettäisiin kysyttäessä. Suuri osa ruokalajeista voi olla maidottomia ihan puolivahingossa. Kiitos! Lauantain 20.3. lounas maittoi erinomaisesti.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehu	Danke viel Mall fürds schöne Fүүrli wo sche brönnnt hät (-: "Kiitos paljon kivasta ohjauksesta, jonka aikana lumi rusketti."
Muu	muu	Pitkospuut takaisin suolle, sorastus huono ja ruma vaihtoehto. Paikoin täysin epäonnistunut ratkaisu. Kys. 17: ?
Muu	muu	Kaupunkiasunto Oulussa, joten käynti Iso-Syötteellä mahdollinen päiväselttään.
Muu	muu	Kyselyssä vaikea erotella Syötteen matkailualueetta ja Syötteen kansallispuiston aluetta. Käynnin tarkoituksena oli/on hiihdellä murtoaahiihtoa perinteisellä hiihtotyylillä (: Latu-urat vedetty liian reunaan ja alamäissä olevat mutkat tulee liian tiukoiksi. Myös alamäki-en keskivaiheille sijoittuvat teiden ylitykset turvallisuusriski.
Muu	muu	Palveluita ei saa vähentää.
Muu	muu	Tsemppiä excel- ja SPSS-jumppaan!
Muu	muu	Vähän jäi harmittamaan, kun emme saaneet vuokrattua fatbikejä, koska olivat loppuneet. Olisi tosin voinut olla liian raskasta, jos oltais nillä käyty 3 tuntia ajamassa vielä. (:
Muu	muu	Kys. 17: Ei voi mitata rahassa.
Muu	muu	Kys. 17: Ei voi mitata rahassa.
Muu	muu	Kyllä on hieno paikka! Kys. 17: ?
Muu	muu	Vastaus kys. 17: "EOS" eli "En osaa sanoa."
Muu	muu	Pitkospuut takaisin suolle, sorastus huono ja ruma vaihtoehto. Paikoin täysin epäonnistunut ratkaisu. Kys. 17: ?
Muu	kehittämisehdotus	Jotta vastauksia jaksaisi miettiä, kysymykset voisivat olla vielä selkeämpiä tai printti isompaa (:
Muu	valitus	Kyselylomake liian vaikeaselkoinen nopeasti täytettäväksi... Vinkki: tuvilla yleisestikin puuttuu selkeät paikat TUHKILLE!

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Muu	valitus	Kaavakkeessa liian paljon kysymyksiä, AIVAN LIIAN PITKÄ RETKEILIJÄN TÄYTTÄÄ.
Muu	valitus	Kyselyssä vaikea erotella Syötteen matkailualue ja Syötteen kansallispuiston aluetta. Käynnin tarkoituksena oli/on hiihdellä murtomaahiihtoa perinteisellä hiihtotyylillä (: Latu-urat vedetty liian reunaan ja alamäissä olevat mutkat tulee liian tiukoiksi. Myös alamäki-en keskivaihelle sijoittuvat teiden ylitykset turvallisuusriski.
Muu	kehu	Kiitos (:
Muu	kehu	Kiitos
Muu	kehu	Tulen mieluusti myös talvella ja silloin välinevuokraus kiinnostaa. Pois lähtiessä olisi kiva peseytyä/käydä vaikka hieronnassa! UPEA PAIKKA <3
Muu	muu	Tultiin vain hiihtämään. Illalla ei ole auki muita ruokapaikkoja kuin hotellien ravintolat. Latu-ura liian reunassa (latuväylä) ja liian tiukat kurvit.
Turvallisuuteen liittyvä kehittämisidea	valitus	Syötteen luontoon ja ajatukseen puhtaasta luonnosta särön muodostava MOOTTORIKELKAT. Moottorikelkkareitit ohjataan keskuk-sen läheisyydessä latujen viereen ja kelkkailu villiä. Laduilla pak-kasilmoilla välillä todella huono ilma. Lisäksi laskettelukeskusten yhdysladun kelkkareitin ylitys tapahtuu vauhdikkaassa laskussa ja on huonosti merkattu, kerran olen siinä kelkan kanssa hieman tör-männyt hiihtäessä. Syöte on talvella kuin moottorirata - kelkat hyytetään.

Tiivistelmä ”Luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutukset”-kyselyn tuloksista

Syötteen kansallispuiston kävijätutkimuksen 2015 ohessa toteutettiin Webropol-nettikyselyjärjestelmässä laajempi internet-kysely, jonka tarkoituksena oli selvittää Syötteen kansallispuiston luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Vastaajiksi valikoituivat kävijät, jotka vastasivat kyselypaikalla kävijätutkimukseen ja halusivat sen jälkeen kysyttäessä osallistua myös laajempaan kyselyyn. Halukkaille lähetettiin sähköpostitse linkki kyselyyn.

Kyselyssä selvitettiin vastaajan suhdetta luontoon, psyykkistä, sosiaalista ja fyysistä hyvinvointia, terveys- ja hyvinvointivaikutusten kestoa, mukana olleiden lasten terveyttä ja hyvinvointia sekä negatiivisia ja positiivisia kokemuksia Syötteen kansallispuistossa käynnin aikana. Kyselylinkkejä lähetettiin yhteensä 143 kpl ja niihin vastasi 92 henkilöä, eli vastausprosentti oli 64 %. Kävijätutkimukseen vastaajista 38 % halusi vastata nettikyselyyn.

Suurimmalla osalla vastaajista oli kokemuksia luonnosta ja luontosuhteesta. Luonto koettiin tärkeäksi osaksi omaa hyvinvointia ja identiteettiä eikä se aiheuttanut pelottavia tunteita. Syötteen kansallispuisto oli monelle tärkeä liikunta- ja harrastuspaikka, ja vastaajilla oli vaihtelevia tunteita alueeseen.

Vastaajien psyykinen hyvinvointi oli pääasiassa hyvä. Vastaajat olivat melko tyytyväisiä elämänsä ja elinolosuhteisiinsa. Syötteen kansallispuistossa käynnin aikana tunnettiin tyyneyttä, rauhallisuutta, onnellisuutta, elinvoimaa ja turvallisuuden tunnetta. Käynti lisäsi keskittymiskykyä, ja sen aikana unohdettiin arkipäivän murheet. Vastaajat kokivat saavansa toteuttaa itseään käyntinsä aikana, ja lisäksi he oppivat luonnosta ja kiinnostus luontoa kohtaan lisääntyi.

Kansallispuistossa käynnin aikana koettiin, että oli mahdollisuus irtautua työasioista ja arkielämästä. Motivaatio arkielämään kasvoi, ja vastaajat nauttivat yhdessäolosta sekä yhteisistä harrastuksista heille tärkeiden ihmisten kanssa. Seura lisäsi myös turvallisuuden tunnetta, mutta toisaalta vastaajat nauttivat myös saadessaan olla yksin.

Vastaajat arvioivat fyysisen terveytensä pääosin hyväksi. Kävijät nauttivat hiljaisuudesta, luonnonäänistä, luonnon tuoksuista, puhtaasta ilmasta ja kauniin luonnon näkemisestä. Lisäksi luonnon tuottamat tuntemukset koettiin mielekkäinä eivätkä sääolosuhteet häirinneet. Käynnin aikana liikuttiin tavallista arkiliikuntaa enemmän, ja vastaajat kokivat luontoliikunnan kohottaneen kuntoaan. Fyysinen hyvä olo lisääntyi. Kävijöistä 64 % liikkui käyntinsä aikana ripeästi ja reippaasti, 54 % voimaperäisesti ja rasittavasti ja 40 % verkkaisesti ja rauhallisesti (vastaajan oli mahdollista vastata useampaan vaihtoehtoon). Suurin osa vastaajista ilmoitti liikkuvansa huomattavasti miniliikuntasuosituksia enemmän.

Psyykkisten vaikutusten arvioitiin kestävän vielä pitkän aikaa käynnin jälkeen. Fyysisten ja sosiaalisten vaikutusten arvioitiin kestävän vielä jonkin aikaa käynnin jälkeen.

Vastaajista 20 %:lla oli mukanaan alle 15-vuotiaita lapsia. Lapsen ilmoitettiin nauttineen luonnossa olemisesta, ja lapsi tunsikin iloa liikkumisesta sekä oppi uusia taitoja. Vastaaja koki lapsen myös nauttineen yhdessäolosta.

Käynti Syötteen kansallispuistossa innosti vierailemaan alueella uudelleen ja suosittelemaan kohdetta muille. Lisäksi vastaaja koki käynnin innostaneen itseään ylläpitämään arkiliikuntaa ja retkeilytaitoja sekä vierailemaan myös muilla luontokohteilla.

Kylmäluoman retkeilyalueen kävijätutkimus 2015

Tuuli Veteläinen

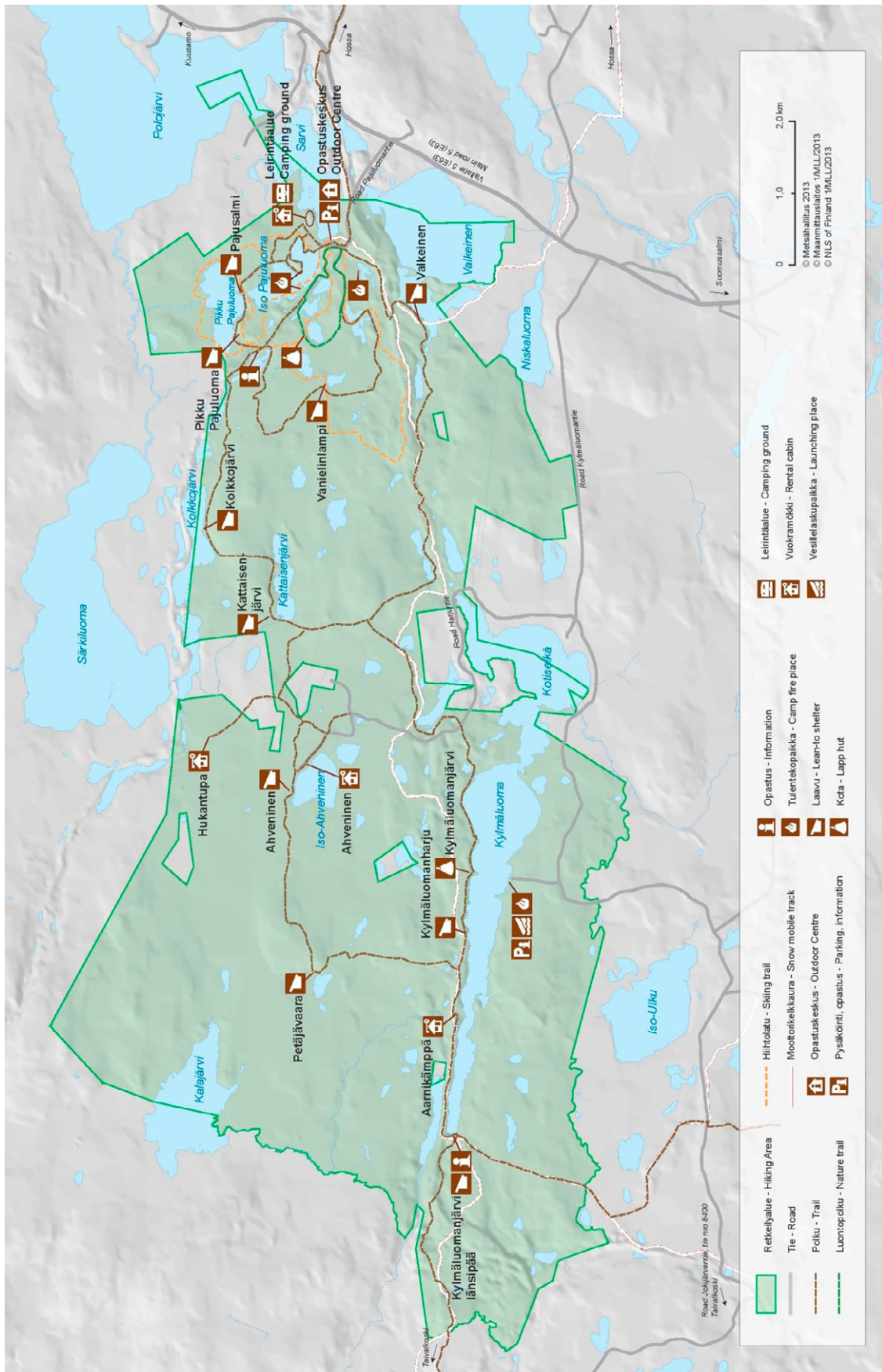
1 Tutkimusalue ja kävijätutkimuksen toteutus

Kylmäluoman retkeilyalue perustettiin Hossan retkeilyalueen kanssa ensimmäisenä valtion retkeilyalueena vuonna 1979. Alueella sijaitseva leirintäalue perustettiin Metsähallituksen toimesta jo kymmenen vuotta aikaisemmin, ja virkistystoiminnalla on alueella pitkä perinne. Kylmäluoma sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa Taivalkosken kunnan itäosassa (kuva 1). Alue on kooltaan 73 km², ja siellä vierailee noin 26 000 kävijää vuodessa.

Kylmäluoman alueella laakeat aapasuot vaihtuvat mäntyvoittoisiksi, kapeiksi ja jyrkkäpiirteisiksi harjuiksi. Harjuilta löytyy lukuisten supprien seasta pohjoista luonnonmetsää, ja puiden rungoilla kasvaa useita vanhan metsän biotooppiin sidonnaisia, uhanalaisia tai silmälläpidettäviä lajeja, kuten kääpiä. Kylmäluoman karuista, kirkasvetisistä suppajärvistä ja -lammista löytyy mm. purotaimenta ja siikaa, ja vesistöt ovat kotipaikkoja myös silmälläpidettäville kalasääskelle ja kaakkurille. Onnekas matkailija voi törmätä myös ilvekseen, joka sekkin on silmälläpidettävä suurpeto alueella.

Retkeilyalueen retkeilyreitit soveltuvat ennen kaikkea päiväretkeilyyn useine rengasreitteineen, joihin kuuluu myös Kylmäluoman luontopolku. Alue tarjoaa mahdollisuuksia myös useamman päivän vaelluksille reittejä yhdistelmällä. Retkeilyalueelta lähtee yhdysreittejä niin Taivalkosken kuntakeskukseen ja sitä kautta Syötteen kansallispuistoon kuin myös itään päin Hossan retkeilyalueelle. Talvella alueella voi liikkua hiihtäen, ja lähellä kulkevat Taivalkosken ja Etelä-Kuusamon moottorikelkkaurat. Kesäisin Kylmäluoman vesistöt tarjoavat mahdollisuuden luonnosta nauttimiseen myös meloen ja soutaen: alue on erittäin suosittu kalastuskohde.

Kävijätutkimuksen aineisto kerättiin kyselytutkimuksena 4.6.–22.9.2015 Kylmäluoman opastuskeskuksella, Pajusalmen laavulla sekä Kylmäluoman luontopolun varrella sijainneella Maantielammen kodalla (kuva 1). Lisäksi opastuskeskuksella oli jatkuvasti ns. kylmä piste, jolla alueen kävijät saattoivat itseohjautuvasti vastata kyselyyn. Vastauksia saatiin yhteensä 143 kpl, ja vastausten vähäisen määrän vuoksi aineistosta tehdään tiivistetty raportti. Kyselylomakkeena käytettiin Metsähallituksen kävijätutkimuksen vakiolomaketta, johon oli lisätty kolme aluetta koskevaa kysymystä.

Kuva 1. Kylmäluoman alue palveluineen. © Metsähallitus 2016, © Maanmittauslaitos 1/MML/2016.

2 Tulokset

2.1 Kävijärakenne

Vastaajista 99 % oli suomenkielisiä, ja suurin osa heistä (29 %) tuli Pohjois-Pohjanmaan alueelta. Kävijöitä oli eniten Oulusta (17 %) ja pääkaupunkiseudulta (Helsinki, Espoo, Vantaa 9 %). Lähi-alueen kävijöitä (Kuusamosta, Taivalkoskelta) alueella oli 3 %. Mies- ja naisvastaajia oli melkein yhtä paljon, miehiä hieman enemmän kuin naisia.

Suurin kävijäryhmä muodostui 55–64-vuotiaista. Miesten keski-ikä oli 54 vuotta ja naisten 52 vuotta. Ammatilliselta koulutukseltaan suurin osa oli käynyt ammattikoulun. Alueelle saapunut seurue koostui yleisimmin oman perheen jäsenistä, ja siinä oli 2–5 henkeä.

2.2. Käynti Kylmäluoman retkeilyalueella

Suurin osa aineistosta saatiin Kylmäluoman opastuskeskukselta (87 %). Erityisesti kylmä piste tuotti hyvin vastauksia, sillä kolmasosa aineistosta kertyi sen avulla. Pajusalmen laavulta tuli 8 % aineistosta ja Maantielammen kodalta 5 %. Käyntikohde-kyselyn perusteella Kylmäluoman luontopolku oli suosituin kohde, sillä 56 % vastaajista ilmoitti käyneensä tai käyvänsä siellä. Hukanharjunpolulla vieraili 27 % kävijöistä ja Kivikkovaaranpolulla 13 %. Iso-Pajuluoma oli kalastuskohteena suosittu paikka. Lähialueen kohteista Hossan retkeilyalueella oli käynyt tai suunnitellut käyvänsä 16 vastaajaa, Syötteen kansallispuistossa 4 ja Närängässä 1. Iivaarassa ei ilmoittanut käyvänsä kukaan, mutta Hossan lisäksi myös Julma-Ölkky keräsi kävijöitä.

Kylmäluoma oli matkan ainoa tai tärkein kohde 42 %:lle vastaajista, ja yksi suunnitelluista kohteista 40 %:lle vastaajista. Vastaajista 18 % ilmoitti Kylmäluoman ennalta suunnittelelmattomaksi kohteeksi. Ensimmäistä kertaa alueella oli 39 % kävijöistä. 61 % vastaajista oli käynyt alueella aiemmin, ja viimeisten 5 vuoden aikana he olivat käyneet Kylmäluomalla keskimäärin 12 kertaa. Ensimmäinen käyntikerta oli keskimäärin 19 vuotta sitten, ja viimeisin kerta 2 vuotta sitten. Kävijöistä 35 % tavoitettiin heinäkuun aikana, 23 % sekä kesä- että syyskuussa ja 19 % elokuussa. Alueelle saavuttiin yleisesti joko henkilöautolla tai matkailuautolla tai asuntovaunun ja henkilöauton yhdistelmällä.

Kävijätutkimukseen vastanneista enemmistö, 83 %, oli yöpyjiä, ja he viipyivät alueella keskimäärin 2,5 vuorokautta. Päiväkävijöitä oli 17 %, ja he viipyivät alueella keskimäärin 3 tuntia. Lähi-alue mukaan lukien päiväkävijät viipyivät alueella 3 tuntia ja yöpyjät 4,5 vuorokautta. Suurin osa yöpymisistä tapahtui leirintäalueella asuntovaunussa tai -autossa (65 %), ja 30 % yöpyi leirintäalueen vuokramökeissä.

Kävijät harrastivat alueella monipuolisesti (taulukko 1). Kävijöillä oli mahdollisuus valita useampi harrastus ja nimetä niistä sitten tärkein. Tärkeimmäksi harrastukseksi muodostui kalastus, jonka ilmoitti tärkeimmäksi 31 % vastaajista. Erityisesti miehet saapuivat Kylmäluomalle kalastamaan, sillä heistä 46 % nimesi sen tärkeimmäksi aktiviteetiksi alueella. Lisäksi 17 % miehistä nimesi kävelyn tärkeimmäksi harrastukseksi. Naiset kokivat tärkeimmäksi aktiviteetiksi kalastuksen (19 %) ja leirintäalueella leiriytymisen (18 %). Aktiviteettien lomassa liikuttiin pääasiassa jalan (109 vastaajaa), ja matkan pituuden keskiarvo oli 14 km. Melomista tai soutamista suosi 12 vastaajaa, ja he liikkuivat omin voimin keskimäärin 7 km.

LIITE 8. 4(9)

Vastaajat käyttivät lähialueella keskimäärin 85 € (vastaajia 119 kpl). Suurin osa ilmoittautui majoittujiksi (n = 112), ja he käyttivät keskimäärin 86 € käyntinsä aikana. Vastaajat käyttivät eniten rahaa majoittumiseen ja seuraavaksi eniten huoltamo-ostoksiin sekä ruoka- ja muihin vähittäiskauppaostoksiin.

Taulukossa 2 on kuvattu Kylmäluoman retkeilyalueen kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2015. Majoittuminen tuotti eniten tulo- ja työllisyysvaikutuksia kaikilla aloilla. Seuraavaksi eniten paikallistaloudellisia vaikutuksia tuottivat kahvila- ja ravintolapalvelut. Päiväkävijöitä ja majoittujia ei ole jäsennelty erikseen, sillä otannassa päiväkävijöitä oli niukasti. Samasta syystä myöskään kotimaan ja ulkomaan matkailijoita ei ole eritelty. Paikallistaloudellisia vaikutuksia tarkasteltaessa täytyy ottaa huomioon otannan pienuus (n = 115). Tulokset antavat kuitenkin osviittaa Kylmäluoman retkeilyalueen vaikutuksesta paikallistalouteen.

Taulukko 1. Kävijöiden pääasialliset harrastukset, joihin osallistuttiin tai aiottiin osallistua tällä käynnillä Kylmäluoman retkeilyalueella. Suosituimmat harrastukset on korostettu lihavoinnilla.

Harrastus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Kävely	38	60	61	81	99	72
Luonnon tarkkailu	26	41	38	51	64	46
Eväsretkeily	21	33	28	37	49	36
Kalastus	37	59	30	40	67	49
Lintuharrastus	1	2	1	1	2	1
Marjastus	6	10	7	9	13	9
Luontovalokuvaus	10	16	16	21	26	19
Koiran kanssa ulkoilu	8	13	25	33	33	24
Telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	1	2	6	8	7	5
Vaellus (yöpyminen maastossa)	1	2	4	5	5	4
Luonnon nähtävyyksien katselu	20	32	43	57	63	46
Melonta	1	2			1	1
Luontopolkuun tutustuminen	15	24	31	41	46	33
Maastopyöräily	3	5	1	1	4	3
Kulttuuriperintöön tutustuminen	4	6	1	1	5	4
Geokätköily	1	2	3	4	4	3
Leiriytyminen leirintäalueella	25	40	33	44	58	42
Muu	5	8	7	9	12	9
Yhteensä	63		75		138	

Taulukko 2. Kylmäluoman retkeilyalueen kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2015.

Menolaji	Tärkein kohde n = 47		Yksi monista kohteista n = 47		Ennalta suunnitteleman n = 21		Yhteensä n = 115	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	4 808	0,1	7 786	0,1	3 110	0,0	15 704	0,2
Paikallisliikenne ²	0	0,0	16 981	0,2	5 094	0,1	22 075	0,3
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	60 588	1,0	62 298	1,0	21 201	0,3	144 086	2,3
Kahvila ja ravintola	90 569	1,3	71 554	1,1	26 839	0,4	188 962	2,8
Majoittuminen	370 434	5,5	265 638	4,0	43 199	0,6	679 271	10,1
Ohjelmopalvelut ³	9 034	0,1	10 698	0,1	17 321	0,2	37 052	0,5
Muut menot ⁴	47 924	0,6	16 879	0,2	271	0,0	65 074	0,8
Välittömät vaikutukset yhteensä	583 357	9	451 833	7	117 035	2	1 152 224	17
Väilliset vaikutukset	320 485	2	255 945	1	71 300	0	647 730	3
Kokonaisvaikutukset⁵	903 842	10	707 778	8	188 335	2	1 799 955	20

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat.

2.3. Kävijätyytyväisyys

Kävijöiden virkistysmotiiveja eli Kylmäluomalla käynnin tarkoitusta selvitettäessä tärkeimmiksi nousivat maisemat, rentoutuminen, luonnon kokeminen sekä henkinen hyvinvointi, melusta ja saasteesta poissaolo ja yhdessäolo oman seurueen kanssa. Kaikki saivat keskiarvon 4,39–4,66 asteikolla 1–5, jossa 1 on ”ei lainkaan tärkeää” ja 5 ”erittäin tärkeää”. Vähiten tärkeäksi vastaajat kokivat jännityksen kokemisen ja tutustumisen uusiin ihmisiin.

Tutkimukseen vastanneet olivat pääosin tyytyväisiä Kylmäluoman palveluiden ja ympäristön laatuun (taulukko 3). Parhaimmat arvosanat saivat maiseman vaihtelevuus ja taukopaikkojen polttopuut. Sen sijaan ennakkoinformaatio, erityistarpeiden huomioon ottaminen sekä reittien ja rakenteiden turvallisuus kaipaivat lisäpanosta. Palveluiden määrään vastaajat olivat tyytyväisiä (keskiarvo 4,4). Kaiken kaikkiaan palvelut saivat yhteisarvosanaksi 4,16. Kävijöiden odotukset luonnonympäristöä, harrastusmahdollisuuksia sekä reittejä ja rakenteita kohtaan täyttyivät hyvin (keskiarvot 4,33–4,71.). Vastaajat eivät myöskään kokeneet häiriötekijöitä alueella.

Kylmäluoman kävijätutkimuksen yhteydessä haluttiin selvittää kävijöiden tyytyväisyyttä Kylmäluoman retkeilyalueen kalastuspaikkoihin ja -lupiin sekä tietäntyyppisten kalastusalueiden määrään (taulukko 4). Vastaajat olivat tyytyväisimpiä kalastuslupien saatavuuteen, soutuisteluun/venekalastukseen sopivaan alueeseen, rannalta heitto -kalastukseen sopiviin alueisiin sekä Iso-Pajuluoman kalastusjärjestelyihin. Parantamisen varaa löydettiin erityisesti saalisvarmuudessa ja virtavesikohteiden määrässä.

LIITE 8. 6(9)

Taulukko 3. Vastanneiden mielipiteet Kylmäluoman retkeilyalueen palveluiden ja ympäristön laadusta. Asteikko 1–5, jossa 1 = erittäin huono ... 5 = erittäin hyvä.

Palvelu tai ympäristökiteijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käyt-tänyt n
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Pysäköintipaikat	126	90	0	0	13	50	37	4,2	10
Tiestö	125	89	0	2	17	49	32	4,1	10
Reittien opastetaulut	113	81	0	3	15	44	38	4,2	20
Polku- ja/tai latureitistö	102	73	0	0	13	50	37	4,2	28
Polku- ja/tai latuviitoitukset	96	69	0	1	22	45	32	4,1	32
Tulentekopaikat ja laavut	113	81	1	1	16	35	47	4,3	21
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	108	77	1	2	12	31	54	4,4	27
Yleisökäymälät	120	86	1	3	6	50	41	4,3	16
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	120	86	1	0	15	41	43	4,3	12
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	97	69	1	6	24	49	20	3,8	32
Ennakkoinformaatio	93	66	0	9	27	45	19	3,8	34
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	103	74	1	2	15	53	29	4,1	29
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	118	84	2	6	24	49	19	3,8	14
Yleinen turvallisuus	130	93	0	1	9	51	39	4,3	3
Yleinen siisteys	134	96	0	1	11	46	41	4,3	2
Maiseman vaihtelevuus	67	48	0	0	9	28	63	4,5	4
Jokin muu	3	2	33	0	33	0	33	3,0	1
Vastanneita yhteensä	140								

Taulukko 4. Kävijöiden tyytyväisyys kalastuspalveluiden määrään ja laatuun. Asteikko 1–5, jossa 1 = erittäin huono ja 5 = erittäin hyvä.

Kalastuspalvelu	Yht.	Med	Keski-arvo	Keski-haj.
	n			
Iso-Pajuluoman kalastusjärjestelyt	46	4	4,3	0,93
Katkeimanlammen kalastusjärjestelyt	20	4	4,0	0,73
Muun Kylmäluoman alueen kalastusjärjestelyt	24	4	3,9	0,93
Lupien hinta suhteessa kalastuspalveluiden laatuun	48	4	3,4	1,20
Kalastuslupien saatavuus	48	5	4,8	0,45
Saalisvarmuus	48	3	2,9	1,13
Kalalajiston monipuolisuus	43	4	3,6	0,91
Rannalta heittokalastukseen sopivia alueita	47	4	4,3	0,71
Perhokalastukseen sopiva alue	26	4	3,7	1,22
Soutu-uisteluun / venekalastukseen sopiva alue	43	5	4,4	0,79
Alueita, joiden kalastajamäärä on kiintiöity	29	3	3,4	1,12
Alueita, joilla on tavallista tiukemmat kalastussäännöt	26	4	3,6	0,94
Muiden kuin kirjolohon kalastukseen sopivien alueiden määrä	34	4	3,7	1,09
Virtavesikohteiden määrä	27	3	3,0	1,26

Kalastuspalveluiden lisäksi kävijöiltä kysyttiin, olisivatko he kiinnostuneet seuraavanlaisista palveluista Kylmäluoman retkeilyalueella (taulukko 5). Vastaajat olivat erityisen kiinnostuneita Taivalkosken ja Hossan suuntiin kulkevista merkityistä vaellusreiteistä.

Taulukko 5. Lisäpalveluiden kysyntä Kylmäluoman retkeilyalueella.

Lisäpalvelu	Kpl	%
Merkittjä reittejä Taivalkosken suuntaan:		
vaellus	43	24
hiihto	16	9
pyöräily	22	12
Merkittjä reittejä Hossan suuntaan:		
vaellus	39	22
hiihto	14	8
pyöräily	17	10
Maastopyöräreitit alueella	12	7
Lisäinformaatiota Etelä-Kuusamon kohteista	15	8
Yhteensä	178	100

2.4. Käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Kävijöiltä kysyttiin heidän kokemiaan terveys- ja hyvinvointivaikutuksia käynnillään Kylmäluoman retkeilyalueella (taulukko 6). Vastaajat olivat yleisimmin jonkin verran tai täysin samaa mieltä siitä, että käynti Kylmäluomalla on vaikuttanut heidän sosiaaliseen, psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin. Kävijöitä pyydettiin myös arvottamaan kokemansa terveys- ja hyvinvointivaikutukset, ja keskimäärin he arvioivat käynnin arvoksi 319 €. Minimiarvo oli 0 € ja maksimi 5 000 €, jolloin keskihajonta vastauksissa on suurta. Keskiarvoa paremmin terveys- ja hyvinvointivaikutusten arvoa kuvaa tässä tapauksessa mediaani, joka oli 100 €. Useat kokivat rahakysymyksen vaikeaksi eivätkä osanneet vastata mitään. Osa vastaajista kirjoitti vastaukseksi ”ei voi mitata rahassa”.

Taulukko 6. Kävijöiden kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset Kylmäluoman retkeilyalueella käyntiin liittyen.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	täysin eri mieltä	jonkin verran eri mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	jonkin verran samaa mieltä	täysin samaa mieltä		
Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi*	136	95	1	2	15	37	46	4,24	0,84
Psyykkinen hyvinvointini lisääntyi**	136	95	1	0	13	38	49	4,35	0,75
Fyysinen hyvinvointini lisääntyi***	136	95	1	1	16	35	46	4,22	0,88
Yhteensä	137	96						4,27	0,82

* esim. työkyvyn edistyminen, ihmissuhteiden lujittuminen, yksin tai yhdessä tekemisestä nauttiminen

** esim. tyytyväisyys elämään, mielialan kohentuminen, palautuminen henkisestä uupumuksesta, uuden oppiminen

*** esim. luontoaistimuksista nauttiminen, fyysisen kunnon ylläpito, uusien taitojen omaksuminen, fyysinen hyvä olo.

2.5. Vapaamuotoinen palaute

Kävijätutkimuksen vapaamuotoisissa kommenteissa keuhuttiin Kylmäluoman rauhallisuutta sekä yrittäjien ystävällistä palvelua. Myös luonto koettiin hyväksi ja paikka hienoksi. Eräs kommentoija kehui leirintäalueen tilavuutta ja hyvää palveluiden saavutettavuutta.

Moitittavaa löytyi reittimerkkien kuluneisuudesta sekä vanhoista rakenteista. Niin silta-, pitkospuu- kuin laiturirakenteita kehoitettiin uusimaan. Myös leirintäalueen rakennuksille toivottiin kunnostusta ja ylläpitotoimia. Eräs vastaaja muistutti ottamaan huomioon värisokeat reittimerkkejä maalattaessa, ja toiset toivat esiin liikuntarajoitteisten tarpeet niin invakalastuslaiturin kuin myös invasuihkutilojen muodossa.

Kalastuksen suhteen palautetta tuli melko vähän. Eräs vastaaja toivoi enemmän istutuksia varsinkin kirjolohipaikoille, ja toinen kehotti lisäämään kalastusvapojen käyttöä yhdestä kahteen samoin kuin rauhoittamaan kalastusalueen istutuksen jälkeen.

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 220 Savola, K. & Kolehmainen, K. 2015: Pääkaupunkiseudun Viherkehän suojelualueiden käävät. 65 s.
- No 221 Salmela, J., Siivonen, S., Dominiak, P., Haarto, A., Heller, K., Kanervo, J., Martikainen, P., Mäkilä, M., Paasivirta, L., Rinne, A., Salokannel, J., Söderman, G. & Vilkkamaa, P. 2015: Malaise-hyönteispyynti Lapin suojelualueilla 2012–2014. 141 s.

Sarja B

- No 210 Puska, E.-M. 2015: Oulangan kansallispuiston kävijätutkimus 2014. 76 s.
- No 211 Vuollet, J., Nyman, M. & Eronen, V. 2015: Merilinnustus Suomen etelärannikolla – raportti 2014 tehdystä internet-kyselystä. 24 s.
- No 212 Metsähallitus 2015: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2014. 55 + 16 s.
- No 213 von Boehm, A. & Kajala, L. 2015: Raaseporin, Kuusiston ja Kajaanin rauniolinnojen, Svart-holman merilinnostuksen ja Langinkosken luonnonsuojelualueen kävijätutkimus 2014. 223 s.
- No 214 Siirtola, P. & Ylläsjärvi, J. 2015: Yllästunturin luontokeskus Kellokkaan asiakastutkimus 2011. 70 s.
- No 215 Nivunkijärvi, M. 2015: Pallastunturin luontokeskuksen asiakastutkimus 2012. 68 s.
- No 216 Koskeli-Ratamaa, A. 2016: Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2014. 71 s.
- No 217 Metsähallitus 2016: Principles of Protected Area Management in Finland. 143 s.
- No 218 Metsähallitus 2016: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2015. 53 + 16 s.
- No 219 Torppa, K. 2016: Karhunkierroksen luontokeskuksen asiakastutkimus 2013. 54 s.
- No 220 Torppa, K. 2016: Syötteen luontokeskuksen asiakastutkimus 2013–2014. 62 s.
- No 221 Veteläinen, T. 2016: Syötteen kansallispuiston kävijätutkimus 2015. 74 s.

Sarja C

- No 134 Jalkanen, T. & Mussaari, M. 2016: Selkämeren kansallispuiston luonnonhoidon yleissuunnitelma. 81 s.
- No 135 Uusiniitty-Kivimäki, M. (toim.) 2016: Selkämeren helmet – Selkämeren kehittämisen käsikirja 2015–2025. 142 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-295-160-1 (pdf)

julkaisut.metsa.fi